

Πράξεις Αποστόλων

Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων, ὧ¹ Θεόφιλε,² ὧν ἤρξατο **1**

ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, ἄχρι ἧς ἡμέρας, ἐντειλάμενος³ τοῖς **2**

ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου οὓς ἐξελέξατο,⁴ ἀνελήφθη⁵ οἷς καὶ **3**

παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις,⁶

δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα⁷ ὀπτανόμενος⁸ αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς

βασιλείας τοῦ θεοῦ. Καὶ συναλιζόμενος⁹ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ **4**

Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι,¹⁰ ἀλλὰ περιμένειν¹¹ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ

πατρός, Ἦν ἠκούσατέ μου: ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ **5**

βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας.

Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ **6**

τούτῳ ἀποκαθιστάνεις¹² τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; Εἶπεν δὲ πρὸς **7**

αὐτούς, Οὐχ ὑμῶν ἐστιν γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο

ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ. Ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν, ἐπελθόντος¹³ τοῦ ἁγίου **8**

πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς: καὶ ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἔν τε Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν

πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ,¹⁴ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. Καὶ ταῦτα **9**

εἰπὼν, βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη,¹⁵ καὶ νεφέλῃ¹⁶ ὑπέλαβεν¹⁷ αὐτὸν ἀπὸ

¹ ὦ, Oh! omega. ² Θεόφιλος, ου, ὁ, Theophilus. ³ ἐντέλλομαι, command, give orders. ⁴ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁵ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁶ τεκμήριον, ου, τό, proof, sign. ⁷ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁸ ὀπτάνομαι, appear, am seen. ⁹ συναλίζομαι, assemble, gather together. ¹⁰ χωρίζω, separate, depart. ¹¹ περιμένω, wait for. ¹² ἀποκαθίστημι, restore, give back. ¹³ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹⁴ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ¹⁵ ἐπαίρω, lift up, raise. ¹⁶ νεφέλη, ης, ἡ, cloud. ¹⁷ ὑπολαμβάνω, take up, receive.

τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Καὶ ὡς ἀτενίζοντες¹ ἦσαν εἰς τὸν οὐρανόν, 10
 πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν
 ἐσθῇτι² λευκῇ,³ οἳ καὶ εἶπον, Ἄνδρες Γαλιλαῖοι,⁴ τί ἐστήκατε 11
 ἐμβλέποντες⁵ εἰς τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἀναληφθεὶς⁶ ἀφ'
 ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον⁷ ἐθεάσασθε⁸ αὐτὸν
 πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου Ἑλαιῶνος,⁹ 12
 ὃ ἐστὶν ἐγγὺς Ἱερουσαλὴμ, σαββάτου ἔχον ὁδόν. Καὶ ὅτε εἰσῆλθον, 13
 ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῶν¹⁰ οὗ¹¹ ἦσαν καταμένοντες,¹² ὃ τε Πέτρος καὶ
 Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας,¹³ Φίλιππος καὶ Θωμᾶς,¹⁴
 Βαρθολομαῖος¹⁵ καὶ Ματθαῖος,¹⁶ Ἰάκωβος Ἀλφαίου¹⁷ καὶ Σίμων ὁ
 Ζηλωτής,¹⁸ καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. Οὗτοι πάντες ἦσαν 14
 προσκαρτεροῦντες¹⁹ ὁμοθυμαδὸν²⁰ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει,²¹ σὺν
 γυναιξὶν καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν εἶπεν 15
 – ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν²² εἴκοσι²³ – Ἄνδρες 16
 ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην, ἣν προεῖπεν²⁴ τὸ πνεῦμα

¹ ἀτενίζω, gaze, stare. ² ἐσθῆς, ἦτος, ἦ, clothing. ³ λευκός, white, bright. ⁴ Γαλιλαῖος, Galilean. ⁵ ἐμβλέπω, look at, look into. ⁶ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁷ τρόπος, οὐ, ὁ, manner, way. ⁸ θεάομαι, look at, behold. ⁹ ἐλαιῶν, ὄνος, ὁ, olive grove, olive orchard. ¹⁰ ὑπερῶν, οὐ, τό, upper story, room upstairs. ¹¹ οὗ, where, when. ¹² καταμένω, stay, live. ¹³ Ἀνδρέας, οὐ, ὁ, Andrew. ¹⁴ Θωμᾶς, ᾱ, ὁ, Thomas. ¹⁵ Βαρθολομαῖος, οὐ, ὁ, Bartholomew. ¹⁶ Ματθαῖος, οὐ, ὁ, Matthew. ¹⁷ Ἀλφαῖος, οὐ, ὁ, Alphaeus. ¹⁸ ζηλωτής, οὐ, ὁ, Zealot, zealot. ¹⁹ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ²⁰ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²¹ δέσις, εως, ἦ, entreaty, prayer. ²² ἑκατόν, hundred, 100. ²³ εἴκοσι, twenty, 20. ²⁴ προλέγω, say beforehand, forewarn.

τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαυὶδ περὶ Ἰούδα, τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ¹ τοῖς
 συλλαβοῦσιν² τὸν Ἰησοῦν. Ὅτι κατηριθμημένος³ ἦν σὺν ἡμῖν, καὶ 17
 ἔλαχεν⁴ τὸν κλῆρον⁵ τῆς διακονίας ταύτης – Οὗτος μὲν οὖν ἐκτέησατο⁶ 18
 χωρίον⁷ ἐκ μισθοῦ⁸ τῆς ἀδικίας,⁹ καὶ πρηνῆς¹⁰ γενόμενος ἐλάκησεν¹¹
 μέσος, καὶ ἐξεχύθη¹² πάντα τὰ σπλάγχνα¹³ αὐτοῦ. Καὶ γνωστὸν¹⁴ 19
 ἐγένετο πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλήμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον
 ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ¹⁵ αὐτῶν Ἀκελδαμά, τοῦτ' ἔστιν, χωρίον⁷
 αἵματος – Γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ¹⁶ Ψαλμῶν,¹⁷ Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις¹⁸ 20
 αὐτοῦ ἔρημος, καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ: καί, Τὴν ἐπισκοπὴν¹⁹
 αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. Δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ 21
 χρόνῳ ἐν ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος Ἰησοῦς, ἀρξάμενος 22
 ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος²⁰ Ἰωάννου, ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη²¹ ἀφ'
 ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων. 23
 Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσήφ τὸν καλούμενον Βαρσαβᾶν,²² ὃς ἐπεκλήθη
 Ἰούστος,²³ καὶ Ματθίαν.²⁴ Καὶ προσευξάμενοι εἶπον, Σὺ κύριε 24
 καρδιογνώστα²⁵ πάντων, ἀνάδειξον²⁶ ὃν ἐξελέξω,²⁷ ἐκ τούτων τῶν δύο
 ἕνα λαβεῖν τὸν κλῆρον⁵ τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς,²⁸ ἐξ ἧς 25
 παρέβη²⁹ Ἰούδας, πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. Καὶ ἔδωκαν 26

¹ ὁδηγός, οὐ, ὁ, leader, guide. ² συλλαμβάνω, take, conceive. ³ καταριθμέω, count, number among. ⁴ λαγχάνω, chose by lot, receive. ⁵ κλῆρος, οὐ, ὁ, lot, portion. ⁶ κτάομαι, acquire, win. ⁷ χωρίον, οὐ, τό, place, field. ⁸ μισθός, οὐ, ὁ, wages, reward. ⁹ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ¹⁰ πρηνής, forward, prostrate. ¹¹ λᾶσκω, burst asunder with a loud noise. ¹² ἐκχέω, pour out, shed. ¹³ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ¹⁴ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁵ διάλεκτος, οὐ, ἡ, speech, language. ¹⁶ βίβλος, οὐ, ἡ, book, scroll. ¹⁷ ψαλμός, οὐ, ὁ, song of praise, psalm. ¹⁸ ἔπαυλις, εως, ἡ, homestead, residence. ¹⁹ ἐπισκοπή, ἡς, ἡ, visitation, overseeing. ²⁰ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ²¹ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ²² Βαρσαββᾶς, ᾱ, ὁ, Barsabbas. ²³ Ἰούστος, οὐ, ὁ, Justus. ²⁴ Ματθίας, α, ὁ, Matthias. ²⁵ καρδιογνώστης, οὐ, ὁ, knower of hearts. ²⁶ ἀναδείκνυμι, show clearly, reveal. ²⁷ ἐκλέγομαι, choose, elect. ²⁸ ἀποστολή, ἡς, ἡ, apostleship, commission. ²⁹ παραβαίνω, go aside, transgress.

κλήρους¹ αὐτῶν, καὶ ἔπεσεν ὁ κλήρος¹ ἐπὶ Ματθίαν,² καὶ
συγκατεψηφίσθη³ μετὰ τῶν ἑνδεκα⁴ ἀποστόλων.

Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι⁵ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς,⁶ ἦσαν ἅπαντες **2**
ὁμοθυμαδὸν⁷ ἐπὶ τὸ αὐτό. Καὶ ἐγένετο ἄφνω⁸ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος⁹ **2**
ὥσπερ φερομένης πνοῆς¹⁰ βιαίας,¹¹ καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ¹²
ἦσαν καθήμενοι. Καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι¹³ γλῶσσαι ὡσεὶ¹⁴ **3**
πυρός, ἐκάθισεν τε ἐφ' ἑνα ἕκαστον αὐτῶν. Καὶ ἐπλήσθησαν¹⁵ ἅπαντες **4**
πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ
πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι.¹⁶

Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς,¹⁷ ἀπὸ **5**
παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, **6**
συνῆλθεν τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη,¹⁸ ὅτι ἤκουον εἰς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ
διαλέκτῳ¹⁹ λαλούντων αὐτῶν. Ἐξίσταντο²⁰ δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον, **7**
λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες
Γαλιλαῖοι;²¹ Καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ¹⁹ ἡμῶν **8**
ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; Πάρθοι²² καὶ Μῆδοι²³ καὶ Ἑλαμίται,²⁴ καὶ οἱ **9**
κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν,²⁵ Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν,²⁶

¹ κλήρος, ου, ὁ, lot, portion. ² Ματθίας, α, ὁ, Matthias. ³ συγκαταψηφίζω, am voted or classed with. ⁴ ἑνδεκα, eleven, 11. ⁵ συμπληρώω, fulfill, be swamped. ⁶ πεντηκοστή, ἡς, ἡ, Pentecost. ⁷ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁸ ἄφνω, suddenly. ⁹ ἦχος, ους, ὁ, noise, sound. ¹⁰ πνοή, ἡς, ἡ, wind, breath. ¹¹ βίαιος, violent, forcible. ¹² οὗ, where, when. ¹³ διαμερίζω, divide, distribute. ¹⁴ ὡσεὶ, like, about. ¹⁵ πλῆθω, fill. ¹⁶ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ¹⁷ εὐλαβής, devout, God-fearing. ¹⁸ συγχέω, confuse, confound. ¹⁹ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ²⁰ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ²¹ Γαλιλαῖος, Galilean. ²² Πάρθος, ἡ, Parthian. ²³ Μῆδος, ου, ὁ, Mede. ²⁴ Ἑλαμίτης, ου, ὁ, Elamites, Elamite. ²⁵ Μεσοποταμία, ας, ἡ, Mesopotamia. ²⁶ Καππαδοκία, ας, ἡ, Cappadocia.

Πόντον¹ καὶ τὴν Ἀσίαν,² Φρυγίαν³ τε καὶ Παμφυλίαν,⁴ Αἴγυπτον⁵ καὶ 10
 τὰ μέρη τῆς Λιβύης⁶ τῆς κατὰ Κυρήνην,⁷ καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες⁸ Ῥωμαῖοι,
 Ἰουδαῖοι τε καὶ προσήλυτοι,¹⁰ Κρήτες¹¹ καὶ Ἀραβες,¹² ἀκούομεν 11
 λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις¹³ γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα¹⁴ τοῦ θεοῦ. 12
 Ἐξίσταντο¹⁵ δὲ πάντες καὶ διηπόρουν,¹⁶ ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες, Τί
 ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι; Ἅτεροι δὲ χλευάζοντες¹⁷ ἔλεγον ὅτι Γλεύκους¹⁸ 13
 μεμεστωμένοι¹⁹ εἰσίν.

Σταθεῖς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκα,²⁰ ἐπῆρεν²¹ τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ 14
 ἀπεφθέγγετο²² αὐτοῖς, Ἄνδρες Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ κατοικοῦντες
 Ἱερουσαλὴμ ἅπαντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν²³ ἔστω, καὶ ἐνωτίσασθε²⁴ τὰ
 ῥήματά μου. Οὐ γάρ, ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε,²⁵ οὗτοι μεθύουσιν:²⁶ 15
 ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας· ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν τὸ εἰρημένον διὰ 16
 τοῦ προφήτου Ἰωήλ, Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ θεός, 17
 ἐκχεῶ²⁷ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα· καὶ προφητεύσουσιν
 οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες²⁹ ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι³⁰ ὑμῶν ὁράσεις³¹
 ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια³² ἐνυπνιασθήσονται:³³ καὶ γε 18
 ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας³⁵ μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις

¹ πόντος, ου, ὁ, sea, Pontus. ² Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ³ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ⁴ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ⁵ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ⁶ Λιβύη, ης, ἡ, Libya, Africa. ⁷ Κυρήνη, ης, ἡ, Cyrene. ⁸ ἐπιδημέω, visit, live in a place. ⁹ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁰ προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ¹¹ Κρής, ητός, ὁ, Cretan. ¹² Ἀραβ, βοs, ὁ, Arab, Arabian. ¹³ ἡμέτερος, our, our own. ¹⁴ μεγαλεῖος, greatness, magnificence. ¹⁵ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹⁶ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ¹⁷ χλευάζω, mock, scoff. ¹⁸ γλεύκος, ουs, τό, sweet new wine, sweet wine. ¹⁹ μεστόω, fill. ²⁰ ἑνδεκα, eleven, 11. ²¹ ἐπαίρω, lift up, raise. ²² ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ²³ γνωστός, known, acquaintance. ²⁴ ἐνωτίζομαι, give ear, hearken. ²⁵ ὑπολαμβάνω, take up, receive. ²⁶ μεθύω, be drunken, am drunk. ²⁷ ἐκχεῶ, pour out, shed. ²⁸ προφητεύω, prophesy, foretell. ²⁹ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ³⁰ νεανίσκος, ου, ὁ, youth, young man. ³¹ ὁρασις, εως, ἡ, vision, appearance. ³² ἐνύπνιον, ου, τό, dream, vision. ³³ ἐνυπνιάζομαι, dream. ³⁴ γέ, indeed, at least. ³⁵ δούλη, ης, ἡ, female slave, bondwoman.

ἐκχεῶ¹ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσιν.² Καὶ δώσω 19
 τέρατα³ ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω,⁴ καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω,⁵ αἷμα καὶ πῦρ
 καὶ ἀτμίδα⁶ καπνοῦ:⁷ ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται⁸ εἰς σκότος, καὶ ἡ 20
 σελήνη⁹ εἰς αἷμα, πρὶν¹⁰ ἢ ἔλθειν τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ
 ἐπιφανῆ:¹¹ καὶ ἔσται, πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα κυρίου 21
 σωθήσεται. Ἄνδρες Ἰσραηλίται,¹² ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους: 22
 Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον,¹³ ἄνδρα ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἀποδεδειγμένον¹⁴ εἰς
 ὑμᾶς δυνάμεσιν καὶ τέρασιν³ καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ θεὸς
 ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἶδατε, τοῦτον τῇ ὀρισμένῃ¹⁵ βουλῇ¹⁶ 23
 καὶ προγνώσει¹⁷ τοῦ θεοῦ ἔκδοτον¹⁸ λαβόντες, διὰ χειρῶν ἀνόμων¹⁹
 προσπήξαντες²⁰ ἀνείλετε: ²¹ ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησεν, λύσας τὰς ὠδῖνας²² τοῦ 24
 θανάτου, καθότι²³ οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. Δαυὶδ 25
 γὰρ λέγει εἰς αὐτόν, Προωρώμην²⁴ τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός:
 ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ σαλευθῶ:²⁵ διὰ τοῦτο εὐφράνθη²⁶ ἡ 26
 καρδία μου, καὶ ἠγαλλιάσατο²⁷ ἡ γλῶσσά μου: ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου
 κατασκηνώσει²⁸ ἐπ' ἐλπίδι: ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψει²⁹ τὴν ψυχὴν μου εἰς 27
 Ἄδου,³⁰ οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν³¹ σου ἰδεῖν διαφθοράν.³² Ἐγνώρισάς³³ μοι 28

¹ ἐκχεῶ, pour out, shed. ² προφητεύω, prophesy, foretell. ³ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁴ ἄνω, up, above. ⁵ κάτω, down, below. ⁶ ἀτμίς, ἴδος, ἡ, vapor, breath. ⁷ καπνός, οὔ, ὁ, smoke. ⁸ μεταστρέφω, change, turn (about). ⁹ σελήνη, ης, ἡ, moon. ¹⁰ πρὶν, before, formerly. ¹¹ ἐπιφανής, splendid, glorious. ¹² Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹³ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁴ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ¹⁵ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹⁶ βουλή, ἥς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁷ πρόγνωσις, εως, ἡ, foreknowledge, predetermination. ¹⁸ ἔκδοτος, given up, delivered up. ¹⁹ ἄνομος, lawless, without law. ²⁰ προσπήγνυμι, fasten to (a cross), fasten to. ²¹ ἀναιρέω, take up, kill. ²² ὠδὴν, ἴνος, ἡ, birth pang, agony. ²³ καθότι, according as, because. ²⁴ προοράω, see before, foresee. ²⁵ σαλεύω, shake, excite. ²⁶ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ²⁷ ἀγαλλιάω, rejoice, am full of joy. ²⁸ κατασκηνώω, cause to dwell, settle. ²⁹ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ³⁰ Ἄδης, ου, ὁ, Hades. ³¹ ὅσιος, righteous, pious. ³² διαφθορά, ἄς, ἡ, decay, corruption. ³³ γνωρίζω, make known, declare.

ὁδοὺς ζωῆς· πληρώσεις με εὐφροσύνης¹ μετὰ τοῦ προσώπου σου. 29

Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ

πατριάρχου² Δαυίδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησεν³ καὶ ἐτάφη,⁴ καὶ τὸ μνήμα⁵

αὐτοῦ ἐστὶν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. Προφήτης οὖν ὑπάρχων, 30

καὶ εἰδὼς ὅτι ὄρκω⁶ ὥμοσεν⁷ αὐτῷ ὁ θεός, ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος⁸ αὐτοῦ

τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν χριστόν, καθίσσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, 31

προϊδὼν⁹ ἐλάλησεν περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ χριστοῦ, ὅτι οὐ

κατελείφθη¹⁰ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς Ἄδου,¹¹ οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδεν

διαφθοράν.¹² Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ θεός, οἱ πάντες ἡμεῖς 32

ἐσμεν μάρτυρες. Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθείς,¹³ τήν τε ἐπαγγελίαν 33

τοῦ ἁγίου πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός, ἐξέχεεν¹⁴ τοῦτο ὃ νῦν

ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε. Οὐ γὰρ Δαυὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, 34

λέγει δὲ αὐτός, Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως 35

ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον¹⁵ τῶν ποδῶν σου. Ἀσφαλῶς¹⁶ οὖν 36

γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι καὶ κύριον καὶ χριστόν αὐτὸν ὁ θεὸς

ἐποίησεν, τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.

¹ εὐφροσύνη, ης, ἡ, gladness, joy. ² πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ³ τελευτάω, die, end. ⁴ θάπτω, bury. ⁵ μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ⁶ ὄρκος, ου, ὁ, oath. ⁷ ὀμνῶ, swear, take an oath. ⁸ ὀσφύς, ὅς, ἡ, waist, hip. ⁹ προοράω, see before, foresee. ¹⁰ καταλείπω, leave, leave behind. ¹¹ Ἄδης, ου, ὁ, Hades. ¹² διαφθορά, ἄς, ἡ, decay, corruption. ¹³ ὑψόω, lift up, exalt. ¹⁴ ἐκχέω, pour out, shed. ¹⁵ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ¹⁶ ἀσφαλῶς, safely, securely.

Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν¹ τῇ καρδίᾳ, εἰπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ 37
 τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους, Τί ποιήσομεν, ἄνδρες ἀδελφοί; Πέτρος δὲ 38
 ἔφη πρὸς αὐτούς, Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ
 ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ἄφεσιν² ἁμαρτιῶν, καὶ λήψεσθε τὴν δωρεὰν
 τοῦ ἁγίου πνεύματος. Ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία, καὶ τοῖς τέκνοις 39
 ὑμῶν, καὶ πᾶσιν τοῖς εἰς μακράν,⁴ ὅσους ἂν προσκαλέσῃται⁵ κύριος ὁ
 θεὸς ἡμῶν. Ἐτέροις τε λόγοις πλείοσιν διεμαρτύρετο⁶ καὶ παρεκάλει 40
 λέγων, Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς⁷ ταύτης. Οἱ μὲν οὖν 41
 ἀσμένως⁸ ἀποδεξάμενοι⁹ τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν: καὶ
 προσετέθησαν¹⁰ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ¹¹ τρισχίλια.¹² Ἦσαν δὲ 42
 προσκαρτεροῦντες¹³ τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ,¹⁴ καὶ
 τῇ κλάσει¹⁵ τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς.

Ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος, πολλά τε τέρατα¹⁶ καὶ σημεῖα διὰ τῶν 43
 ἀποστόλων ἐγένετο. Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ 44
 εἶχον ἅπαντα κοινά,¹⁷ καὶ τὰ κτήματα¹⁸ καὶ τὰς ὑπάρξεις¹⁹ ἐπίπρασκον,²⁰ 45
 καὶ διεμέριζον²¹ αὐτὰ πᾶσιν, καθότι²² ἂν τις χρεῖαν εἶχεν. Καθ' ἡμέραν 46
 τε προσκαρτεροῦντες¹³ ὁμοθυμαδὸν²³ ἐν τῷ ἱερῷ, κλώντές²⁴ τε κατ'

¹ κατανύσσομαι, be pierced, stabbed. ² ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ³ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ⁴ μακρός, long, far distant. ⁵ προσκαλέω, summon. ⁶ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁷ σκολιός, crooked, unscrupulous. ⁸ ἀσμένως, gladly, joyfully. ⁹ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ¹⁰ προστίθημι, add, add to. ¹¹ ὡσεὶ, like, about. ¹² τρισχίλιοι, three thousand, 3000. ¹³ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹⁴ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹⁵ κλάσις, εως, ἡ, breaking, fracturing. ¹⁶ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁷ κοινός, common, unclean. ¹⁸ κτήμα, ος, τό, possession, piece of property. ¹⁹ ὑπάρξις, εως, ἡ, existence, subsistence. ²⁰ πιπράσκω, sell. ²¹ διαμερίζω, divide, distribute. ²² καθότι, according as, because. ²³ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²⁴ κλάω, break.

οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον¹ τροφῆς² ἐν ἀγαλλιάσει³ καὶ ἀφελότητι⁴
 καρδίας, αἰνοῦντες⁵ τὸν θεόν, καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ⁴⁷
 δὲ κύριος προσετίθει⁶ τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν³
 τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην.⁷ Καί τις ἀνὴρ χωλὸς⁸ ἐκ κοιλίας⁹ μητρὸς²
 αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο:¹⁰ ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν
 τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην Ὠραίαν,¹¹ τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην¹² παρὰ τῶν
 εἰσπορευομένων¹³ εἰς τὸ ἱερόν. Ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην³
 μέλλοντας εἰσεῖναι¹⁴ εἰς τὸ ἱερόν, ἠρώτα ἐλεημοσύνην.¹² Ἀτενίσας¹⁵ δὲ⁴
 Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ, εἶπεν, Βλέψον εἰς ἡμᾶς. Ὁ δὲ ἐπέιχεν⁵
 αὐτοῖς, προσδοκῶν¹⁷ τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν. Εἶπεν δὲ Πέτρος, Ἀργύριον⁶
 καὶ χρυσίον¹⁹ οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι. Ἐν τῷ
 ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,²⁰ ἔγεραι καὶ περιπάτει. Καὶ⁷
 πιάσας²¹ αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρεν· παραχρῆμα²² δὲ
 ἐστερεώθησαν²³ αὐτοῦ αἱ βάσεις²⁴ καὶ τὰ σφυρά.²⁵ Καὶ ἐξαλλόμενος²⁶⁸
 ἔστη καὶ περιεπάτει, καὶ εἰσῆλθεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερόν, περιπατῶν
 καὶ ἀλλόμενος²⁷ καὶ αἰνῶν⁵ τὸν θεόν. Καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς⁹

¹ μεταλαμβάνω, partake of, share. ² τροφή, ἥς, ἡ, food, nourishment. ³ ἀγαλλίασις, εως, ἡ, delight, great joy. ⁴ ἀφελότης, ητος, ἡ, sincerity, simplicity. ⁵ αἰνέω, praise. ⁶ προστίθμι, add, add to. ⁷ ἕνατος, ninth. ⁸ χωλός, lame, deprived of a foot. ⁹ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ¹⁰ βαστάζω, bear, carry. ¹¹ ὡραίος, beautiful, fair. ¹² ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ¹³ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹⁴ εἰσεῖμι, enter, go in. ¹⁵ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁶ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ¹⁷ προσδοκάω, wait for, look for. ¹⁸ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹⁹ χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ²⁰ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ²¹ πιάζω, take, lay hold of. ²² παραχρῆμα, immediately, instantly. ²³ στερεόω, make firm, strengthen. ²⁴ βάσις, εως, ἡ, foot. ²⁵ σφυρόν, οὔ, τό, ankle bone. ²⁶ ἐξάλλομαι, leap up. ²⁷ ἄλλομαι, leap, spring up.

περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα¹ τὸν θεόν· ἐπεγίνωσκόν τε αὐτὸν ὅτι οὗτος 10
 ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην² καθημέμενος ἐπὶ τῇ Ὠραίᾳ³ πύλῃ⁴ τοῦ ἱεροῦ·
 καὶ ἐπλήσθησαν⁵ θάμβους⁶ καὶ ἐκστάσεως⁷ ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι⁸ αὐτῷ.
 Κρατοῦντος δὲ τοῦ ἰαθέντος⁹ χωλοῦ¹⁰ τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, 11
 συνέδραμεν¹¹ πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ¹² τῇ καλουμένῃ
 Σολομώντος,¹³ ἔκθαμβοι.¹⁴ Ἰδὼν δὲ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν, 12
 Ἄνδρες Ἰσραηλίται,¹⁵ τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε,¹⁶ ὥς
 ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ¹⁷ πεποιηκόσιν τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; Ὁ θεὸς 13
 Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασεν
 τὸν παῖδα¹⁸ αὐτοῦ Ἰησοῦν· ὃν ὑμεῖς μὲν παρεδώκατε, καὶ ἡρνήσασθε
 αὐτὸν κατὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν. Ὑμεῖς δὲ 14
 τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἡρνήσασθε, καὶ ᾐτήσασθε ἄνδρα φονέα¹⁹
 χαρισθῆναι²⁰ ὑμῖν, τὸν δὲ ἀρχηγὸν²¹ τῆς ζωῆς ἀπεκτεínaτε· ὃν ὁ θεὸς 15
 ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὓς ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. Καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ 16
 ὀνόματος αὐτοῦ, τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἶδατε ἐστερέωσεν²² τὸ ὄνομα
 αὐτοῦ· καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὀλοκληρίαν²³ ταύτην
 ἀπέναντι²⁴ πάντων ὑμῶν. Καὶ νῦν, ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν²⁵ 17

¹ αἰνέω, praise. ² ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ³ ὡραίος, beautiful, fair. ⁴ πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ⁵ πλήθω, fill. ⁶ θάμβος, ους, τό, amazement, astonishment. ⁷ ἐκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ⁸ συμβαίνω, come together, come to pass. ⁹ ἰάομαι, heal. ¹⁰ χωλός, lame, deprived of a foot. ¹¹ συντρέχω, run together, go with. ¹² στοά, ᾱς, ἡ, portico, colonnade. ¹³ Σολομών, ωνος, ὁ, Solomon. ¹⁴ ἔκθαμβος, utterly astonished, full of amazement. ¹⁵ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹⁶ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁷ εὐσεβεία, ας, ἡ, godliness, piety. ¹⁸ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ¹⁹ φονεύς, εως, ὁ, murderer. ²⁰ χαρίζομαι, give freely, forgive. ²¹ ἀρχηγός, οὔ, ὁ, founder, leader. ²² στερεόω, make firm, strengthen. ²³ ὀλοκληρία, ας, ἡ, wholeness, completeness. ²⁴ ἀπέναντι, over against, before. ²⁵ ἄγνοια, ας, ἡ, ignorance.

ἐπράξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν. Ὁ δὲ θεὸς ἃ προκατήγγειλεν¹ 18
 διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ, παθεῖν τὸν χριστόν,
 ἐπλήρωσεν οὕτως. Μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε, εἰς τὸ 19
 ἐξαλειφθῆναι² ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσιν καιροὶ ἀναψύξεως³
 ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου, καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον⁴ ὑμῖν 20
 χριστόν Ἰησοῦν: ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων 21
 ἀποκαταστάσεως⁵ πάντων, ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ στόματος πάντων
 τῶν ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν ἀπ' αἰῶνος. Μωσῆς μὲν γὰρ πρὸς τοὺς 22
 πατέρας εἶπεν ὅτι Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ
 τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ: αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν
 λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. Ἔσται δέ, πᾶσα ψυχὴ, ἣτις ἐὰν μὴ ἀκούσῃ τοῦ 23
 προφήτου ἐκείνου, ἐξολοθρευθήσεται⁶ ἐκ τοῦ λαοῦ. Καὶ πάντες δὲ οἱ 24
 προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς,⁷ ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ
 κατήγγειλαν⁸ τὰς ἡμέρας ταύτας. Ὑμεῖς ἐστε υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ 25
 τῆς διαθήκης ἧς διέθετο⁹ ὁ θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγων πρὸς
 Ἀβραάμ, Καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται¹⁰ πᾶσαι αἱ
 πατριαὶ¹¹ τῆς γῆς. Ὑμῖν πρῶτον ὁ θεός, ἀναστήσας τὸν παῖδα¹² αὐτοῦ 26
 Ἰησοῦν, ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς, ἐν τῷ ἀποστρέφειν¹³
 ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν¹⁴ ὑμῶν.

¹ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ² ἐξαλείφω, wipe out, erase. ³ ἀνάψυξις, εως, ἡ, recovery of breath, refreshing. ⁴ προχειρίζομαι, determine, appoint. ⁵ ἀποκατάστασις, εως, ἡ, restoration, restitution. ⁶ ἐξολοθρεύω, destroy utterly, annihilate. ⁷ καθεξῆς, successively, in order. ⁸ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁹ διατίθεμαι, appoint, make. ¹⁰ ἐνευλογέω, bless. ¹¹ πατριά, ας, ἡ, lineage, family. ¹² παῖς, ὁ, male or female child, servant. ¹³ ἀποστρέφω, turn away, turn back. ¹⁴ πονηρία, ας, ἡ, iniquity, wickedness.

Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπέστησαν¹ αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ 4
στρατηγὸς² τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι,³ διαπονούμενοι⁴ διὰ τὸ 2
διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαόν, καὶ καταγγέλλειν⁵ ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν
ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν. Καὶ ἐπέβαλον⁶ αὐτοῖς τὰς χεῖρας, καὶ ἔθεντο εἰς 3
τήρησιν⁷ εἰς τὴν αὔριον·⁸ ἦν γὰρ ἑσπέρα⁹ ἤδη. Πολλοὶ δὲ τῶν 4
ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπίστευσαν· καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς¹⁰ τῶν
ἀνδρῶν ὥσει¹¹ χιλιάδες¹² πέντε.

Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον⁸ συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ 5
πρεσβυτέρους καὶ γραμματεῖς εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ Ἄνναν¹³ τὸν 6
ἀρχιερέα, καὶ Καϊάφαν,¹⁴ καὶ Ἰωάννην, καὶ Ἀλέξανδρον,¹⁵ καὶ ὅσοι ἦσαν
ἐκ γένους¹⁶ ἀρχιερατικοῦ.¹⁷ Καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν μέσῳ 7
ἐπυνθάνοντο,¹⁸ Ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο
ὕμεῖς; Τότε Πέτρος πλησθεὶς¹⁹ πνεύματος ἁγίου εἶπεν πρὸς αὐτούς, 8
Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραὴλ, εἰ ἡμεῖς σήμερον 9
ἀνακρινόμεθα²⁰ ἐπὶ εὐεργεσίᾳ²¹ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς,²² ἐν τίνι οὗτος
σέσωσται· γνωστὸν²³ ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐν 10
τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,²⁴ ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν

¹ ἐπίστημι, stand over, come upon. ² στρατηγός, οὐ, ὁ, commander, general. ³ Σαδδουκαῖος, οὐ, ὁ, Sadducee. ⁴ διαπονέομαι, be annoyed, disturbed. ⁵ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁶ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ⁷ τήρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ⁸ αὔριον, tomorrow. ⁹ ἑσπέρα, ας, ἡ, evening. ¹⁰ ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total. ¹¹ ὥσει, like, about. ¹² χιλιάς, ἄδος, ἡ, thousand. ¹³ Ἄννας, α, ὁ, Annas. ¹⁴ Καϊάφας, α, ὁ, Caiaphas. ¹⁵ Ἀλέξανδρος, οὐ, ὁ, Alexander. ¹⁶ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁷ ἀρχιερατικός, highpriestly, high priestly. ¹⁸ ἐπυνθάνομαι, inquire, ask. ¹⁹ πλήθω, fill. ²⁰ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ²¹ εὐεργεσία, ας, ἡ, good deed, good action. ²² ἀσθενής, weak, infirm. ²³ γνωστός, known, acquaintance. ²⁴ Ναζωραῖος, οὐ, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth.

ὁ θεὸς ἡγείρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν
 ὑγιής.¹ Οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς² ὑφ' ὑμῶν τῶν 11
 οἰκοδομούντων, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας.³ Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν 12
 ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία: οὔτε γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον τὸ δεδομένον ἐν
 ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.

Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ Ἰωάννου, καὶ 13
 καταλαβόμενοι⁴ ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί⁵ εἰσιν καὶ ἰδιῶται,⁶
 ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν. Τὸν δὲ 14
 ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἐστῶτα τὸν τεθεραπευμένον, οὐδὲν
 εἶχον ἀντειπεῖν.⁷ Κελεύσαντες⁸ δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου⁹ ἀπελθεῖν, 15
 συνέβαλλον¹⁰ πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Τί ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώποις 16
 τούτοις; Ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν¹¹ σημεῖον γέγονεν δι' αὐτῶν, πᾶσιν τοῖς
 κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ φανερόν,¹² καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνήσασθαι. 17
 Ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ¹³ εἰς τὸν λαόν, ἀπειλῇ¹⁴
 ἀπειλησόμεθα¹⁵ αὐτοῖς μηκέτι¹⁶ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ
 ἀνθρώπων. Καὶ καλέσαντες αὐτούς, παρήγγειλαν αὐτοῖς τὸ καθόλου¹⁷ 18
 μὴ φθέγγεσθαι¹⁸ μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ 19
 Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς εἶπον, Εἰ δίκαιόν ἐστιν

¹ ὑγιής, whole, healthy. ² ἐξουθενέω, despise, ignore. ³ γωνία, ας, ἡ, angle, corner. ⁴ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ⁵ ἀγράμματος, uneducated, illiterate. ⁶ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ⁷ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ⁸ κελεύω, order, command. ⁹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁰ συμβάλλω, discuss, consider. ¹¹ γνωστός, known, acquaintance. ¹² φανερός, manifest, apparent. ¹³ διανέμω, distribute, spread. ¹⁴ ἀπειλή, ἡς, ἡ, threat, threatening. ¹⁵ ἀπειλέω, threaten, warn. ¹⁶ μηκέτι, no longer. ¹⁷ καθόλου, entirely, completely. ¹⁸ φθέγγομαι, utter, speak.

ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ, κρίνατε. Οὐ 20
 δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς, ἃ εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν. Οἱ δὲ 21
 προσαπειλησάμενοι¹ ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὐρίσκοντες τὸ πῶς
 κολάσσονται² αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἐπὶ τῷ
 γεγονότι. Ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων τεσσαράκοντα³ ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν 22
 ἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.⁴
 Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτούς 23
 οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν⁵ 24
 ἤραν φωνὴν πρὸς τὸν θεόν, καὶ εἶπον, Δέσποτα,⁶ σὺ ὁ θεὸς ὁ ποιήσας
 τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ὁ 25
 διὰ στόματος Δαυὶδ παιδὸς⁷ σου εἰπών, Ἵνα τί ἐφρύαξαν⁸ ἔθνη, καὶ λαοὶ
 ἐμελέτησαν⁹ κενά;¹⁰ Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες 26
 συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ:
 συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐπὶ τὸν ἅγιον παιδᾶ⁷ σου Ἰησοῦν, ὃν 27
 ἔχρισας,¹¹ Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος¹² Πιλάτος, σὺν ἔθνεσιν καὶ λαοῖς
 Ἰσραὴλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ ἡ βουλή¹³ σου προώρισεν¹⁴ 28
 γενέσθαι. Καὶ τὰ νῦν, κύριε, ἐπιδε¹⁵ ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς¹⁶ αὐτῶν, καὶ δὸς 29
 τοῖς δούλοις σου μετὰ παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου, ἐν τῷ 30

¹ προσαπειλέω, utter additional threats. ² κολάζω, penalize, punish. ³ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁴ ἰασις, εως, ἡ, healing, cure. ⁵ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁶ δεσπότης, ου, ὁ, master, lord. ⁷ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁸ φρυάσσω, be arrogant, haughty. ⁹ μελετάω, take care, take pains with. ¹⁰ κενός, empty, vain. ¹¹ χρίω, anoint. ¹² Πόντιος, ου, ὁ, Pontius. ¹³ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁴ προορίζω, predetermine, foreordain. ¹⁵ ἐπείδεν, looked upon, regarded. ¹⁶ ἀπειλή, ἡς, ἡ, threat, threatening.

τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν¹ σε εἰς ἰασιν,² καὶ σημεῖα καὶ τέρατα³ γίνεσθαι
 διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός⁴ σου Ἰησοῦ. Καὶ δεηθέντων⁵ αὐτῶν 31
 ἐσαλεύθη⁶ ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν⁷ ἅπαντες
 πνεύματος ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ μετὰ παρρησίας.

Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία: καὶ οὐδὲ 32
 εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα
 κοινά.⁸ Καὶ μεγάλη δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον⁹ οἱ ἀπόστολοι τῆς 33
 ἀναστάσεως τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. 34
 Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής¹⁰ τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς: ὅσοι γὰρ κτήτορες¹¹ χωρίων¹²
 ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες¹³ ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων,¹⁴
 καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων: διεδίδωτο¹⁵ δὲ ἐκάστῳ 35
 καθότι¹⁶ ἂν τις χρεῖαν εἶχεν.

Ἰωσῆς¹⁷ δέ, ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας¹⁸ ἀπὸ τῶν ἀποστόλων – ὅ ἐστιν, 36
 μεθερμηνευόμενον,¹⁹ υἱὸς παρακλήσεως²⁰ – Λευΐτης,²¹ Κύπριος²² τῷ
 γένει,²³ ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, πωλήσας¹³ ἤνεγκεν τὸ χρήμα,²⁴ καὶ 37
 ἔθηκεν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

¹ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ² ἰασις, εως, ἡ, healing, cure. ³ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁴ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁵ δέομαι, ask, request. ⁶ σαλεύω, shake, excite. ⁷ πλήθω, fill. ⁸ κοινός, common, unclean. ⁹ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹⁰ ἐνδεής, poor, needy. ¹¹ κτήτωρ, ορος, ὁ, owner, possessor. ¹² χωρίον, ου, τό, place, field. ¹³ πωλέω, sell. ¹⁴ πιπράσκω, sell. ¹⁵ διαδίδωμι, distribute, give. ¹⁶ καθότι, according as, because. ¹⁷ Ἰωσῆς, ἦτος, ὁ, Josēs. ¹⁸ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁹ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ²⁰ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ²¹ Λευΐτης, ου, ὁ, Levite. ²² Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ²³ γένος, ους, τό, race, kind. ²⁴ χρήμα, τος, τό, wealth, money.

Ἀνὴρ δέ τις Ἀνανίας¹ ὀνόματι, σὺν Σαπφείρῃ² τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, **5**
 ἐπώλησεν³ κτῆμα,⁴ καὶ ἐνοσφίσατο⁵ ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίας⁶ καὶ τῆς **2**
 γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων
 ἔθηκεν. Εἶπεν δὲ Πέτρος, Ἀνανία,¹ διὰ τί ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς τὴν **3**
 καρδίαν σου, ψεύσασθαί⁷ σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ νοσφίσασθαί⁵ σε
 ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου;⁸ Οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενεν, καὶ πραθὲν⁹ ἐν τῇ **4**
 σῇ¹⁰ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν; Τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα¹¹ τοῦτο;
 Οὐκ ἐψεύσω⁷ ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ θεῷ. Ἀκούων δὲ ὁ Ἀνανίας¹ τοὺς **5**
 λόγους τούτους, πεσὼν ἐξέψυξεν:¹² καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐπὶ πάντας
 τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. Ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι¹³ συνέστειλαν¹⁴ **6**
 αὐτόν, καὶ ἐξενέγκαντες¹⁵ ἔθαψαν.¹⁶

Ἐγένετο δὲ ὡς ὥρων τριῶν διάστημα,¹⁷ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ **7**
 γεγονός εἰσῆλθεν. Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ Πέτρος, Εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου¹⁸ **8**
 τὸ χωρίον⁸ ἀπέδοσθε; Ἡ δὲ εἶπεν, Ναί, τοσούτου.¹⁸ Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν **9**
 πρὸς αὐτήν, Τί ὅτι συνεφωνήθη¹⁹ ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα κυρίου;
 Ἰδοὺ, οἱ πόδες τῶν θαψάντων¹⁶ τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ, καὶ
 ἐξοίσουσίν¹⁵ σε. Ἔπεσεν δὲ παραχρῆμα²⁰ παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ **10**
 ἐξέψυξεν:¹² εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι²¹ εὗρον αὐτὴν νεκράν, καὶ

¹ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ² Σαπφείρη, ης, ἡ, Sapphira. ³ πωλέω, sell. ⁴ κτῆμα, ος, τό, possession, piece of property. ⁵ νοσφίζω, rob, set apart. ⁶ σύνοιδα, know, be conscious of. ⁷ ψεύδομαι, lie. ⁸ χωρίον, ου, τό, place, field. ⁹ πιπράσκω, sell. ¹⁰ σός, your, yours. ¹¹ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ¹² ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ¹³ νέος, new, young. ¹⁴ συστέλλω, limit, shorten. ¹⁵ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ¹⁶ θάπτω, bury. ¹⁷ διάστημα, τος, τό, interval, interval of time. ¹⁸ τοσούτος, so great, so much. ¹⁹ συμφωνέω, agree with, agree together. ²⁰ παραχρῆμα, immediately, instantly. ²¹ νεανίσκος, ου, ὁ, youth, young man.

ἐξενέγκαντες¹ ἔθαψαν² πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο φόβος μέγας 11

ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ τέρατα³ ἐν τῷ λαῷ 12

πολλά· καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν⁴ ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ⁵ Σολομῶντος.⁶ Τῶν 13

δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα⁷ κολλᾶσθαι⁸ αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν⁹ αὐτοὺς

ὁ λαός· μᾶλλον δὲ προσετίθεντο¹⁰ πιστεύοντες τῷ κυρίῳ, πλήθη 14

ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν· ὥστε κατὰ τὰς πλατείας¹¹ ἐκφέρειν¹ τοὺς 15

ἀσθενεῖς,¹² καὶ τιθέναι ἐπὶ κλινῶν¹³ καὶ κραββάτων,¹⁴ ἵνα ἐρχομένου

Πέτρου καὶ¹⁵ ἢ σκιά¹⁶ ἐπισκιάσῃ¹⁷ τινὶ αὐτῶν. Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ 16

πλήθος τῶν πέριξ¹⁸ πόλεων εἰς Ἱερουσαλήμ, φέροντες ἀσθενεῖς¹² καὶ

ὀχλουμένους¹⁹ ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο

ἅπαντες.

Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ – ἡ οὖσα αἵρεσις²⁰ τῶν 17

Σαδδουκαίων²¹ – ἐπλήσθησαν²² ζήλου,²³ καὶ ἐπέβαλον²⁴ τὰς χεῖρας 18

αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τήρῃσει²⁵ δημοσίᾳ.²⁶ 19

Ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἤνοιξεν τὰς θύρας τῆς φυλακῆς,

ἐξαγαγόν²⁷ τε αὐτοὺς εἶπεν, Πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ 20

¹ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ² θάπτω, bury. ³ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁴ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁵ στοά, ἄς, ἡ, portico, colonnade. ⁶ Σολομών, ωνος, ὁ, Solomon. ⁷ τολμάω, dare, endure. ⁸ κολλᾶω, glue, cleave. ⁹ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ¹⁰ προστίθημι, add, add to. ¹¹ πλατεία, ἄς, ἡ, street. ¹² ἀσθενής, weak, infirm. ¹³ κλίνη, ης, ἡ, couch, bed. ¹⁴ κράββατος, ου, ὁ, mattress, pallet. ¹⁵ καὶ, and if, even if. ¹⁶ σκιά, ἄς, ἡ, shadow, thick darkness. ¹⁷ ἐπισκιάζω, overshadow, envelop. ¹⁸ πέριξ, all around, in the vicinity. ¹⁹ ὀχλέω, trouble, torment. ²⁰ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ²¹ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ²² πλήθω, fill. ²³ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ²⁴ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ²⁵ τήρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ²⁶ δημόσιος, public, publicly. ²⁷ ἐξάγω, lead out.

ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης. Ἀκούσαντες δὲ 21
 εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον¹ εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκον. Παραγενόμενος
 δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, συνεκάλεσαν² τὸ συνέδριον³ καὶ πᾶσαν
 τὴν γερουσίαν⁴ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον,⁵
 ἀχθῆναι αὐτούς. Οἱ δὲ ὑπηρέται⁶ παραγενόμενοι οὐχ εὗρον αὐτοὺς ἐν 22
 τῇ φυλακῇ· ἀναστρέψαντες⁷ δὲ ἀπήγγειλαν, λέγοντες ὅτι Τὸ μὲν 23
 δεσμωτήριον⁵ εὕρομεν κεκλεισμένον⁸ ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ,⁹ καὶ τοὺς
 φύλακας¹⁰ ἐστῶτας πρὸ τῶν θυρῶν· ἀνοιξάντες δέ, ἔσω¹¹ οὐδένα
 εὕρομεν. Ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὁ τε ἱερεὺς καὶ ὁ 24
 στρατηγὸς¹² τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν¹³ περὶ αὐτῶν, τί ἂν
 γένοιτο τοῦτο. Παραγενόμενος δὲ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι Ἰδοὺ, οἱ 25
 ἄνδρες οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἐστῶτες καὶ
 διδάσκοντες τὸν λαόν. Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς¹² σὺν τοῖς ὑπηρέταις 26
 ἤγαγεν αὐτούς, οὐ μετὰ βίας,¹⁴ ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν, ἵνα μὴ
 λιθασθῶσιν.¹⁵ Ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ.³ Καὶ 27
 ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς, λέγων, Οὐ παραγγελία¹⁶ 28
 παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ; Καὶ ἰδοὺ
 πεπληρώκατε τὴν Ἱερουσαλήμ τῆς διδαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε
 ἐπαγαγεῖν¹⁷ ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Ἀποκριθεὶς δὲ 29

¹ ὄρθρος, ου, ὁ, daybreak, dawn. ² συγκαλέω, call together. ³ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁴ γερουσία, ας, ἡ, council of elders, body of elders. ⁵ δεσμωτήριον, ου, τό, prison, jail. ⁶ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ⁷ ἀναστρέφω, return, live. ⁸ κλείω, shut, shut up. ⁹ ἀσφάλεια, ας, ἡ, certainty, security. ¹⁰ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ¹¹ ἔσω, within, inside. ¹² στρατηγός, οὔ, ὁ, commander, general. ¹³ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ¹⁴ βία, ας, ἡ, strength, force. ¹⁵ λιθάζω, throw stones, stone. ¹⁶ παραγγελία, ας, ἡ, instruction, command. ¹⁷ ἐπάγω, bring upon.

Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπον, Πειθαρχεῖν¹ δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ
 ἀνθρώποις. Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς 30
 διεχειρίσασθε,² κρεμάσαντες³ ἐπὶ ξύλου.⁴ Τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχηγόν⁵ καὶ 31
 σωτῆρα⁶ ὑψώσεν⁷ τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, δοῦναι μετάνοιαν⁸ τῷ Ἰσραὴλ καὶ
 ἄφεσιν⁹ ἁμαρτιῶν. Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν αὐτοῦ μάρτυρες τῶν ῥημάτων 32
 τούτων, καὶ τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον, ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς πειθαρχοῦσιν¹
 αὐτῷ.

Οἱ δὲ ἀκούοντες διεπρίοντο,¹⁰ καὶ ἐβουλεύοντο¹¹ ἀνελεῖν¹² αὐτούς. 33
 Ἀναστάς δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ¹³ Φαρισαῖος, ὀνόματι Γαμαλιήλ,¹⁴
 νομοδιδάσκαλος,¹⁵ τίμιος¹⁶ παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν¹⁷ ἔξω βραχὺ¹⁸ τι
 τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι. Εἰπέν τε πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,¹⁹ 35
 προσέχετε²⁰ ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, τί μέλλετε πράσσειν. 36
 Πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θεοδᾶς,²¹ λέγων εἶναί τινα
 ἑαυτόν, ᾧ προσεκλήθη²² ἀριθμὸς²³ ἀνδρῶν ὡσεὶ²⁴ τετρακοσίων·²⁵ ὃς
 ἀνηρέθη,¹² καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διελύθησαν²⁶ καὶ ἐγένοντο
 εἰς οὐδέν. Μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος²⁷ ἐν ταῖς ἡμέραις 37
 τῆς ἀπογραφῆς,²⁸ καὶ ἀπέστησεν²⁹ λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ· κάκεῖνος³⁰

¹ πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ² διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ³ κρεμάννυμι, hang, hang up. ⁴ ξύλον, οὐ, τό, wood, tree. ⁵ ἀρχηγός, οὐ, ὁ, founder, leader. ⁶ σωτήρ, ἦρος, ὁ, savior, deliverer. ⁷ ὑψόω, lift up, exalt. ⁸ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁹ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹⁰ διαπρίω, cut to the quick. ¹¹ βουλεύω, deliberate, take counsel. ¹² ἀναιρέω, take up, kill. ¹³ συνέδριον, οὐ, τό, council, Sanhedrin. ¹⁴ Γαμαλιήλ, ὁ, Gamaliel. ¹⁵ νομοδιδάσκαλος, οὐ, ὁ, teacher of the law. ¹⁶ τίμιος, precious, honorable. ¹⁷ κελεύω, order, command. ¹⁸ βραχὺς, short, little. ¹⁹ Ἰσραηλίτης, οὐ, ὁ, Israelite. ²⁰ προσέχω, take head of, attend to. ²¹ Θεοδᾶς, ᾱ, ὁ, Theudas. ²² προσκαλέω, summon. ²³ ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total. ²⁴ ὡσεὶ, like, about. ²⁵ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ²⁶ διαλύω, break up, disperse. ²⁷ Γαλιλαῖος, Galilean. ²⁸ ἀπογραφή, ἡς, ἡ, census, registration. ²⁹ ἀφίστημι, withdraw, depart. ³⁰ κάκεῖνος, and he, and she.

ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν.¹ Καὶ τὰ 38
 νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε² ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ ἐάσατε³
 αὐτούς: ὅτι ἐὰν ᾗ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ⁴ ἢ τὸ ἔργον τοῦτο,
 καταλυθήσεται:⁵ εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστίν, οὐ δύνασθε καταλῦσαι⁵ αὐτό, 39
 μήποτε⁶ καὶ θεομάχοι⁷ εὔρεθῇτε. Ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ: καὶ 40
 προσκαλεσάμενοι⁸ τοὺς ἀποστόλους, δείραντες⁹ παρήγγειλαν μὴ
 λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς. Οἱ μὲν οὖν 41
 ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου,¹⁰ ὅτι ὑπὲρ τοῦ
 ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ κατηξιώθησαν¹¹ ἀτιμασθῆναι.¹² Πᾶσάν τε ἡμέραν, 42
 ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον, οὐκ ἐπαύοντο¹³ διδάσκοντες καὶ
 εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν χριστόν.

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις, πληθυνόντων¹⁴ τῶν μαθητῶν, ἐγένετο 6
 γογγυσμὸς¹⁵ τῶν Ἑλληνιστῶν¹⁶ πρὸς τοὺς Ἑβραίους,¹⁷ ὅτι
 παρεθεωροῦντο¹⁸ ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ¹⁹ αἱ χήραι²⁰ αὐτῶν. 2
 Προσκαλεσάμενοι⁸ δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν, εἶπον, Οὐκ
 ἀρεστόν²¹ ἐστὶν ἡμᾶς, καταλείψαντας²² τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, διακονεῖν
 τραπέζαις.²³ Ἐπισκέψασθε²⁴ οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν 3
 μαρτυρουμένους ἐπτά, πλήρεις²⁵ πνεύματος ἁγίου καὶ σοφίας, οἷς

¹ διασκορπίζω, scatter, separate. ² ἀφίστημι, withdraw, depart. ³ ἐάω, permit, allow. ⁴ βουλὴ, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ⁵ καταλύω, destroy, lodge. ⁶ μήποτε, never, lest perchance. ⁷ θεομάχος, fighting against God. ⁸ προσκαλέω, summon. ⁹ δέρω, beat, flay. ¹⁰ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹¹ καταξιόω, consider worthy, deem worthy. ¹² ἀτιμάζω, dishonor, disgrace. ¹³ παύω, cause to cease. ¹⁴ πληθύνω, multiply, increase. ¹⁵ γογγυσμός, οὐ, ὁ, grumbling, murmuring. ¹⁶ Ἑλληνιστής, οὐ, ὁ, Hellenist, Greek. ¹⁷ Ἑβραῖος, ου, ὁ, Hebrew. ¹⁸ παραθεωρέω, overlook, neglect. ¹⁹ καθημερινός, daily. ²⁰ χήρα, ας, ἡ, widow. ²¹ ἀρεστός, pleasing, desirable. ²² καταλείπω, leave, leave behind. ²³ τράπεζα, ης, ἡ, table. ²⁴ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ²⁵ πλήρης, full.

καταστήσωμεν¹ ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης. Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ 4
 διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν.² Καὶ ἤρεσεν³ ὁ λόγος ἐνώπιον 5
 παντὸς τοῦ πλήθους· καὶ ἐξελέξαντο⁴ Στέφανον,⁵ ἄνδρα πλήρης⁶
 πίστεως καὶ πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιππον, καὶ Πρόχορον,⁷ καὶ
 Νικάνορα,⁸ καὶ Τίμωνα,⁹ καὶ Παρμενᾶν,¹⁰ καὶ Νικόλαον¹¹ προσήλυτον
 Ἀντιοχέα,¹³ οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων· καὶ προσευξάμενοι 6
 ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.

Καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἤϋξανεν,¹⁴ καὶ ἐπληθύνετο¹⁵ ὁ ἀριθμὸς¹⁶ τῶν 7
 μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα,¹⁷ πολὺς τε ὄχλος τῶν ἱερέων
 ὑπήκουον¹⁸ τῇ πίστει.

Στέφανος⁵ δὲ πλήρης⁶ πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα¹⁹ καὶ σημεῖα 8
 μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. Ἀνέστησαν δὲ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς 9
 λεγομένης Λιβερτίνων,²⁰ καὶ Κυρηναίων,²¹ καὶ Ἀλεξανδρέων,²² καὶ τῶν
 ἀπὸ Κιλικίας²³ καὶ Ἀσίας,²⁴ συζητοῦντες²⁵ τῷ Στεφάνῳ.⁵ Καὶ οὐκ ἴσχυον 10
 ἀντιστήναι²⁷ τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει. Τότε ὑπέβαλον²⁸ 11
 ἄνδρας λέγοντας ὅτι Ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα²⁹

¹ καθίστημι, set, constitute. ² προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ³ ἀρέσκω, please, serve. ⁴ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁵ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ⁶ πλήρης, full. ⁷ Πρόχορος, ου, ὁ, Prochorus. ⁸ Νικάνωρ, ορος, ὁ, Nicanor. ⁹ Τίμων, ωνος, ὁ, Timon. ¹⁰ Παρμενᾶς, ᾱ, ὁ, Parmenas. ¹¹ Νικόλαος, ου, ὁ, Nicolaus. ¹² προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ¹³ Ἀντιοχεύς, έως, ὁ, Antiochene, Antiochian. ¹⁴ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹⁵ πληθύνω, multiply, increase. ¹⁶ ἀριθμός, οῦ, ὁ, number, total. ¹⁷ σφόδρα, exceedingly, greatly. ¹⁸ ὑπακούω, obey, listen. ¹⁹ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ²⁰ Λιβερτίνος, ου, ὁ, freedman. ²¹ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ²² Ἀλεξανδρεύς, έως, ὁ, Alexandrian. ²³ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ²⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ²⁵ συζητέω, discuss, dispute. ²⁶ ισχύω, be strong, able. ²⁷ ἀνθίστημι, resist, oppose. ²⁸ ὑποβάλλω, instruct privately. ²⁹ βλάσφημος, blasphemous, slanderous.

εἰς Μωσῆν καὶ τὸν θεόν. Συνεκίνησάν¹ τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς 12
 πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες² συνήρπασαν³
 αὐτόν, καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον,⁴ ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς⁵ 13
 λέγοντας, Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται⁶ ῥήματα βλάσφημα⁷ λαλῶν
 κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ νόμου: ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ 14
 λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος⁸ οὗτος καταλύσει⁹ τὸν τόπον τοῦτον,
 καὶ ἀλλάξει¹⁰ τὰ ἔθνη¹¹ ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωσῆς. Καὶ ἀτενίσαντες¹² εἰς 15
 αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι¹³ ἐν τῷ συνεδρίῳ,⁴ εἶδον τὸ πρόσωπον
 αὐτοῦ ὥσει¹⁴ πρόσωπον ἀγγέλου.

Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεὺς, Εἰ ἄρα¹⁵ ταῦτα οὕτως ἔχει; Ὁ δὲ ἔφη, 7

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ
 ἡμῶν Ἀβραάμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ,¹⁶ πρὶν¹⁷ ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν
 Χαρράν,¹⁸ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς 3
 συγγενείας¹⁹ σου, καὶ δεῦρο²⁰ εἰς γῆν ἣν ἂν σοι δείξω. Τότε ἐξελθὼν ἐκ 4
 γῆς Χαλδαίων²¹ κατώκησεν ἐν Χαρράν: ¹⁸ κακεῖθεν,²² μετὰ τὸ ἀποθανεῖν
 τὸν πατέρα αὐτοῦ, μετόκισεν²³ αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς
 νῦν κατοικεῖτε: καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν²⁴ ἐν αὐτῇ, οὐδὲ 5

¹ συγκινέω, stir up, move. ² ἐφίστημι, stand over, come upon. ³ συναρπάζω, seize, drag away. ⁴ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁵ ψευδής, false, lying. ⁶ παύω, cause to cease. ⁷ βλάσφημος, blasphemous, slanderous. ⁸ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ⁹ καταλύω, destroy, lodge. ¹⁰ ἀλλάσσω, change, alter. ¹¹ ἔθος, ους, τό, custom. ¹² ἀτενίζω, gaze, stare. ¹³ καθεζομαι, sit down, am sitting. ¹⁴ ὥσει, like, about. ¹⁵ ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁶ Μεσοποταμία, ας, ἡ, Mesopotamia. ¹⁷ πρὶν, before, formerly. ¹⁸ Χαρράν, ἡ, Haran. ¹⁹ συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives. ²⁰ δεῦρο, until now, come here! ²¹ Χαλδαῖος, ου, ὁ, Chaldean. ²² κακεῖθεν, and thence, and from there. ²³ μετοικίζω, remove to another place of habitation. ²⁴ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance.

βῆμα¹ ποδός· καὶ ἐπηγγείλατο² δοῦναι αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν³ αὐτήν, καὶ
 τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. Ἐλάλησεν δὲ 6
 οὕτως ὁ θεός, ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον⁴ ἐν γῇ ἀλλοτρία,⁵ καὶ
 δουλώσουσιν⁶ αὐτὸ καὶ κακώσουσιν,⁷ ἔτη τετρακόσια.⁸ Καὶ τὸ ἔθνος, ᾧ 7
 ἐὰν δουλεύσωσιν,⁹ κρινῶ ἐγώ, εἶπεν ὁ θεός· καὶ μετὰ ταῦτα
 ἐξελεύσονται, καὶ λατρεύουσιν¹⁰ μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Καὶ ἔδωκεν 8
 αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ, καὶ
 περιέτεμεν¹¹ αὐτόν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ·¹² καὶ ὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ
 Ἰακώβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας.¹³ Καὶ οἱ πατριάρχαι¹³ ζηλώσαντες¹⁴ 9
 τὸν Ἰωσήφ ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον·¹⁵ καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ, καὶ 10
 ἐξείλετο¹⁶ αὐτόν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν
 καὶ σοφίαν ἐναντίον¹⁷ Φαραῶ¹⁸ βασιλέως Αἰγύπτου,¹⁵ καὶ κατέστησεν¹⁹
 αὐτόν ἡγούμενον²⁰ ἐπ' Αἴγυπτον¹⁵ καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἦλθεν δὲ 11
 λιμὸς²¹ ἐφ' ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου¹⁵ καὶ Χαναάν,²² καὶ θλίψις μεγάλη·
 καὶ οὐχ εὔρισκον χορτάσματα²³ οἱ πατέρες ἡμῶν. Ἀκούσας δὲ Ἰακώβ 12
 ὄντα σίτα²⁴ ἐν Αἰγύπτῳ,¹⁵ ἐξαπέστειλεν²⁵ τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον. 13
 Καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη²⁶ Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ
 φανερόν²⁷ ἐγένετο τῷ Φαραῶ¹⁸ τὸ γένος²⁸ τοῦ Ἰωσήφ. Ἀποστείλας δὲ 14

¹ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ² ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ³ κατάσχεσις, εως, ἡ, possession, holding fast. ⁴ πάροικος, ου, ὁ, alien, stranger. ⁵ ἀλλότριος, strange, foreign. ⁶ δουλόω, enslave, bring under subjection. ⁷ κακώω, mistreat, harm. ⁸ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ⁹ δουλεύω, serve, am a slave. ¹⁰ λατρεύω, serve, worship. ¹¹ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ¹² ὀγδοος, eighth. ¹³ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ¹⁴ ζηλώω, be zealous, am jealous. ¹⁵ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ¹⁶ ἐξαίρω, take out, deliver. ¹⁷ ἐναντίον, in the sight of, before. ¹⁸ Φαραῶ, ὁ, Pharaoh. ¹⁹ καθίστημι, set, constitute. ²⁰ ἡγέομαι, lead, be chief. ²¹ λιμός, ου, ὁ, hunger, famine. ²² Χαναάν, ἡ, Canaan. ²³ χορτάσμα, τος, τό, food, sustenance. ²⁴ σίτος, ου, ὁ, wheat, grain. ²⁵ ἐξαποστέλλω, send forth. ²⁶ ἀναγνωρίζω, make known to again. ²⁷ φανερός, manifest, apparent. ²⁸ γένος, ους, τό, race, kind.

Ἰωσήφ μετεκαλέσατο¹ τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακώβ, καὶ πᾶσαν τὴν
 συγγένειαν,² ἐν ψυχαῖς ἐβδομήκοντα³ πέντε. Κατέβη δὲ Ἰακώβ εἰς 15
 Αἴγυπτον,⁴ καὶ ἐτελεύτησεν⁵ αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν· καὶ 16
 μετετέθησαν⁶ εἰς Συχέμ,⁷ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι⁸ ὃ ὠνήσατο⁹
 Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου¹⁰ παρὰ τῶν υἱῶν Ἑμμόρ¹¹ τοῦ Συχέμ.⁷ Καθὼς 17
 δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἧς ὤμοσεν¹² ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ,
 ἡὔξησεν¹³ ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη¹⁴ ἐν Αἰγύπτῳ,⁴ ἄχρι οὗ ἀνέστη 18
 βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. Οὗτος κατασοφισάμενος¹⁵ τὸ 19
 γένος¹⁶ ἡμῶν, ἐκάκωσεν¹⁷ τοὺς πατέρας ἡμῶν, τοῦ ποιεῖν ἐκθετα¹⁸ τὰ
 βρέφη¹⁹ αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ ζῶογονεῖσθαι.²⁰ Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωσῆς, 20
 καὶ ἦν ἀστεῖος²¹ τῷ θεῷ· ὃς ἀνετράφη²² μῆνας²³ τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ
 πατρὸς. Ἐκτεθέντα²⁴ δὲ αὐτόν, ἀνείλετο²⁵ ἡ θυγάτηρ²⁶ Φαραώ,²⁷ καὶ 21
 ἀνεθρέψατο²² αὐτόν ἑαυτῇ εἰς υἱόν. Καὶ ἐπαιδεύθη²⁸ Μωσῆς πάσῃ 22
 σοφίᾳ Αἰγυπτίων·²⁹ ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἔργοις. Ὡς δὲ 23
 ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετῆς³⁰ χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν
 αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι³¹ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ 24
 ἰδὼν τινα ἀδικούμενον,³² ἡμύνατο³³ καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν³⁴ τῷ

¹ μετακαλέω, send for. ² συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives. ³ ἐβδομήκοντα, seventy, 70. ⁴ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ⁵ τελευτάω, die, end. ⁶ μετατίθημι, transfer, change. ⁷ Συχέμ, ὁ, Shechem. ⁸ μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ⁹ ὠνόεμαι, buy, purchase. ¹⁰ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹¹ Ἑμμόρ, ὁ, Hamor. ¹² ὀμνύω, swear, take an oath. ¹³ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹⁴ πληθύνω, multiply, increase. ¹⁵ κατασοφίζομαι, take advantage of by cunning. ¹⁶ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁷ κακώω, mistreat, harm. ¹⁸ ἐκθετος, exposed, abandoned. ¹⁹ βρέφος, ους, τό, unborn or a newborn child, baby. ²⁰ ζῶογονέω, preserve alive. ²¹ ἀστεῖος, handsome, well-bred. ²² ἀνατρέφω, nurture, care for. ²³ μῆν, ὁ, month, certainly. ²⁴ ἐκτίθημι, declare, explain. ²⁵ ἀναιρέω, take up, kill. ²⁶ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ²⁷ Φαραώ, ὁ, Pharaoh. ²⁸ παιδεύω, teach, educate. ²⁹ Αἰγύπτιος, Egyptian. ³⁰ τεσσαρακονταετής, forty years of age. ³¹ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ³² ἀδικέω, do wrong, harm. ³³ ἀμύνομαι, help, defend. ³⁴ ἐκδίκησις, εως, ἡ, vengeance, vindication.

καταπονουμένω,¹ πατάσας² τὸν Αἰγύπτιον·³ ἐνόμιζεν⁴ δὲ συνιέναι⁵ τοὺς 25
 ἀδελφοὺς αὐτοῦ ὅτι ὁ θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν·
 οἱ δὲ οὐ συνήκαν.⁵ Τῇ τε ἐπιούσῃ⁶ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις,⁷ καὶ 26
 συνήλασεν⁸ αὐτοὺς εἰς εἰρήνην, εἰπών, Ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε ὑμεῖς· ἵνα
 τί ἀδικεῖτε⁹ ἀλλήλους; Ὁ δὲ ἀδικῶν⁹ τὸν πλησίον¹⁰ ἀπώσατο¹¹ αὐτόν, 27
 εἰπών, Τίς σε κατέστησεν¹² ἄρχοντα καὶ δικαστὴν¹³ ἐφ' ἡμᾶς; Μὴ 28
 ἀνελεῖν¹⁴ με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον¹⁵ ἀνείλες¹⁴ χθὲς¹⁶ τὸν Αἰγύπτιον;³ 29
 Ἐφυγεν¹⁷ δὲ Μωσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος¹⁸ ἐν γῇ
 Μαδιάμ,¹⁹ οὗ²⁰ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο. Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν 30
 τεσσαράκοντα,²¹ ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὅρους Σινᾶ ἄγγελος
 κυρίου ἐν φλογὶ²² πυρὸς βάτου.²³ Ὁ δὲ Μωσῆς ἰδὼν ἐθαύμαζεν τὸ 31
 ὄραμα·²⁴ προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι,²⁵ ἐγένετο φωνὴ κυρίου
 πρὸς αὐτόν, Ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ θεὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ θεὸς 32
 Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ. Ἐντρομος²⁶ δὲ γενόμενος Μωσῆς οὐκ ἐτόλμα
 κατανοῆσαι.²⁵ Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ κύριος, Λύσον τὸ ὑπόδημα²⁸ τῶν ποδῶν 33
 σου· ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἕστηκας γῇ ἁγία ἐστίν. Ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν²⁹ 34
 τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ,³⁰ καὶ τοῦ στεναγμοῦ³¹ αὐτῶν ἤκουσα·
 καὶ κατέβην ἐξελέσθαι³² αὐτούς· καὶ νῦν δεῦρο,³³ ἀποστελῶ σε εἰς

¹ καταπονέω, wear down, oppress. ² πατάσσω, strike, smite. ³ Αἰγύπτιος, Egyptian. ⁴ νομίζω, suppose, think. ⁵ συνιέναι, understand, consider. ⁶ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ⁷ μάχομαι, fight, quarrel. ⁸ συνελαύνω, compel, urge. ⁹ ἀδικέω, do wrong, harm. ¹⁰ πλησίον, near, neighbor (as a noun). ¹¹ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ¹² καθίστημι, set, constitute. ¹³ δικαστής, οὗ, ὁ, judge. ¹⁴ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁵ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹⁶ χθὲς, yesterday. ¹⁷ φεύγω, flee, escape. ¹⁸ πάροικος, ου, ὁ, alien, stranger. ¹⁹ Μαδιάμ, ὁ, Midian. ²⁰ οὗ, where, when. ²¹ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²² φλόξ, φλογός, ἡ, flame. ²³ βάτος, ου, ὁ, bath (a liquid measure). ²⁴ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ²⁵ κατανοέω, observe, understand. ²⁶ ἐντρομος, terrified, trembling. ²⁷ τολμάω, dare, endure. ²⁸ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ²⁹ κάκωσις, εως, ἡ, mistreatment, oppression. ³⁰ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ³¹ στεναγμός, οὗ, ὁ, groan, groaning. ³² ἐξαίρω, take out, deliver. ³³ δεῦρο, until now, come here!

Αἴγυπτον.¹ Τοῦτον τὸν Μωσῆν ὃν ἡρνήσαντο εἰπόντες, Τίς σε 35
 κατέστησεν² ἄρχοντα καὶ δικαστήν;³ τοῦτον ὁ θεὸς ἄρχοντα καὶ
 λυτρωτὴν⁴ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὁφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ.⁵
 Οὗτος ἐξήγαγεν⁶ αὐτούς, ποιήσας τέρατα⁷ καὶ σημεῖα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ¹ 36
 καὶ ἐν Ἐρυθρᾷ⁸ θαλάσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσαράκοντα.⁹ Οὗτός 37
 ἐστὶν ὁ Μωσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει
 κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ. Οὗτός ἐστιν ὁ 38
 γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ
 λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν: ὃς ἐδέξατο
 λόγον ζῶντα δοῦναι ἡμῖν: ᾧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι¹⁰ γενέσθαι οἱ 39
 πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀπώσαντο,¹¹ καὶ ἐστράφησαν¹² τῇ καρδίᾳ αὐτῶν εἰς
 Αἴγυπτον,¹ εἰπόντες τῷ Ἀαρών, Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἱ 40
 προπορεύονται¹³ ἡμῶν: ὁ γὰρ Μωσῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν⁶ ἡμᾶς ἐκ γῆς
 Αἰγύπτου,¹ οὐκ οἶδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ. Καὶ ἐμοσχοποίησαν¹⁴ ἐν ταῖς 41
 ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀνήγαγον¹⁵ θυσίαν¹⁶ τῷ εἰδώλῳ,¹⁷ καὶ εὐφραίνοντο
 ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. Ἔστρεψεν¹² δὲ ὁ θεός, καὶ παρέδωκεν 42
 αὐτοὺς λατρεύειν¹⁹ τῇ στρατιᾷ²⁰ τοῦ οὐρανοῦ: καθὼς γέγραπται ἐν
 βιβλῳ²¹ τῶν προφητῶν, Μὴ σφάγια²² καὶ θυσίας¹⁶ προσηνέγκατέ μοι

¹ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ² καθίστημι, set, constitute. ³ δικαστής, οὔ, ὁ, judge. ⁴ λυτρωτής, οὔ, ὁ, redeemer, deliverer. ⁵ βάτος, ου, ὁ, bath (a liquid measure). ⁶ ἐξάγω, lead out. ⁷ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁸ ἐρυθρός, red. ⁹ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁰ ὑπήκοος, obedient, listening to. ¹¹ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ¹² στρέφω, turn, am converted. ¹³ προπορεύομαι, go on before, precede. ¹⁴ μοσχοποιέω, make a calf, make a model of a calf. ¹⁵ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁶ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ¹⁷ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ¹⁸ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ¹⁹ λατρεύω, serve, worship. ²⁰ στρατιά, ας, ἡ, host, army. ²¹ βιβλος, ου, ἡ, book, scroll. ²² σφάγιον, ου, τό, victim, offering.

ἔτη τεσσαράκοντα¹ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραήλ; Καὶ ἀνελάβετε² τὴν 43

σκηνὴν³ τοῦ Μολόχ,⁴ καὶ τὸ ἄστρον⁵ τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ῥεμφάν,⁶ τοὺς

τύπους⁷ οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς: καὶ μετοικιῶ⁸ ὑμᾶς ἐπέκεινα

Βαβυλῶνος.¹⁰ Ἡ σκηνὴ³ τοῦ μαρτυρίου¹¹ ἦν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ 44

ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο¹² ὁ λαλῶν τῷ Μωσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν

τύπον⁷ ὃν ἐωράκει. Ἦν καὶ εἰσήγαγον¹³ διαδεξάμενοι¹⁴ οἱ πατέρες ἡμῶν 45

μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει¹⁵ τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῴσεν¹⁶ ὁ θεὸς ἀπὸ

προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν Δαυίδ: ὃς εὔρεν χάριν 46

ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ἡτήσατο εὑρεῖν σκηνῶμα¹⁷ τῷ θεῷ Ἰακώβ. 47

Σολομῶν¹⁸ δὲ ᾠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. Ἀλλ' οὐχ ὁ ὑψιστος¹⁹ ἐν 48

χειροποιήτοις²⁰ ναοῖς κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης λέγει, Ὁ οὐρανός μοι 49

θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον²¹ τῶν ποδῶν μου: ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετε

μοι; λέγει κύριος: ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς²² μου; Οὐχὶ ἡ χεὶρ μου 50

ἐποίησεν ταῦτα πάντα;

Σκληροτράχηλοι²³ καὶ ἀπερίτμητοι²⁴ τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς αἰεὶ²⁵ 51

τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε:²⁶ ὥς οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς. 52

Τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; Καὶ ἀπέκτειναν

¹ τεσσαράκοντα, forty, 40. ² ἀναλαμβάνω, take up, raise. ³ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ⁴ Μολόχ, ὁ, Moloch. ⁵ ἄστρον, ου, τό, star. ⁶ Ῥεμφάν, ὁ, Rephan, Saturn. ⁷ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ⁸ μετοικίζω, remove to another place of habitation. ⁹ ἐπέκεινα, farther on, beyond. ¹⁰ Βαβυλῶν, Babylon. ¹¹ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹² διατάσσω, command, give orders to. ¹³ εἰσάγω, lead in, bring in. ¹⁴ διαδέχομαι, receive in turn, receive in my turn. ¹⁵ κατάσχεσις, εως, ἡ, possession, holding fast. ¹⁶ ἐξώθew, drive out, run aground. ¹⁷ σκηνῶμα, τος, τό, tent, dwelling. ¹⁸ Σολομῶν, ὁ, Solomon. ¹⁹ ὑψιστος, highest, most high. ²⁰ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ²¹ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ²² κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ²³ σκληροτράχηλος, stiff-necked, stubborn. ²⁴ ἀπερίτμητος, uncircumcised, stubborn. ²⁵ αἰεὶ, always, ever. ²⁶ ἀντιπίπτω, resist, oppose.

τοὺς προκαταγγεῖλαντας¹ περὶ τῆς ἐλεύσεως² τοῦ δικαίου, οἳ νῦν ὑμεῖς
 προδόται³ καὶ φονεῖς⁴ γεγέννησθε: οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς 53
 διαταγὰς⁵ ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε.
 Ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο⁶ ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ ἔβρυχον⁷ τοὺς 54
 ὀδόντας⁸ ἐπ' αὐτόν. Ὑπάρχων δὲ πλήρης⁹ πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας¹⁰ 55
 εἰς τὸν οὐρανόν, εἶδεν δόξαν θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ
 θεοῦ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ, θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεωγμένους, καὶ τὸν υἱὸν 56
 τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἐστῶτα τοῦ θεοῦ. Κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, 57
 συνέσχον¹¹ τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ ὤρμησαν¹² ὁμοθυμαδὸν¹³ ἐπ' αὐτόν: καὶ 58
 ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, ἐλιθοβόλουν: ¹⁴ καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο¹⁵
 τὰ ἱμάτια παρὰ τοὺς πόδας νεανίου¹⁶ καλουμένου Σαύλου.¹⁷ Καὶ 59
 ἐλιθοβόλουν¹⁴ τὸν Στέφανον,¹⁸ ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα, Κύριε
 Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. Θεὸς δὲ τὰ γόνατα,¹⁹ ἔκραξεν φωνῇ 60
 μεγάλῃ, Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Καὶ τοῦτο
 εἰπὼν ἐκοιμήθη.²⁰

¹ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ² ἐλευσις, εως, ἡ, coming, arrival. ³ προδότης, ου, ό, betrayer, traitor. ⁴ φονεύς, εως, ό, murderer. ⁵ διαταγή, ἡς, ἡ, ordinance, direction. ⁶ διαπρίω, cut to the quick. ⁷ βρύχω, gnash, grind or gnash. ⁸ ὀδοὺς, ό, tooth. ⁹ πλήρης, full. ¹⁰ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹¹ συνέχω, hold fast, oppress. ¹² ὀρμάω, hasten on, rush. ¹³ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁴ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ¹⁵ ἀποτίθημι, put off, lay aside. ¹⁶ νεανίας, ου, ό, young adult, young man. ¹⁷ Σαῦλος, ου, ό, Saul. ¹⁸ στέφανος, ου, ό, crown, garland. ¹⁹ γόνυ, ατος, τό, knee. ²⁰ κοιμάομαι, sleep, fall asleep.

Σαῦλος¹ δὲ ἦν συνευδοκῶν² τῇ ἀναιρέσει³ αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ **8**

ἡμέρᾳ διωγμὸς⁴ μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις· πάντες

δὲ διεσπάρησαν⁵ κατὰ τὰς χώρας⁶ τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας,⁷ πλὴν

τῶν ἀποστόλων. Συνεκόμισαν⁸ δὲ τὸν Στέφανον⁹ ἄνδρες εὐλαβεῖς,¹⁰ καὶ **2**

ἐποίησαντο κοπετὸν¹¹ μέγαν ἐπ' αὐτῷ. Σαῦλος¹ δὲ ἐλυμαίνετο¹² τὴν **3**

ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος,¹³ σύρων¹⁴ τε ἄνδρας καὶ

γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυλακὴν.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες⁵ διήλθον, εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον. Φίλιππος **4**

δὲ κατελθὼν¹⁵ εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας,⁷ ἐκήρυσεν αὐτοῖς τὸν χριστόν.

Προσεῖχόν¹⁶ τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου **6**

ὁμοθυμαδόν,¹⁷ ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. **7**

Πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα, βοῶντα¹⁸ φωνῇ

μεγάλῃ ἐξήρχετο· πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι¹⁹ καὶ χωλοὶ²⁰

ἐθεραπεύθησαν. Καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ. **8**

Ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι Σίμων προὔπηρχεν²¹ ἐν τῇ πόλει μαγεύων²² καὶ **9**

ἐξιστῶν²³ τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας,⁷ λέγων εἶναι τινα ἑαυτὸν μέγαν· ὧ **10**

προσεῖχόν¹⁶ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις

¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ² συνευδοκέω, consent, approve. ³ ἀναιρέσις, εως, ἡ, murder, killing. ⁴ διωγμός, οὔ, ὁ, persecution. ⁵ διασπείρω, scatter, scatter like seed. ⁶ χώρα, ας, ἡ, land, region. ⁷ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁸ συγκομίζω, bring in, bury. ⁹ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ¹⁰ εὐλαβής, devout, God-fearing. ¹¹ κοπετός, ου, ὁ, mourning, lamentation. ¹² λυμαίνομαι, ravage, destroy. ¹³ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹⁴ σύρω, draw, drag. ¹⁵ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁶ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁷ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁸ βοάω, cry aloud, shout. ¹⁹ παραλύω, relax, enfeeble. ²⁰ χωλός, lame, deprived of a foot. ²¹ προὔπαρχω, exist before, have been already. ²² μαγεύω, practice magic. ²³ ἐξίστημι, amaze, be amazed.

τοῦ θεοῦ ἡ μεγάλη. Προσεῖχον¹ δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῶ χρόνῳ ταῖς 11
 μαγείαις² ἐξεστακέναι³ αὐτούς. Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ 12
 εὐαγγελιζομένῳ τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος
 Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. Ὁ δὲ Σίμων καὶ 13
 αὐτὸς ἐπίστευσεν, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν⁴ τῷ Φιλίππῳ:
 θεωρῶν τε δυνάμεις καὶ σημεῖα γινόμενα, ἐξίστατο.³
 Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ Σαμάρεια⁵ 14
 τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην: 15
 οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως λάβωσιν πνεῦμα
 ἅγιον: οὐπω⁶ γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκός,⁷ μόνον δὲ 16
 βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ. Τότε 17
 ἐπετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. 18
 Θεασάμενος⁸ δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως⁹ τῶν χειρῶν τῶν
 ἀποστόλων δίδεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα,¹⁰
 λέγων, Δότε καὶ μοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ὡς ἐὰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, 19
 λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Τὸ ἀργύριόν¹¹ 20
 σου σὺν σοὶ εἶη εἰς ἀπώλειαν,¹² ὅτι τὴν δωρεάν¹³ τοῦ θεοῦ ἐνόμισας¹⁴ διὰ
 χρημάτων¹⁰ κτᾶσθαι.¹⁵ Οὐκ ἔστιν σοι μερίς¹⁶ οὐδὲ κλῆρος¹⁷ ἐν τῷ λόγῳ 21

¹ προσέχω, take head of, attend to. ² μαγεία, ας, ή, magic. ³ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁴ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ⁵ Σαμάρεια, ας, ή, Samaria. ⁶ οὐπω, not yet. ⁷ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁸ θεάομαι, look at, behold. ⁹ ἐπίθεσις, εως, ή, laying on, assault. ¹⁰ χρήμα, τος, τό, wealth, money. ¹¹ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹² ἀπώλεια, ας, ή, destruction, ruin. ¹³ δωρεά, ας, ή, gift, free gift. ¹⁴ νομίζω, suppose, think. ¹⁵ κτάομαι, acquire, win. ¹⁶ μερίς, ιδος, ή, part, portion. ¹⁷ κλῆρος, ου, ό, lot, portion.

τούτω. Ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα¹ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 22

Μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας² σου ταύτης, καὶ δεήθητι³ τοῦ θεοῦ, εἰ

ἄρα⁴ ἀφεθήσεται σοι ἡ ἐπίνοια⁵ τῆς καρδίας σου. Εἰς γὰρ χολὴν⁶ πικρίας 23

καὶ σύνδεσμον⁸ ἀδικίας⁹ ὁρῶ σε ὄντα. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν, 24

Δεήθητε³ ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ¹⁰ ἐπ’

ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.

Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι¹¹ καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου, 25

ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, πολλὰς τε κώμας¹² τῶν Σαμαρειτῶν¹³

εὐηγγελίσαντο.

Ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον, λέγων, Ἀνάστηθι καὶ 26

πορεύου κατὰ μεσημβρίαν¹⁴ ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσιν ἀπὸ

Ἱερουσαλήμ εἰς Γάζαν¹⁵· αὕτη ἐστὶν ἔρημος. Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη· 27

καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ Αἰθίοψ¹⁶ εὐνοῦχος¹⁷ δυνάστης¹⁸ Κανδάκης¹⁹ τῆς

βασιλείσης²⁰ Αἰθιοπῶν, ¹⁶ ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης¹⁵ αὐτῆς, ὃς

ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλήμ, ἦν τε ὑποστρέφων καὶ 28

καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἄρματος²¹ αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνωσκεν τὸν προφήτην

Ἡσαΐαν.²² Εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ, Πρόσελθε καὶ κολλήθητι²³ 29

¹ εὐθύς, immediately, at once. ² κακία, ας, ἡ, malice, evil. ³ δεόμεαι, ask, request. ⁴ ἄρα, so? (introduces a question). ⁵ ἐπίνοια, ας, ἡ, thought, intention. ⁶ χολή, ἡς, ἡ, a bitter herb, gall. ⁷ πικρία, ας, ἡ, bitterness. ⁸ σύνδεσμος, ου, ὁ, bond, fetter. ⁹ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ¹⁰ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹¹ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹² κώμη, ης, ἡ, village. ¹³ Σαμαρείτης, ου, ὁ, Samaritan. ¹⁴ μεσημβρία, ας, ἡ, midday, noon. ¹⁵ γάζα, ης, ἡ, treasure, Gaza. ¹⁶ Αἰθίοψ, οπος, ὁ, Ethiopian. ¹⁷ εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ¹⁸ δυνάστης, ου, ὁ, ruler, sovereign. ¹⁹ Κανδάκη, ης, ἡ, Candace. ²⁰ βασίλισσα, ης, ἡ, queen. ²¹ ἄρμα, τος, τό, chariot. ²² Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ²³ κολλάω, glue, cleave.

τῷ ἄρματι¹ τούτῳ. Προσδραμὼν² δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ 30
 ἀναγινώσκοντος τὸν προφήτην Ἡσαΐαν,³ καὶ εἶπεν, Ἄρα⁴ γέ⁵ γινώσκεις
 ἃ ἀναγινώσκεις; Ὁ δὲ εἶπεν, Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ 31
 με; Παρεκάλεσέν τε τὸν Φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ. Ἡ δὲ 32
 περιοχὴ⁷ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη, Ὡς πρόβατον ἐπὶ
 σφαγὴν⁸ ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς⁹ ἐναντίον¹⁰ τοῦ κείροντος¹¹ αὐτὸν ἄφωνος,¹²
 οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. Ἐν τῇ ταπεινώσει¹³ αὐτοῦ ἡ κρίσις 33
 αὐτοῦ ἦρθη, τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται;¹⁴ Ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς
 γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος¹⁵ τῷ Φιλίππῳ εἶπεν, 34
 Δέομαι¹⁶ σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; Περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ
 ἑτέρου τινός; Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος 35
 ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. Ὡς δὲ 36
 ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν, ἤλθον ἐπὶ τι ὕδωρ· καὶ φησιν ὁ εὐνοῦχος,¹⁵
 Ἰδού, ὕδωρ· τί κωλύει¹⁷ με βαπτισθῆναι; Καὶ ἐκέλευσεν¹⁸ στήναι τὸ 37
 ἄρμα·¹ καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι¹⁹ εἰς τὸ ὕδωρ, ὃ τε Φίλιππος καὶ ὁ
 εὐνοῦχος;¹⁵ καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. Ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, 39
 πνεῦμα κυρίου ἥρπασεν²⁰ τὸν Φίλιππον· καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ
 εὐνοῦχος,¹⁵ ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. Φίλιππος δὲ εὐρέθη 40

¹ ἄρμα, τος, τό, chariot. ² προστρέχω, run up to, run to. ³ Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ⁴ ἄρα, so? (introduces a question). ⁵ γέ, indeed, at least. ⁶ ὁδηγέω, lead, guide. ⁷ περιοχὴ, ἥς, ἡ, passage (of written text). ⁸ σφαγὴ, ἥς, ἡ, slaughter, sacrifice. ⁹ ἀμνός, οὔ, ὁ, lamb. ¹⁰ ἐναντίον, in the sight of, before. ¹¹ κείρω, shear, cut off. ¹² ἄφωνος, speechless, mute. ¹³ ταπείνωσις, εως, ἡ, humiliation, humble state. ¹⁴ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ¹⁵ εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ¹⁶ δέομαι, ask, request. ¹⁷ κωλύω, forbid, hinder. ¹⁸ κελεύω, order, command. ¹⁹ ἀμφότεροι, both, both of two. ²⁰ ἄρπάζω, seize, snatch.

εἰς Ἀζωτον:¹ καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας, ἕως τοῦ
ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς Καισάρειαν.²

Ὁ δὲ Σαῦλος³ ἔτι ἐμπνέων⁴ ἀπειλῆς⁵ καὶ φόνου⁶ εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ 9
κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, ῥήτησατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς⁷ εἰς 2
Δαμασκὸν⁸ πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας
ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἐν δὲ τῷ 3
πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίξιν τῇ Δαμασκῷ:⁸ καὶ ἐξαίφνης⁹
περιήστραψεν¹⁰ αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ: καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, 4
ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ, Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; Εἶπεν δέ, 5
Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπεν, Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις: ἀλλὰ 6
ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεταιί σοι τί σε δεῖ
ποιεῖν. Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες¹¹ αὐτῷ εἰστήκεισαν ἑνεοί,¹² 7
ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες. Ἠγέρθη δὲ ὁ Σαῦλος³ 8
ἀπὸ τῆς γῆς: ἀνεωγμένων τε τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, οὐδένα ἔβλεπεν,
χειραγωγοῦντες¹³ δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον¹⁴ εἰς Δαμασκόν.⁸ Καὶ ἦν ἡμέρας 9
τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν.

¹ Ἀζωτος, ου, ἡ, Azotus, Ashdod. ² Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ³ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁴ ἐμπνέω, breathe, inspire. ⁵ ἀπειλή, ἡς, ἡ, threat, threatening. ⁶ φόνος, ου, ὁ, murder, slaughter. ⁷ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ⁸ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ⁹ ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ¹⁰ περιεστράπτω, shine around, flash around. ¹¹ συνοδεύω, travel together with, journey with. ¹² ἑνεός, speechless, dumb. ¹³ χειραγωγέω, lead by the hand. ¹⁴ εἰσάγω, lead in, bring in.

Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ¹ ὀνόματι Ἀνανίας,² καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν 10
 ὁ κύριος ἐν ὁράματι,³ Ἀνανία.² Ὁ δὲ εἶπεν, Ἴδου ἐγώ, κύριε. Ὁ δὲ κύριος 11
 πρὸς αὐτόν, Ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην⁴ τὴν καλουμένην
 Εὐθεΐαν,⁵ καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον⁶ ὀνόματι, Ταρσέα:⁷ ἰδοὺ
 γὰρ προσεύχεται, καὶ εἶδεν ἐν ὁράματι³ ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανίαν² 12
 εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ.⁸ Ἀπεκρίθη δὲ 13
 Ἀνανίας,² Κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα
 κακὰ ἐποίησεν τοῖς ἁγίοις σου ἐν Ἱερουσαλὴμ: καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν 14
 παρὰ τῶν ἀρχιερέων, δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου.
 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος, Πορεύου, ὅτι σκεῦος⁹ ἐκλογῆς¹⁰ μοι 15
 ἐστὶν οὗτος, τοῦ βαστάσαι¹¹ τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων,
 υἱὸν τε Ἰσραὴλ: ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω¹² αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ 16
 ὀνόματός μου παθεῖν. Ἀπῆλθεν δὲ Ἀνανίας² καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, 17
 καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας εἶπεν, Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ κύριος
 ἀπέσταλκέν με, ὁ ὀφθεῖς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ἧ ἡρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς⁸ καὶ
 πλησθῇς¹³ πνεύματος ἁγίου. Καὶ εὐθέως ἀπέπεσον¹⁴ ἀπὸ τῶν 18
 ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὥσει¹⁵ λεπίδες,¹⁶ ἀνέβλεψέν⁸ τε καὶ ἀναστὰς
 ἐβαπτίσθη, καὶ λαβὼν τροφήν¹⁷ ἐνίσχυσεν.¹⁸ 19

¹ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ² Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ³ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁴ ῥύμη, ης, ἡ, narrow street, lane. ⁵ εὐθύς, immediately, at once. ⁶ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁷ Ταρσεύς, ἑως, ὁ, Tarsian, belonging to Tarsus. ⁸ ἀναβλέπω, look up, receive sight. ⁹ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹⁰ ἐκλογή, ἡς, ἡ, (divine) selection, choice. ¹¹ βαστάζω, bear, carry. ¹² ὑποδείκνυμι, show, indicate. ¹³ πλήθω, fill. ¹⁴ ἀποπίπτω, fall, fall off. ¹⁵ ὥσει, like, about. ¹⁶ λεπίς, ἰδος, ἡ, scale (of a fish), scale. ¹⁷ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ¹⁸ ἐνισχύω, strengthen, invigorate.

Ἐγένετο δὲ ὁ Σαῦλος¹ μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ² μαθητῶν ἡμέρας τινάς. Καὶ 20
 εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσεν τὸν χριστόν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ
 υἱὸς τοῦ θεοῦ. Ἐξίσταντο³ δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον, Οὐχ 21
 οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας⁴ ἐν Ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα
 τοῦτο, καὶ ὧδε εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ
 τοὺς ἀρχιερεῖς; Σαῦλος¹ δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο,⁵ καὶ συνέχυνεν⁶ τοὺς 22
 Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ,² συμβιβάζων⁷ ὅτι οὗτός
 ἐστιν ὁ χριστός.

Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο⁸ οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν⁹ 23
 αὐτόν: ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ¹ ἡ ἐπιβουλὴ¹⁰ αὐτῶν. Παραετήρουν¹¹ τε 24
 τὰς πύλας¹² ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσιν:⁹ λαβόντες δὲ 25
 αὐτόν οἱ μαθηταὶ νυκτός, καθῆκαν¹³ διὰ τοῦ τείχους,¹⁴ χαλάσαντες¹⁵ ἐν
 σπυρίδι.¹⁶

Παραγενόμενος δὲ ὁ Σαῦλος¹ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐπειράτο¹⁷ κολλᾶσθαι¹⁸ τοῖς 26
 μαθηταῖς: καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶν
 μαθητῆς. Βαρνάβας¹⁹ δὲ ἐπιλαβόμενος²⁰ αὐτόν ἤγαγεν πρὸς τοὺς 27
 ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο²¹ αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδεν τὸν κύριον,

¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ² Δαμασκός, οῦ, ἡ, Damascus. ³ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁴ πορθέω, destroy, lay waste. ⁵ ἐνδυναμόω, strengthen, empower. ⁶ συγχέω, confuse, confound. ⁷ συμβιβάζω, hold together, instruct. ⁸ συμβουλεύω, plot, advise. ⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁰ ἐπιβουλὴ, ἥς, ἡ, plot, plot against. ¹¹ παρατηρέω, watch closely, observe scrupulously. ¹² πύλη, ἥς, ἡ, gate, porch. ¹³ καθίημι, let down, lower. ¹⁴ τεῖχος, οὗς, τό, wall. ¹⁵ χαλάω, slacken, let down. ¹⁶ σπυρίς, ἴδος, ἡ, large basket, plaited basket. ¹⁷ πειράω, try, attempt. ¹⁸ κολλάω, glue, cleave. ¹⁹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ²⁰ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ²¹ διηγέομαι, relate fully, relate in full.

καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ¹ ἐπαρρησιάσατο² ἐν τῷ
 ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμενος³ εἰς 28
 Ἱερουσαλήμ, καὶ παρρησιαζόμενος² ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, 29
 ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει⁴ πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς·⁵ οἱ δὲ ἐπεχείρουν⁶
 αὐτὸν ἀνελεῖν.⁷ Ἐπιγνόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον⁸ αὐτὸν εἰς 30
 Καισάρειαν,⁹ καὶ ἐξαπέστειλαν¹⁰ αὐτὸν εἰς Ταρσόν.¹¹ Αἱ μὲν οὖν 31
 ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας¹² εἶχον
 εἰρήνην οἰκοδομούμεναι, καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου καὶ τῇ
 παρακλήσει¹³ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνοντο.¹⁴

Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν¹⁵ καὶ πρὸς τοὺς 32
 ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδδαν.¹⁶ Εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπὸν τινα 33
 Αἰνέαν¹⁷ ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν ὀκτῶ¹⁸ κατακείμενον¹⁹ ἐπὶ κραββάτῳ,²⁰ ὃς ἦν
 παραλελυμένος.²¹ Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος, Αἰνέα,¹⁷ ἰάται²² σε Ἰησοῦς 34
 ὁ χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρώσον²³ σεαυτῷ. Καὶ εὐθέως ἀνέστη. Καὶ 35
 εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδαν¹⁶ καὶ τὸν Ἀσσάρωνα,²⁴
 οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον.

¹ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ² παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ³ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ⁴ συζητέω, discuss, dispute. ⁵ Ἑλληνιστής, οὐ, ὁ, Hellenist, Greek. ⁶ ἐπιχειρέω, endeavor, attempt. ⁷ ἀναιρέω, take up, kill. ⁸ κατὰγω, bring down, lead down. ⁹ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁰ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹¹ Ταρσός, οὐ, ἡ, Tarsus. ¹² Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ¹³ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁴ πληθύνω, multiply, increase. ¹⁵ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁶ Λύδδα, Lydda, Diospolis. ¹⁷ Αἰνέας, ου, ὁ, Aeneas. ¹⁸ ὀκτώ, eight, 8. ¹⁹ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ²⁰ κράβατος, ου, ὁ, mattress, pallet. ²¹ παραλύω, relax, enfeeble. ²² ἰάομαι, heal. ²³ στρωννύω, spread, furnish. ²⁴ Ασσανών, οὐ, ὁ, Sharon, Saron.

Ἐν Ἰόππῃ¹ δέ τις ἦν μαθήτρια² ὀνόματι Ταβηθά,³ ἣ διερμηνευομένη⁴ 36
λέγεται Δορκάς·⁵ αὕτη ἦν πλήρης⁶ ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν⁷ ὧν
ἐποίει. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν 37
ἀποθανεῖν· λούσαντες⁸ δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερώῳ.⁹ Ἐγγὺς δὲ οὔσης 38
Λύδδης¹⁰ τῇ Ἰόππῃ,¹ οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ,
ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν, παρακαλοῦντες μὴ ὀκνηῆσαι¹¹ διελθεῖν ἕως
αὐτῶν. Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον 39
ἀνήγαγον¹² εἰς τὸ ὑπερῶον,⁹ καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χήραι¹³
κλαίουσαι καὶ ἐπιδεικνύμεναι¹⁴ χιτῶνας¹⁵ καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ'
αὐτῶν οὔσα ἡ Δορκάς.⁵ Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος θείς τὰ 40
γόνατα¹⁶ προσηύξατο· καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα, εἶπεν, Ταβηθά,³
ἀνάστηθι. Ἡ δὲ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς· καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον,
ἀνεκάθισεν.¹⁷ Δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα, ἀνέστησεν αὐτήν· φωνήσας δὲ τοὺς 41
ἀγίους καὶ τὰς χήρας,¹³ παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. Γνωστὸν¹⁸ δὲ ἐγένετο 42
καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης,¹ καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν κύριον. Ἐγένετο 43
δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ¹ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.¹⁹

¹ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ² μαθήτρια, ας, ἡ, female disciple, female student. ³ Ταβηθά, ἡ, Tabitha, antelope. ⁴ διερμηνεύω, translate, interpret. ⁵ Δορκάς, ἄδος, ἡ, Dorcas. ⁶ πλήρης, full. ⁷ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ⁸ λούω, bathe, wash. ⁹ ὑπερῶον, ου, τό, upper story, room upstairs. ¹⁰ Λύδδα, Lydda, Diospolis. ¹¹ ὀκνέω, hesitate, delay. ¹² ἀνάγω, lead up, restore. ¹³ χήρα, ας, ἡ, widow. ¹⁴ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ¹⁵ χιτῶν, ὄνος, ὁ, tunic, garment. ¹⁶ γόνυ, ατος, τό, knee. ¹⁷ ἀνακαθίζω, sit up. ¹⁸ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁹ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner.

Ἀνὴρ δέ τις ἦν ἐν Καισαρείᾳ¹ ὀνόματι Κορνήλιος,² ἑκατοντάρχης³ ἐκ **10**

σπείρης⁴ τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς,⁵ εὐσεβῆς⁶ καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν **2**

σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας⁷ πολλὰς τῷ λαῷ, καὶ

δεόμενος⁸ τοῦ θεοῦ διὰ παντός. Εἶδεν ἐν ὁράματι⁹ φανερώς,¹⁰ ὥσει¹¹ **3**

ὥραν ἐνάτην¹² τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτόν,

καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Κορνήλιε.² Ὁ δὲ ἀτενίσας¹³ αὐτῷ καὶ ἔμφοβος¹⁴ **4**

γενόμενος εἶπεν, Τί ἐστίν, κύριε; Εἶπεν δὲ αὐτῷ, Αἱ προσευχαί σου καὶ

αἱ ἐλεημοσύναι⁷ σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον¹⁵ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Καὶ **5**

νῦν πέμψον εἰς Ἰόππην¹⁶ ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι¹⁷ Σίμωνα τὸν

ἐπικαλούμενον Πέτρον: οὗτος ξενίζεται¹⁸ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ,¹⁹ ὃ **6**

ἐστίν οἰκία παρὰ θάλασσαν. Ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ **7**

Κορνηλίῳ,² φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν²⁰ αὐτοῦ, καὶ στρατιώτην²¹

εὐσεβῆ⁶ τῶν προσκαρτερούντων²² αὐτῷ, καὶ ἐξηγησάμενος²³ αὐτοῖς **8**

ἅπαντα, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην.¹⁶

Τῇ δὲ ἐπαύριον,²⁴ ὁδοιπορούντων²⁵ ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων, **9**

ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα²⁶ προσεύξασθαι, περὶ ὥραν ἑκτην:²⁷ ἐγένετο **10**

δὲ πρόσπεινος,²⁸ καὶ ἤθελεν γεύσασθαι:²⁹ παρασκευάζοντων³⁰ δὲ ἐκείνων,

¹ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ² Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ³ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁴ σπεῖρα, ης, ἡ, cohort. ⁵ Ἰταλικός, Italian. ⁶ εὐσεβής, pious, devout. ⁷ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ⁸ δέομαι, ask, request. ⁹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹⁰ φανερώς, openly, publicly. ¹¹ ὥσει, like, about. ¹² ἑνατος, ninth. ¹³ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁴ ἔμφοβος, terrified, frightened. ¹⁵ μνημόσυνον, ου, τό, memory, memorial. ¹⁶ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹⁷ μεταπέμψω, send for, summon. ¹⁸ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹⁹ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ²⁰ οἰκέτης, ου, ὁ, house servant, household servant. ²¹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ²² προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ²³ ἐξηγέομαι, explain, describe. ²⁴ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ²⁵ ὁδοιπορέω, travel, be on the way. ²⁶ δῶμα, τος, τό, house, housetop. ²⁷ ἕκτος, sixth. ²⁸ πρόσπεινος, hungry, very hungry. ²⁹ γεύομαι, taste, experience. ³⁰ παρασκευάζω, prepare, make ready.

ἐπέπεσεν¹ ἐπ' αὐτὸν ἔκστασις,² καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον, 11
καὶ καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν σκεῦός³ τι ὡς ὀθόνην⁴ μεγάλην, τέσσαρσιν
ἀρχαῖς δεδεμένον, καὶ καθιέμενον⁵ ἐπὶ τῆς γῆς· ἐν ᾧ ὑπῆρχεν πάντα τὰ 12
τετράποδα⁶ τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ⁷ καὶ τὰ πετεινὰ⁸ τοῦ
οὐρανοῦ. Καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν, Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον⁹ καὶ 13
φάγε. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν, Μηδαμῶς,¹⁰ κύριε· ὅτι οὐδέποτε¹¹ ἔφαγον 14
πᾶν κοινὸν¹² ἢ ἀκάθαρτον. Καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν, Ἄ 15
ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ κοίνου.¹³ Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς·¹⁴ καὶ 16
πάλιν ἀνελήφθη¹⁵ τὸ σκεῦός³ εἰς τὸν οὐρανόν.

Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει¹⁶ ὁ Πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὄραμα¹⁷ ὃ εἶδεν, καὶ ἰδοῦ, 17
οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου,¹⁸ διερωτήσαντες¹⁹ τὴν
οἰκίαν Σίμωνος, ἐπέστησαν²⁰ ἐπὶ τὸν πυλῶνα,²¹ καὶ φωνήσαντες 18
ἐπυνθάνοντο²² εἰ Σίμων, ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος, ἐνθάδε²³ ξενίζεται.²⁴ 19
Τοῦ δὲ Πέτρου διενθυμουμένου περὶ τοῦ ὁράματος,¹⁷ εἶπεν αὐτῷ τὸ
πνεῦμα, Ἰδοῦ, ἄνδρες ζητοῦσιν σε. Ἀλλὰ ἀναστὰς κατὰβηθι, καὶ 20
πορεύου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενος·²⁵ διότι²⁶ ἐγὼ ἀπέσταλκα
αὐτούς. Καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας εἶπεν, Ἰδοῦ, ἐγὼ εἰμι ὃν 21

¹ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ² ἔκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ³ σκεῦος, οὗς, τό, vessel, goods (plural). ⁴ ὀθόνη, ης, ἡ, linen cloth, sheet. ⁵ καθίημι, let down, lower. ⁶ τετράπους, four-footed animal, four-footed. ⁷ ἑρπετόν, οὗ, τό, creeping thing, reptile. ⁸ πετεινόν, οὗ, τό, bird. ⁹ θύω, sacrifice, kill. ¹⁰ μηδαμῶς, by no means, no. ¹¹ οὐδέποτε, never. ¹² κοινός, common, unclean. ¹³ κοινῶ, make common, defile. ¹⁴ τρίς, thrice, three times. ¹⁵ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹⁶ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ¹⁷ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹⁸ Κορνήλιος, οὗ, ὁ, Cornelius. ¹⁹ διερωτάω, ask about, learn by inquiry. ²⁰ ἐφίστημι, stand over, come upon. ²¹ πυλῶν, ὄνος, ὁ, vestibule, gateway. ²² πυνθάνομαι, inquire, ask. ²³ ἐνθάδε, within, here. ²⁴ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ²⁵ διακρίνω, discriminate, judge. ²⁶ διότι, because, on this account.

ζητείτε: τίς ἡ αἰτία¹ δι' ἣν πάρεστε;² Οἱ δὲ εἶπον, Κορνήλιος³ 22
 ἑκατοντάρχης,⁴ ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν θεόν, μαρτυρούμενός
 τε ὑπὸ ὄλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη⁵ ὑπὸ ἀγγέλου
 ἁγίου μεταπέμψασθαι⁶ σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα
 παρὰ σοῦ. Εἰσκαλεσάμενος⁷ οὖν αὐτοὺς ἐξένισεν.⁸ 23

Τῇ δὲ ἐπαύριον⁹ ὁ Πέτρος ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς, καὶ τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν
 ἀπὸ Ἰόππης¹⁰ συνῆλθον αὐτῷ. Καὶ τῇ ἐπαύριον⁹ εἰσῆλθον εἰς τὴν 24
 Καισάρειαν.¹¹ Ὁ δὲ Κορνήλιος³ ἦν προσδοκῶν¹² αὐτούς,
 συγκαλεσάμενος¹³ τοὺς συγγενεῖς¹⁴ αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους¹⁵ φίλους.
 Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, συναντήσας¹⁷ αὐτῷ ὁ 25
 Κορνήλιος,³ πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας, προσεκύνησεν. Ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν 26
 ἤγειρεν λέγων, Ἀνάστηθι: κἀγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. Καὶ συνομιλῶν¹⁸ 27
 αὐτῷ εἰσῆλθεν, καὶ εὐρίσκει συνελθλυτότας πολλούς, ἔφη τε πρὸς 28
 αὐτούς, Ὑμεῖς ἐπίστασθε¹⁹ ὡς ἀθέμιτόν²⁰ ἐστὶν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ
 κολλᾶσθαι²¹ ἢ προσέρχεσθαι ἄλλοφυλῶ:²² καὶ ἐμοὶ ὁ θεὸς ἔδειξεν
 μηδένα κοινὸν²³ ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον: διὸ καὶ ἀναντιρρήτως²⁴ 29
 ἦλθον μεταπεμφθεῖς.⁶ Πυνθάνομαι²⁵ οὖν, τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ⁶ με.

¹ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ² πάρεμι, be present, have arrived. ³ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁴ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁵ χρηματίζω, instruct, reveal. ⁶ μεταπέμπω, send for, summon. ⁷ εἰσκαλέομαι, invite in, call in. ⁸ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹⁰ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹¹ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹² προσδοκάω, wait for, look for. ¹³ συγκαλέω, call together. ¹⁴ συγγενής, kindred, relative. ¹⁵ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹⁶ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ¹⁷ συναντάω, meet with, hence to happen. ¹⁸ συνομιλέω, talk, converse with. ¹⁹ ἐπίσταμαι, understand, know. ²⁰ ἀθέμιτος, unlawful, forbidden. ²¹ κολλάω, glue, cleave. ²² ἄλλοφυλος, alien, foreign. ²³ κοινός, common, unclean. ²⁴ ἀναντιρρήτως, without objection. ²⁵ πυνθάνομαι, inquire, ask.

Καὶ ὁ Κορνήλιος¹ ἔφη, Ἀπὸ τετάρτης² ἡμέρας μέχρι³ ταύτης τῆς ὥρας 30
 ἡμην νηστεύων,⁴ καὶ τὴν ἐνάτην⁵ ὥραν προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου:
 καὶ ἰδού, ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθήτι⁶ λαμπρᾷ,⁷ καὶ φησιν, 31
 Κορνήλιε,¹ εἰσηκούσθη⁸ σου ἡ προσευχή, καὶ αἱ ἐλεημοσύναι⁹ σου
 ἐμνήσθησαν¹⁰ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Πέμψον οὖν εἰς Ἰόππην,¹¹ καὶ 32
 μετακάλεσαι¹² Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος: οὗτος ξενίζεται¹³ ἐν οἰκίᾳ
 Σίμωνος βυρσεῶς¹⁴ παρὰ θάλασσαν: ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι. 33
 Ἐξαυτῆς¹⁵ οὖν ἔπεμψα πρὸς σε: σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος.
 Νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πάρεσμεν¹⁶ ἀκοῦσαι πάντα τὰ
 προστεταγμένα¹⁷ σοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα εἶπεν, 34
 Ἐπ’ ἀληθείας καταλαμβάνομαι¹⁸ ὅτι οὐκ ἔστιν προσωπολήπτης¹⁹ ὁ θεός: 35
 ἀλλ’ ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην,
 δεκτός²⁰ αὐτῷ ἔστιν. Τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, 36
 εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ – οὗτός ἐστιν πάντων
 κύριος – ὑμεῖς οἴδατε, τὸ γενόμενον ῥῆμα καθ’ ὅλης τῆς Ἰουδαίας, 37
 ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ βάπτισμα²¹ ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης:
 Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ,²² ὡς ἔχρισεν²³ αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἁγίῳ 38
 καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν²⁴ καὶ ἰώμενος²⁵ πάντας τοὺς

¹ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ² τέταρτος, fourth. ³ μέχρι, until, as far as (gen). ⁴ νηστεύω, fast. ⁵ ἑνατος, ninth. ⁶ ἐσθής, ἦτος, ἡ, clothing. ⁷ λαμπρός, bright, shining. ⁸ εἰσακούω, listen, hear. ⁹ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ¹⁰ μινῆσκομαι, remember, recall. ¹¹ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹² μετακαλέω, send for. ¹³ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹⁴ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ¹⁵ ἔξαυτῆς, at once, forthwith. ¹⁶ πάρεμι, be present, have arrived. ¹⁷ προστάσσω, command, order. ¹⁸ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ¹⁹ προσωπολήπτης, ου, ὁ, one who shows partiality. ²⁰ δεκτός, acceptable, welcome. ²¹ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ²² Ναζαρέτ, ἡ, Nazareth. ²³ χρίω, anoint. ²⁴ εὐεργετέω, do good to, do good deeds. ²⁵ ἰάομαι, heal.

καταδυναστευομένους¹ ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ 39
 ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν τε τῇ χώρᾳ² τῶν
 Ἰουδαίων καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ· ὃν καὶ ἀνείλον³ κρεμάσαντες⁴ ἐπὶ ξύλου.⁵ 40
 Τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρεν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ⁶
 γενέσθαι, οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσιν τοῖς προκεχειροτονημένοις⁷ 41
 ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν⁸ καὶ συνεπίομεν⁹ αὐτῷ μετὰ
 τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ, 42
 καὶ διαμαρτύρασθαι¹⁰ ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὠρισμένος¹¹ ὑπὸ τοῦ θεοῦ
 κριτὴς¹² ζώντων καὶ νεκρῶν. Τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, 43
 ἄφεσιν¹³ ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν
 πιστεύοντα εἰς αὐτόν.

Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσεν¹⁴ τὸ πνεῦμα τὸ 44
 ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. Καὶ ἐξέστησαν¹⁵ οἱ ἐκ 45
 περιτομῆς πιστοί, ὅσοι συνῆλθον τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ
 δωρεὰ¹⁶ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκκέχυται.¹⁷ Ἦκουον γὰρ αὐτῶν 46
 λαλούντων γλώσσαις, καὶ μεγαλυνόντων¹⁸ τὸν θεόν. Τότε ἀπεκρίθη ὁ
 Πέτρος, Μήτι¹⁹ τὸ ὕδωρ κωλύσαι²⁰ δύναταί τις, τοῦ μὴ βαπτισθῆναι 47
 τούτους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς; 48

¹ καταδυναστεύω, oppress, overpower. ² χώρα, ας, ἡ, land, region. ³ ἀναιρέω, take up, kill. ⁴ κρεμάννυμι, hang, hang up. ⁵ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ⁶ ἐμφανής, visible, manifest. ⁷ προχειροτονέω, choose beforehand. ⁸ συνεσθίω, eat with. ⁹ συμπίνω, drink with, drink together with. ¹⁰ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹¹ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹² κριτής, ου, ὁ, judge. ¹³ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹⁴ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹⁵ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹⁶ δωρεά, ας, ἡ, gift, free gift. ¹⁷ ἐκχέω, pour out, shed. ¹⁸ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ¹⁹ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ²⁰ κωλύω, forbid, hinder.

Προσέταξέν¹ τε αὐτοὺς βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου. Τότε
ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι² ἡμέρας τινάς.

Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ὅτι **11**
καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος εἰς **2**
Ἱεροσόλυμα, διεκρίνοντο³ πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς, λέγοντες ὅτι **3**
Πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν⁴ ἔχοντας εἰσῆλθες, καὶ συνέφαγες⁵ αὐτοῖς. **4**
Ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος ἐξετίθετο⁶ αὐτοῖς καθεξῆς⁷ λέγων, Ἐγὼ ἤμην ἐν **5**
πόλει Ἰόππῃ⁸ προσευχόμενος, καὶ εἶδον ἐν ἑκστάσει⁹ ὄραμα,¹⁰
καταβαῖνον σκευὸς¹¹ τι, ὡς ὀθόνην¹² μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς
καθιεμένην¹³ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρι ἐμοῦ· εἰς ἣν ἀτενίσας¹⁴ **6**
κατενόουν,¹⁵ καὶ εἶδον τὰ τετράποδα¹⁶ τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ
ἐρπετὰ¹⁷ καὶ τὰ πετεινὰ¹⁸ τοῦ οὐρανοῦ. Ἦκουσα δὲ φωνῆς λεγούσης μοι, **7**
Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον¹⁹ καὶ φάγε. Εἶπον δέ, Μηδαμῶς,²⁰ κύριε· ὅτι **8**
πᾶν κοινὸν²¹ ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε²² εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. **9**
Ἀπεκρίθη δέ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Ἄ ὁ θεὸς
ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ κοίνου.²³ Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς,²⁴ καὶ πάλιν **10**
ἀνεσπάσθη²⁵ ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ ἰδοὺ, ἐξαυτῆς²⁶ τρεῖς ἄνδρες **11**

¹ προστάσσω, command, order. ² ἐπιμένω, continue, remain. ³ διακρίνω, discriminate, judge. ⁴ ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ⁵ συνεσθίω, eat with. ⁶ ἐκτίθηναι, declare, explain. ⁷ καθεξῆς, successively, in order. ⁸ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁹ ἑκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ¹⁰ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹¹ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹² ὀθόνη, ης, ἡ, linen cloth, sheet. ¹³ καθίηναι, let down, lower. ¹⁴ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁵ κατανοέω, observe, understand. ¹⁶ τετράπους, four-footed animal, four-footed. ¹⁷ ἐρπετόν, οὐ, τό, creeping thing, reptile. ¹⁸ πετεινόν, ου, τό, bird. ¹⁹ θύω, sacrifice, kill. ²⁰ μηδαμῶς, by no means, no. ²¹ κοινός, common, unclean. ²² οὐδέποτε, never. ²³ κοινώω, make common, defile. ²⁴ τρίς, thrice, three times. ²⁵ ἀνασπάω, draw up, pull up. ²⁶ ἐξαυτῆς, at once, forthwith.

ἐπέστησαν¹ ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ἣ ἤμην, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Καισαρείας²
 πρὸς με. Εἶπεν δέ μοι τὸ πνεῦμα συνελθεῖν αὐτοῖς, μηδὲν¹²
 διακρινόμενον.³ Ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἕξ⁴ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ
 εἰσῆλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός: ἀπήγγειλέν τε ἡμῖν πῶς εἶδεν τὸν¹³
 ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα, καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Ἀπόστειλον εἰς
 Ἰόππην⁵ ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι⁶ Σίμωνα, τὸν ἐπικαλούμενον
 Πέτρον, ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός¹⁴
 σου. Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν, ἐπέπεσεν⁷ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ’¹⁵
 αὐτούς, ὥσπερ καὶ ἐφ’ ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. Ἐμνήσθην⁸ δὲ τοῦ ῥήματος¹⁶
 κυρίου, ὡς ἔλεγεν, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ
 βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Εἰ οὖν τὴν ἴσιν⁹ δωρεὰν¹⁰ ἔδωκεν¹⁷
 αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν χριστόν,
 ἐγὼ δὲ τίς ἤμην δυνατὸς κωλύσαι¹¹ τὸν θεόν; Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα¹⁸
 ἡσύχασαν,¹² καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, λέγοντες, Ἄρα γε¹³ καὶ τοῖς ἔθνεσιν
 ὁ θεὸς τὴν μετάνοιαν¹⁴ ἔδωκεν εἰς ζωήν.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες¹⁵ ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ¹⁶¹⁹
 διῆλθον ἕως Φοινίκης¹⁷ καὶ Κύπρου¹⁸ καὶ Ἀντιοχείας,¹⁹ μηδενὶ
 λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις. Ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν²⁰

¹ ἐπίστημι, stand over, come upon. ² Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ³ διακρίνω, discriminate, judge. ⁴ ἕξ, six, 6. ⁵ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁶ μεταπέμπω, send for, summon. ⁷ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁸ μιμνήσκομαι, remember, recall. ⁹ ἴσος, equal, identical. ¹⁰ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ¹¹ κωλύω, forbid, hinder. ¹² ἡσυχάζω, be still, be silent. ¹³ γέ, indeed, at least. ¹⁴ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹⁵ διασπείρω, scatter, scatter like seed. ¹⁶ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ¹⁷ Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ¹⁸ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ¹⁹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch.

ἄνδρες Κύπριοι¹ καὶ Κυρηναῖοι,² οἵτινες εἰσελθόντες εἰς Ἀντιόχειαν,³
 ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς,⁴ εὐαγγελιζόμενοι τὸν κύριον Ἰησοῦν. 21
 Καὶ ἦν χεὶρ κυρίου μετ' αὐτῶν: πολὺς τε ἀριθμὸς⁵ πιστεύσας
 ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν κύριον. Ἦκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς 22
 ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν: καὶ ἐξαπέστειλαν⁶
 Βαρνάβαν⁷ διελθεῖν ἕως Ἀντιοχείας:³ ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν 23
 χάριν τοῦ θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει⁸ τῆς καρδίας
 προσμένειν⁹ τῷ κυρίῳ: ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης¹⁰ πνεύματος 24
 ἁγίου καὶ πίστεως: καὶ προσετέθη¹¹ ὄχλος ἱκανὸς τῷ κυρίῳ. Ἐξῆλθεν δὲ 25
 εἰς Ταρσὸν¹² ὁ Βαρνάβας⁷ ἀναζητῆσαι¹³ Σαῦλον,¹⁴ καὶ εὐρὼν ἤγαγεν 26
 αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν.³ Ἐγένετο δὲ αὐτοὺς ἐνιαυτὸν¹⁵ ὅλον συναχθῆναι
 τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανόν, χρηματίσαι¹⁶ τε πρῶτον ἐν
 Ἀντιοχείᾳ³ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς.¹⁷

Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον¹⁸ ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς 27
 Ἀντιόχειαν.³ Ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἀγαβος,¹⁹ ἐσήμανεν²⁰ διὰ 28
 τοῦ πνεύματος λιμὸν²¹ μέγαν μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην:
 ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου²³ Καίσαρος.²⁴ Τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς 29
 εὐπορεῖτο²⁵ τὶς, ὥρισαν²⁶ ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς

¹ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ² Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ³ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁴ Ἑλληνιστής, οὔ, ὁ, Hellenist, Greek. ⁵ ἀριθμός, οὔ, ὁ, number, total. ⁶ ἐξαποστέλλω, send forth. ⁷ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁸ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ⁹ προσμένω, wait longer, remain. ¹⁰ πλήρης, full. ¹¹ προστίθωμι, add, add to. ¹² Ταρσός, οὔ, ἡ, Tarsus. ¹³ ἀναζητέω, look, search. ¹⁴ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁵ ἐνιαυτός, οὔ, ὁ, year. ¹⁶ χρηματίζω, instruct, reveal. ¹⁷ Χριστιανός, οὔ, ὁ, Christian. ¹⁸ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁹ Ἀγαβος, ου, ὁ, Agabus. ²⁰ σημαίνω, indicate, signify. ²¹ λιμός, οὔ, ὁ, hunger, famine. ²² οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ²³ Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ²⁴ Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ²⁵ εὐπορέω, have means, am prosperous. ²⁶ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine.

κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· ὃ καὶ ἐποίησαν, ἀποστείλαντες 30
 πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα¹ καὶ Σαύλου.²

Κατ' ἐκείνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν³ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας 12

κακῶσαι⁴ τινὰς τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. Ἀνεῖλεν⁵ δὲ Ἰάκωβον τὸν 2

ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρα.⁶ Καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν⁷ ἐστὶν τοῖς Ἰουδαίοις, 3

προσέθετο⁸ συλλαβεῖν⁹ καὶ Πέτρον – ἦσαν δὲ αἱ ἡμέραι τῶν ἄζυμων¹⁰

– ὃν καὶ πιάσας¹¹ ἔθετο εἰς φυλακὴν, παραδοὺς τέσσαρσιν τετραδίοις¹² 4

στρατιωτῶν¹³ φυλάσσειν αὐτόν, βουλόμενος μετὰ τὸ Πάσχα¹⁴

ἀναγαγεῖν¹⁵ αὐτὸν τῷ λαῷ. Ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· 5

προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενὴς¹⁶ γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν θεὸν

ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἔμελλεν αὐτὸν προάγειν¹⁷ ὁ Ἡρώδης, τῇ νυκτὶ 6

ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος¹⁸ μεταξὺ¹⁹ δύο στρατιωτῶν,¹³ δεδεμένος

ἀλύσειν²⁰ δυσὶν· φύλακές²¹ τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακὴν. 7

Καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος κυρίου ἐπέστη,²² καὶ φῶς ἔλαμψεν²³ ἐν τῷ οἴκῳ·²⁴

πατάξας²⁵ δὲ τὴν πλευρὰν²⁶ τοῦ Πέτρου, ἤγειρεν αὐτὸν λέγων, Ἀνάστα

ἐν τάχει.²⁷ Καὶ ἐξέπεσον²⁸ αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις²⁰ ἐκ τῶν χειρῶν. Εἶπέν τε ὁ 8

ἄγγελος πρὸς αὐτόν, Περιζῶσαι²⁹ καὶ ὑπόδησαι³⁰ τὰ σανδάλιά³¹ σου.

¹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ² Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ³ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ⁴ κακῶς, mistreat, harm. ⁵ ἀναιρέω, take up, kill. ⁶ μάχαιρα, ἡς, ἡ, sword. ⁷ ἀρεστός, pleasing, desirable. ⁸ προστίθημι, add, add to. ⁹ συλλαμβάνω, take, conceive. ¹⁰ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ¹¹ πιάζω, take, lay hold of. ¹² τετράδιον, ου, τό, squad of four soldiers. ¹³ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁴ πάσχα, τό, passover, passover feast. ¹⁵ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁶ ἐκτενής, zealous, earnest. ¹⁷ προάγω, lead forth, go before. ¹⁸ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹⁹ μεταξύ, between, after. ²⁰ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ²¹ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ²² ἐφίστημι, stand over, come upon. ²³ λάμπω, shine. ²⁴ οἶκημα, τος, τό, room, dwelling. ²⁵ πατάσσω, strike, smite. ²⁶ πλευρά, ἄς, ἡ, side, side of the body. ²⁷ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ²⁸ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ²⁹ περιζώννυμι, gird, gird round. ³⁰ ὑποδέω, put on my feet. ³¹ σανδάλιον, ου, τό, sandal.

Ἐποίησεν δὲ οὕτως. Καὶ λέγει αὐτῷ, Περιβαλοῦ¹ τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ
ἀκολουθεῖ μοι. Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ· καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθὲς² 9
ἐστὶν τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὄραμα³ βλέπειν. 10
Διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν, ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην⁴
τὴν σιδηρᾶν,⁵ τὴν φέρουσιν εἰς τὴν πόλιν, ἣτις αὐτομάτῃ⁶ ἠνοίχθη
αὐτοῖς· καὶ ἐξελθόντες προῆλθον⁷ ῥύμην⁸ μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη⁹ ὁ
ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ὁ Πέτρος, γενόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπεν, Νῦν οἶδα 11
ἀληθῶς¹⁰ ὅτι ἐξαπέστειλεν¹¹ κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετό¹²
με ἐκ χειρὸς Ἡρώδου καὶ πάσης τῆς προσδοκίας¹³ τοῦ λαοῦ τῶν
Ἰουδαίων. Συνιδὼν¹⁴ τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς 12
Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου,¹⁵ οὗ¹⁶ ἦσαν ἱκανοὶ
συνηθροισμένοι¹⁷ καὶ προσευχόμενοι. Κρούσαντος¹⁸ δὲ τοῦ Πέτρου τὴν 13
θύραν τοῦ πυλῶνος,¹⁹ προσῆλθεν παιδίσκη²⁰ ὑπακοῦσαι,²¹ ὀνόματι
Ῥόδη.²² Καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ 14
ἠνοιξεν τὸν πυλῶνα,¹⁹ εἰσδραμοῦσα²³ δὲ ἀπήγγειλεν ἐστάναι τὸν
Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος.¹⁹ Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπον, Μαίνῃ.²⁴ Ἡ δὲ 15
διίσχυρίζετο²⁵ οὕτως ἔχειν. Οἱ δὲ ἔλεγον, Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστίν. Ὁ δὲ 16
Πέτρος ἐπέμενεν²⁶ κρούων·¹⁸ ἀνοίξαντες δὲ εἶδον αὐτόν, καὶ ἐξέστησαν.²⁷

¹ περιβάλλω, put around, clothe. ² ἀληθής, true, unconcealed. ³ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁴ πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ⁵ σιδηρεος, made of iron. ⁶ αὐτόματος, by itself, of its own accord. ⁷ προέρχομαι, go in front, precede. ⁸ ῥύμη, ης, ἡ, narrow street, lane. ⁹ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹⁰ ἀληθῶς, truly, really. ¹¹ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹² ἐξαίρω, take out, deliver. ¹³ προσδοκία, ας, ἡ, expectation, waiting. ¹⁴ σύννοια, know, be conscious of. ¹⁵ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ¹⁶ οὗ, where, when. ¹⁷ συναθροίζω, gather, bring together. ¹⁸ κρούω, knock, strike. ¹⁹ πυλῶν, ὠνος, ὁ, vestibule, gateway. ²⁰ παιδίσκη, ης, ἡ, maid, female servant. ²¹ ὑπακούω, obey, listen. ²² Ῥόδη, ης, ἡ, Rhoda. ²³ εἰστρέχω, run in. ²⁴ μαίνομαι, rage, be furious. ²⁵ διίσχυρίζομαι, insist, maintain firmly. ²⁶ ἐπιμένω, continue, remain. ²⁷ ἐξίστημι, amaze, be amazed.

Κατασείσας¹ δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν,² διηγῆσατο³ αὐτοῖς πῶς ὁ κύριος 17
αὐτὸν ἐξήγαγεν⁴ ἐκ τῆς φυλακῆς. Εἶπεν δέ, Ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ
τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. 18
Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἦν τάραχος⁵ οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις,⁶ τί
ἄρα⁷ ὁ Πέτρος ἐγένετο. Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας⁸ αὐτὸν καὶ μὴ εὐρών, 19
ἀνακρίνας⁹ τοὺς φύλακας,¹⁰ ἐκέλευσεν¹¹ ἀπαχθῆναι.¹² Καὶ κατελθὼν¹³
ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Καισάρειαν¹⁴ διέτριβεν.¹⁵

Ἦν δὲ ὁ Ἡρώδης θυμομαχῶν¹⁶ Τυρίοις¹⁷ καὶ Σιδωνίοις¹⁸ ὁμοθυμαδὸν¹⁹ δὲ 20
παρήσαν²⁰ πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον²¹ τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος²²
τοῦ βασιλέως, ἡτοῦντο εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεσθαι²³ αὐτῶν τὴν χώραν²⁴
ἀπὸ τῆς βασιλικῆς.²⁵ Τακτῇ²⁶ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρώδης ἐνδυσάμενος²⁷ 21
ἐσθῆτα²⁸ βασιλικήν,²⁵ καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος,²⁹ ἐδημηγόρει³⁰ πρὸς
αὐτούς. Ὁ δὲ δῆμος³¹ ἐπεφώνει,³² Φωνὴ θεοῦ καὶ οὐκ ἀνθρώπου. 22
Παραχρῆμα³³ δὲ ἐπάταξεν³⁴ αὐτὸν ἄγγελος κυρίου, ἀνθ³⁵ ὧν οὐκ
ἔδωκεν δόξαν τῷ θεῷ: καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος,³⁶ ἐξέψυσεν.³⁷

¹ κατασειώ, shake, motion. ² σιγᾶω, be silent, become silent. ³ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ⁴ ἐξάγω, lead out. ⁵ τάραχος, ου, ὁ, disturbance, commotion. ⁶ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ⁷ ἄρα, so? (introduces a question). ⁸ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ⁹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹⁰ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ¹¹ κελεύω, order, command. ¹² ἀπάγω, lead away, lead. ¹³ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁴ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁵ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁶ θυμομαχέω, be very angry. ¹⁷ Τύριος, ου, ὁ, Tyrian, inhabitant of Tyre. ¹⁸ Σιδώνιος, Sidonian. ¹⁹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²⁰ πάρεμι, be present, have arrived. ²¹ Βλάστος, ου, ὁ, Blastus. ²² κοιτῶν, ὦνος, ὁ, bedroom, bedchamber. ²³ τρέφω, make to grow, nourish. ²⁴ χώρα, ας, ἡ, land, region. ²⁵ βασιλικός, royal, connected with a king. ²⁶ τακτός, fixed, appointed. ²⁷ ἐνδύω, put on, clothe. ²⁸ ἐσθής, ἡτος, ἡ, clothing. ²⁹ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ³⁰ δημηγορέω, make a public speech. ³¹ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ³² ἐπιφωνέω, cry out, shout. ³³ παραχρῆμα, immediately, instantly. ³⁴ πατάσσω, strike, smite. ³⁵ ἀντί, instead of, in place of. ³⁶ σκωληκόβρωτος, eaten by worms. ³⁷ ἐκψύχω, expire, breathe one's last.

Ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ἤϋξανεν¹ καὶ ἐπληθύνετο.² 24

Βαρνάβας³ δὲ καὶ Σαῦλος⁴ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, πληρώσαντες τὴν 25

διακονίαν, συμπαραλαβόντες⁵ καὶ Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα Μάρκον.⁶

Ἦσαν δέ τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ⁷ κατὰ τὴν οὔσαν ἐκκλησίαν προφῆται καὶ 13

διδάσκαλοι, ὃ τε Βαρνάβας³ καὶ Συμεὼν⁸ ὁ καλούμενος Νίγερ,⁹ καὶ

Λούκιος¹⁰ ὁ Κυρηναῖος,¹¹ Μαναὴν¹² τε Ἡρώδου τοῦ τετράρχου¹³

σύντροφος,¹⁴ καὶ Σαῦλος.⁴ Λειτουργούντων¹⁵ δὲ αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ 2

νηστευόντων,¹⁶ εἶπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Ἀφορίσατε¹⁷ δὴ¹⁸ μοι τὸν

Βαρνάβαν³ καὶ τὸν Σαῦλον⁴ εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι¹⁹ αὐτούς. 3

Τότε νηστεύσαντες¹⁶ καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας

αὐτοῖς, ἀπέλυσαν.

Οὗτοι μὲν οὖν, ἐκπεμφθέντες²⁰ ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, κατήλθον²¹ 4

εἰς τὴν Σελεύκειαν²² ἐκεῖθεν²³ δὲ ἀπέπλευσαν²⁴ εἰς τὴν Κύπρον.²⁵ Καὶ 5

γενόμενοι ἐν Σαλαμῖνι,²⁶ κατήγγελλον²⁷ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς

συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην.²⁸ 6

Διελθόντες δὲ τὴν νῆσον²⁹ ἄχρι Πάφου,³⁰ εὑρόν τινα μάγον³¹

¹ αὐξάνω, cause to grow, increase. ² πληθύνω, multiply, increase. ³ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁴ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁵ συμπαραλαμβάνω, take along with.

⁶ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ⁷ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁸ Συμεὼν, ὁ, Simeon, Simeon. ⁹ Νίγερ, ὁ, Niger. ¹⁰ Λούκιος, ου, ὁ, Lucius. ¹¹ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ¹² Μαναὴν, ὁ, Manaen. ¹³ τετράρχης, ου, ὁ, tetrarch. ¹⁴ σύντροφος, ου, ὁ, one brought up with, foster brother. ¹⁵ λειτουργέω, minister, serve. ¹⁶ νηστεύω, fast. ¹⁷ ἀφορίζω, separate, set apart. ¹⁸ δὴ, also, indeed. ¹⁹ προσκαλέω, summon. ²⁰ ἐκπέμπω, send out. ²¹ κατέρχομαι, come down, go down. ²² Σελεύχεια, ας, ἡ, Seleucia. ²³ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ²⁴ ἀποπλέω, sail away. ²⁵ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ²⁶ Σαλαμίς, ἴνος, ἡ, Salamis. ²⁷ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ²⁸ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ²⁹ νῆσος, ου, ἡ, island. ³⁰ Πάφος, ου, ἡ, Paphos. ³¹ μάγος, ου, ὁ, magician, sorcerer.

ψευδοπροφήτην¹ Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα Βαρῖησοῦς,² ὃς ἦν σὺν τῷ⁷
 ἀνθυπάτῳ³ Σεργίῳ⁴ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ.⁵ Οὗτος προσκαλεσάμενος⁶
 Βαρνάβαν⁷ καὶ Σαῦλον⁸ ἐπεζήτησεν⁹ ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.⁸
 Ἀντίστατο¹⁰ δὲ αὐτοῖς Ἑλύμας,¹¹ ὁ μάγος¹² – οὕτως γὰρ μεθερμηνεύεται
 τὸ ὄνομα αὐτοῦ – ζητῶν διαστρέψαι¹⁴ τὸν ἀνθύπατον³ ἀπὸ τῆς πίστεως.
 Σαῦλος⁸ δέ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς¹⁵ πνεύματος ἁγίου, καὶ ἀτενίσας¹⁶⁹
 εἰς αὐτὸν εἶπεν, ὦ¹⁷ πλήρης¹⁸ παντὸς δόλου¹⁹ καὶ πάσης ῥαδιουργίας,²⁰¹⁰
 υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ²¹ διαστρέφων¹⁴ τὰς
 ὁδοὺς κυρίου τὰς εὐθείας;²² Καὶ νῦν ἰδοῦ, χεὶρ κυρίου ἐπὶ σέ, καὶ ἔσῃ¹¹
 τυφλός, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ. Παραχρῆμα²³ δὲ ἐπέπεσεν²⁴
 ἐπ’ αὐτὸν ἀχλὺς²⁵ καὶ σκότος, καὶ περιάγων²⁶ ἐζήτει χειραγωγούς.²⁷¹²
 Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος³ τὸ γεγονὸς ἐπίστευσεν, ἐκπλησσομένης²⁸ ἐπὶ
 τῇ διδαχῇ τοῦ κυρίου.

Ἀναχθέντες²⁹ δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου³⁰ οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον εἰς Πέργην³¹¹³
 τῆς Παμφυλίας.³² Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας³³ ἀπ’ αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς
 Ἱεροσόλυμα. Αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης,³¹ παρεγένοντο εἰς¹⁴
 Ἀντιόχειαν³⁴ τῆς Πισιδίας,³⁵ καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ

¹ ψευδοπροφήτης, ου, ὁ, false prophet. ² Βαρῖησοῦς, οὔ, ὁ, Bar-Jesus, son of Jesus. ³ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ⁴ Σεργίος, ου, ὁ, Sergius. ⁵ συνετός, intelligent, clever. ⁶ προσκαλέω, summon. ⁷ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁸ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁹ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ¹⁰ ἀντίστημι, resist, oppose. ¹¹ Ἑλύμας, α, ὁ, Elymas. ¹² μάγος, ου, ὁ, magician, sorcerer. ¹³ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ¹⁴ διαστρέφω, distort, pervert. ¹⁵ πλήθω, fill. ¹⁶ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁷ ὦ, Oh! omega. ¹⁸ πλήρης, full. ¹⁹ δόλος, ου, ὁ, guile, deceit. ²⁰ ῥαδιουργία, ας, ἡ, deceit, fraud. ²¹ παύω, cause to cease. ²² εὐθύς, immediately, at once. ²³ παραχρῆμα, immediately, instantly. ²⁴ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ²⁵ ἀχλὺς, ὕος, ἡ, mist, mistiness. ²⁶ περιάγω, lead around, go about. ²⁷ χειραγωγός, οὔ, ὁ, leader. ²⁸ ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ²⁹ ἀνάγω, lead up, restore. ³⁰ Πάφος, ου, ἡ, Paphos. ³¹ Πέργη, ης, ἡ, Perga. ³² Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ³³ ἀποχωρέω, go away, depart. ³⁴ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ³⁵ Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia.

ἡμέρα τῶν σαββάτων, ἐκάθισαν. Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν¹ τοῦ νόμου 15
 καὶ τῶν προφητῶν, ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι² πρὸς αὐτούς,
 λέγοντες, Ἄνδρες ἀδελφοί, εἰ ἔστιν λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως³ πρὸς
 τὸν λαόν, λέγετε. Ἀναστὰς δὲ Παῦλος, καὶ κατασείσας⁴ τῇ χειρὶ, εἶπεν, 16
 Ἄνδρες Ἰσραηλίται,⁵ καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τοῦ 17
 λαοῦ τούτου ἐξελέξατο⁶ τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν⁷ ἐν
 τῇ παροικίᾳ⁸ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ,⁹ καὶ μετὰ βραχίονος¹⁰ ὑψηλοῦ¹¹ ἐξήγαγεν¹²
 αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς. Καὶ ὡς τεσσαρακονταετῇ¹³ χρόνον ἐτροποφόρησεν¹⁴ 18
 αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ καθελὼν¹⁵ ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναάν,¹⁶ 19
 κατεκληρονόμησεν¹⁷ αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν. Καὶ μετὰ ταῦτα, ὡς ἔτεσιν 20
 τετρακοσίοις¹⁸ καὶ πεντήκοντα,¹⁹ ἔδωκεν κριτὰς²⁰ ἕως Σαμουὴλ τοῦ
 προφήτου. Καὶ κεῖθεν²¹ ἡτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς τὸν 21
 Σαοὺλ υἱὸν Κίς,²² ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμίν,²³ ἔτη τεσσαράκοντα.²⁴ Καὶ 22
 μεταστήσας²⁵ αὐτόν, ἤγειρεν αὐτοῖς τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα, ὃ καὶ εἶπεν
 μαρτυρήσας, Εὗρον Δαυὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν
 μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου. Τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ 23
 σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν ἤγαγεν τῷ Ἰσραὴλ σωτηρίαν, 24

¹ ἀνάγνωσις, εως, ἡ, reading. ² ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ³ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁴ κατασείω, shake, motion. ⁵ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ⁶ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁷ ὑψόω, lift up, exalt. ⁸ παροικία, ας, ἡ, sojourn, stay. ⁹ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ¹⁰ βραχίων, ονος, ὁ, arm, strength. ¹¹ ὑψηλός, high, lofty. ¹² ἐξάγω, lead out. ¹³ τεσσαρακονταετής, forty years of age. ¹⁴ τροποφορέω, bear or put up with another's manners. ¹⁵ καθαιρέω, take down, pull down. ¹⁶ Χαναάν, ἡ, Canaan. ¹⁷ κατακληρονομέω, give (over) as rightful possession or inheritance. ¹⁸ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ¹⁹ πενήκοντα, fifty, 50. ²⁰ κριτής, ου, ὁ, judge. ²¹ κακεῖθεν, and thence, and from there. ²² Κίς, ὁ, Kish. ²³ Βενιαμίν, ὁ, Benjamin. ²⁴ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²⁵ μεθίστημι, remove, turn away.

προκηρύξαντος¹ Ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου² αὐτοῦ βάπτισμα³
μετανοίας⁴ τῷ Ἰσραήλ. Ὡς δὲ ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον,⁵ ἔλεγεν, 25
Τίνα με ὑπονοεῖτε⁶ εἶναι; Οὐκ εἰμὶ ἐγώ. Ἀλλ' ἰδοὺ, ἔρχεται μετ' ἐμέ, οὗ
οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα⁷ τῶν ποδῶν λύσαι. Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ 26
γένους⁸ Ἀβραάμ, καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς
σωτηρίας ταύτης ἀπεστάλη. Οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ 27
οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, τοῦτον ἀγνοήσαντες,⁹ καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν
τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας, κρίναντες ἐπλήρωσαν. Καὶ 28
μηδεμίαν αἰτίαν¹⁰ θανάτου εὐρόντες, ἤτήσαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι¹¹
αὐτόν. Ὡς δὲ ἐτέλεσαν¹² πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες 29
ἀπὸ τοῦ ξύλου,¹⁴ ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. Ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ 30
νεκρῶν: ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς συναναβᾶσιν¹⁵ αὐτῷ ἀπὸ τῆς 31
Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσαλὴμ, οἵτινές εἰσιν μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν.
Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν 32
γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ θεὸς ἐκπεπλήρωκεν¹⁶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν,
ἀναστήσας Ἰησοῦν: ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ¹⁷ τῷ δευτέρῳ γέγραπται, Υἱός 33
μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ 34
νεκρῶν, μηκέτι¹⁸ μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν,¹⁹ οὕτως²⁰

¹ προκηρύσσω, proclaim publicly, preach beforehand. ² εἴσοδος, ου, ἡ, entrance, entering. ³ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism.

⁴ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁵ δρόμος, ου, ὁ, course, race. ⁶ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ⁷ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ⁸ γένος, ους, τό, race, kind. ⁹ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹⁰ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹¹ ἀναιρέω, take up, kill. ¹² τελέω, finish, fulfill. ¹³ καθαιρέω, take down, pull down. ¹⁴ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ¹⁵ συναναβαίνω, come or go up with, go up with. ¹⁶ ἐκπληρώω, fulfill, fill completely. ¹⁷ ψαλμός, οὔ, ὁ, song of praise, psalm. ¹⁸ μηκέτι, no longer. ¹⁹ διαφθορά, ας, ἡ, decay, corruption. ²⁰ οὕτως, thus, so.

εἶρηκεν ὅτι Δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια¹ Δαυὶδ τὰ πιστά. Διὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, 35

Οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν¹ σου ἰδεῖν διαφθοράν·² Δαυὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ 36

ὑπηρετήσας³ τῇ τοῦ θεοῦ βουλῇ⁴ ἐκοιμήθη,⁵ καὶ προσετέθη⁶ πρὸς τοὺς

πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδεν διαφθοράν·² ὃν δὲ ὁ θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδεν 37

διαφθοράν.² Γνωστὸν⁷ οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου 38

ὑμῖν ἄφεσις⁸ ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται·⁹ καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ 39

ἡδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ

πιστεύων δικαιούται. Βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ¹⁰ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον 40

ἐν τοῖς προφήταις, Ἴδετε, οἱ καταφρονηταί,¹¹ καὶ θαυμάσατε, καὶ 41

ἀφανίσθητε·¹² ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ὃ οὐ μὴ

πιστεύσητε, ἐάν τις ἐκδιηγῇται¹³ ὑμῖν.

Ἐξιόντων¹⁴ δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, παρεκάλουν τὰ ἔθνη εἰς 42

τὸ μεταξὺ¹⁵ σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα. Λυθείσης δὲ τῆς 43

συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων¹⁶

προσηλύτων¹⁷ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ·¹⁸ οἵτινες προσλαλοῦντες,¹⁹

ἔπειθον αὐτοὺς ἐπιμένειν²⁰ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ.

¹ ὁσιος, righteous, pious. ² διαφθορά, ās, ἡ, decay, corruption. ³ ὑπηρετέω, serve, minister to. ⁴ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ⁵ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ⁶ προστίθμι, add, add to. ⁷ γνωστός, known, acquaintance. ⁸ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ⁹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁰ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹¹ καταφρονητής, οὐ, ὁ, despiser, scoffer. ¹² ἀφανίζω, destroy, cause to disappear. ¹³ ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe. ¹⁴ ἔξιμι, go away, leave. ¹⁵ μεταξύ, between, after. ¹⁶ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁷ προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ¹⁸ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁹ προσλαλέω, speak to, speak with. ²⁰ ἐπιμένω, continue, remain.

Τῷ τε ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν¹ πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν 44
 λόγον τοῦ θεοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν² ζήλου,³ 45
 καὶ ἀντέλεγον⁴ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις, ἀντιλέγοντες⁴ καὶ
 βλασφημοῦντες. Παρρησιασάμενοι⁵ δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας⁶ 46
 εἶπον, Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον⁷ πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.
 Ἐπειδὴ⁸ δὲ ἀπωθεῖσθε⁹ αὐτόν, καὶ οὐκ ἀξιόους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς
 αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα¹⁰ εἰς τὰ ἔθνη. Οὕτως γὰρ ἐντέταλται¹¹ 47
 ἡμῖν ὁ κύριος, Τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως
 ἐσχάτου τῆς γῆς. Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρεν, καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον 48
 τοῦ κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι¹² εἰς ζωὴν αἰώνιον. 49
 Διεφέρετο¹³ δὲ ὁ λόγος τοῦ κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας.¹⁴ Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι 50
 παρώτρυναν¹⁵ τὰς σεβομένας¹⁶ γυναῖκας καὶ τὰς εὐσχήμονας¹⁷ καὶ τοὺς
 πρώτους τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγειραν¹⁸ διωγμὸν¹⁹ ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ
 τὸν Βαρνάβαν,⁶ καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων²⁰ αὐτῶν. Οἱ δὲ 51
 ἐκτιναζάμενοι²¹ τὸν κονιορτὸν²² τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς, ἦλθον εἰς
 Ἰκόνιον.²³ Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου. 52

¹ σχεδόν, almost, nearly. ² πλήθω, fill. ³ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ⁴ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ⁵ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁶ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁷ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ⁸ ἐπειδὴ, since, because. ⁹ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ¹⁰ στρέφω, turn, am converted. ¹¹ ἐντέλλομαι, command, give orders. ¹² τάσσω, arrange, appoint. ¹³ διαφέρω, differ, carry through. ¹⁴ χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹⁵ παροτρύνω, arouse, incite. ¹⁶ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁷ εὐσχήμων, honorable. ¹⁸ ἐπεγείρω, arouse, excite. ¹⁹ διωγμός, οὔ, ὁ, persecution. ²⁰ ὄριον, ου, τό, boundary, region. ²¹ ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ²² κονιορτός, οὔ, ὁ, dust. ²³ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium.

Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ,¹ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν **14**

τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ

Ἑλλήνων² πολὺ πλῆθος. Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες³ Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν⁴ καὶ **2**

ἐκάκωσαν⁵ τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. Ἰκανὸν μὲν οὖν **3**

χρόνον διέτριψαν⁶ παρρησιαζόμενοι⁷ ἐπὶ τῷ κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ

λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα⁸ γίνεσθαι διὰ τῶν

χειρῶν αὐτῶν. Ἐσχίσθη⁹ δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως· καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν **4**

τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις. Ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ¹⁰ τῶν **5**

ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν, ὑβρίσαι¹¹ καὶ

λιθοβολῆσαι¹² αὐτούς, συνιδόντες¹³ κατέφυγον¹⁴ εἰς τὰς πόλεις τῆς **6**

Λυκαονίας,¹⁵ Λύστραν¹⁶ καὶ Δέρβην,¹⁷ καὶ τὴν περίχωρον·¹⁸ κακεῖ¹⁹ **7**

ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι.

Καί τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις¹⁶ ἀδύνατος²⁰ τοῖς ποσὶν ἐκάθητο, χωλὸς²¹ ἐκ **8**

κοιλίας²² μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων, ὃς οὐδέποτε²³ περιπεπατήκει. Οὗτος **9**

ἤκουσεν τοῦ Παύλου λαλοῦντος· ὃς ἀτενίσας²⁴ αὐτῷ, καὶ ἰδὼν ὅτι

πίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι, εἶπεν μεγάλη τῇ φωνῇ, Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς **10**

πόδας σου ὀρθῶς.²⁵ Καὶ ἤλλετο²⁶ καὶ περιεπάτει. Οἱ δὲ ὄχλοι, ἰδόντες δὲ **11**

¹ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ² Ἑλλήν, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ³ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ⁴ ἐπεγείρω, arouse, excite. ⁵ κακώω, mistreat, harm. ⁶ διατρίβω, continue, tarry. ⁷ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁸ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁹ σχίζω, split, separate. ¹⁰ ὁρμή, ἥς, ἡ, impulse, inclination. ¹¹ ὑβρίζω, mistreat, insult. ¹² λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ¹³ σύνοιδα, know, be conscious of. ¹⁴ καταφεύγω, flee, take refuge. ¹⁵ Λυκαονία, ας, ἡ, Lycaonia. ¹⁶ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ¹⁷ Δέρβη, ης, ἡ, Derbe. ¹⁸ περίχωρος, ου, ἡ, neighboring. ¹⁹ κακεῖ, and there. ²⁰ ἀδύνατος, impossible, unable. ²¹ χωλός, lame, deprived of a foot. ²² κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ²³ οὐδέποτε, never. ²⁴ ἀτενίζω, gaze, stare. ²⁵ ὀρθῶς, rightly, correctly. ²⁶ ἄλλομαι, leap, spring up.

ἐποίησεν ὁ Παῦλος, ἐπῆραν¹ τὴν φωνὴν αὐτῶν Λυκαονιστί² λέγοντες,
 Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες³ ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς. Ἐκάλουν τε 12
 τὸν μὲν Βαρνάβαν,⁴ Δία:⁵ τὸν δὲ Παῦλον, Ἑρμῆν,⁶ ἐπειδὴ⁷ αὐτὸς ἦν ὁ
 ἡγούμενος⁸ τοῦ λόγου. Ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ Διὸς⁵ τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως 13
 αὐτῶν, ταύρους⁹ καὶ στέμματα¹⁰ ἐπὶ τοὺς πυλῶνας¹¹ ἐνέγκας, σὺν τοῖς
 ὄχλοις ἤθελεν θύειν.¹² Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας⁴ καὶ 14
 Παῦλος, διαρρήξαντες¹³ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, εἰσεπήδησαν¹⁴ εἰς τὸν ὄχλον,
 κρᾶζοντες καὶ λέγοντες, Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; Καὶ ἡμεῖς 15
 ὁμοιοπαθεῖς¹⁵ ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων
 τῶν ματαίων¹⁶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησεν τὸν
 οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς: ὃς ἐν 16
 ταῖς παρωχημέναις¹⁷ γενεαῖς εἴασεν¹⁸ πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς
 ὁδοῖς αὐτῶν. Καίτοιγε¹⁹ οὐκ ἀμάρτυρον²⁰ ἑαυτὸν ἀφήκεν ἀγαθοποιῶν,²¹ 17
 οὐρανόθεν²² ὑμῖν ὑετοὺς²³ διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους,²⁴ ἐμπιπλῶν
 τροφῆς²⁶ καὶ εὐφροσύνης²⁷ τὰς καρδίας ἡμῶν. Καὶ ταῦτα λέγοντες, 18
 μόλις²⁸ κατέπαυσαν²⁹ τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν¹² αὐτοῖς.

¹ ἐπαίρω, lift up, raise. ² Λυκαονιστί, in (the) Lycaonian (language). ³ ὁμοιώω, make like, liken. ⁴ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁵ Ζεὺς, ὁ, Zeus, pagan greek God. ⁶ Ἑρμῆς, οὐ, ὁ, Hermes. ⁷ ἐπειδὴ, since, because. ⁸ ἡγέομαι, lead, be chief. ⁹ ταῦρος, οὐ, ὁ, bull, ox. ¹⁰ στέμμα, τος, τό, wreath or garland of flowers, garland. ¹¹ πυλῶν, ὄνος, ὁ, vestibule, gateway. ¹² θύω, sacrifice, kill. ¹³ διαρρήσσω, tear asunder. ¹⁴ εἰσπηδάω, leap in, rush in. ¹⁵ ὁμοιοπαθής, with the same nature. ¹⁶ μάταιος, vain, useless. ¹⁷ παροίχομαι, be past, gone. ¹⁸ ἐάω, permit, allow. ¹⁹ καίτοιγε, and yet, although. ²⁰ ἀμάρτυρος, without witness, untestified to. ²¹ ἀγαθοποιέω, do good/right, do what is good/right. ²² οὐρανόθεν, from heaven. ²³ ὑετός, οὐ, ὁ, rain. ²⁴ καρποφόρος, fruitful. ²⁵ ἐμπίπλημι, fill up, satisfy. ²⁶ τροφή, ἥς, ἡ, food, nourishment. ²⁷ εὐφροσύνη, ἥς, ἡ, gladness, joy. ²⁸ μόλις, with difficulty, hardly. ²⁹ καταπαύω, cause to rest to rest, stop.

Ἐπῆλθον¹ δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας² καὶ Ἰκονίου³ Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς 19
 ὄχλους, καὶ λιθάσαντες⁴ τὸν Παῦλον, ἔσυρον⁵ ἔξω τῆς πόλεως,
 νομίσαντες⁶ αὐτὸν τεθνάναι.⁷ Κυκλωσάντων⁸ δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, 20
 ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τῇ ἐπαύριον⁹ ἐξῆλθεν σὺν τῷ
 Βαρνάβᾳ¹⁰ εἰς Δέρβην.¹¹ Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ 21
 μαθητεύσαντες¹² ἱκανοὺς, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν¹³ καὶ Ἰκόνιον³
 καὶ Ἀντιόχειαν,² ἐπιστηρίζοντες¹⁴ τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, 22
 παρακαλοῦντες ἐμμένειν¹⁵ τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ
 ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. Χειροτονήσαντες¹⁶ δὲ αὐτοῖς 23
 πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν,¹⁷
 παρέθεντο¹⁸ αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν. Καὶ διελθόντες 24
 τὴν Πισιδίαν¹⁹ ἦλθον εἰς Παμφυλίαν.²⁰ Καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ²¹ τὸν 25
 λόγον, κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν·²² κάκειθεν²³ ἀπέπλευσαν²⁴ εἰς 26
 Ἀντιόχειαν,² ὅθεν²⁵ ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ἔργον
 ὃ ἐπλήρωσαν. Παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν, 27
 ἀνήγγειλαν²⁶ ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξεν τοῖς
 ἔθνεσιν θύραν πίστεως. Διέτριβον²⁷ δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς 28
 μαθηταῖς.

¹ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ² Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ³ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ⁴ λιθάζω, throw stones, stone. ⁵ σύρω, draw, drag. ⁶ νομίζω, suppose, think. ⁷ θνήσκω, die, am dying. ⁸ κυκλώω, encircle, surround. ⁹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹⁰ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹¹ Δέρβη, ης, ἡ, Derbe. ¹² μαθητεύω, be a disciple, make a disciple. ¹³ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ¹⁴ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ¹⁵ ἐμμένω, persevere, remain (in). ¹⁶ χειροτονέω, choose, appoint. ¹⁷ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ¹⁸ παρατίθηναι, set before, entrust. ¹⁹ Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia. ²⁰ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ²¹ Πέργη, ης, ἡ, Perga. ²² Ἀττάλεια, ας, ἡ, Attalia. ²³ κάκειθεν, and thence, and from there. ²⁴ ἀποπλέω, sail away. ²⁵ ὅθεν, from where, from which. ²⁶ ἀναγγέλλω, announce, report. ²⁷ διατρίβω, continue, tarry.

Καί τινες κατελθόντες¹ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι **15**

Ἐὰν μὴ περιτέμνησθε² τῷ ἔθει³ Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. **2**

Γενομένης οὖν στάσεως⁴ καὶ ζητήσεως⁵ οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ

Βαρνάβᾳ⁶ πρὸς αὐτούς, ἔταξαν⁷ ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν⁶ καὶ

τινας ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς

Ἱερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος⁸ τούτου. Οἱ μὲν οὖν, προπεμφθέντες⁹ **3**

ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, διήρχοντο τὴν Φοινίκην¹⁰ καὶ Σαμάρειαν,¹¹

ἐκδιηγούμενοι¹² τὴν ἐπιστροφὴν¹³ τῶν ἐθνῶν: καὶ ἐποιοῦν χαρὰν

μεγάλην πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς. Παραγενόμενοι δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ, **4**

ἀπεδέχθησαν¹⁴ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν

πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν¹⁵ τε ὅσα ὁ θεὸς ἐποίησεν μετ' αὐτῶν. **5**

Ἐξανέστησαν¹⁶ δὲ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἵρέσεως¹⁷ τῶν Φαρισαίων

πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι Δεῖ περιτέμνειν² αὐτούς, παραγγέλλειν τε

τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως.

Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου **6**

τούτου. Πολλῆς δὲ συζητήσεως¹⁸ γενομένης, ἀναστὰς Πέτρος εἶπεν **7**

πρὸς αὐτούς,

¹ κατέρχομαι, come down, go down. ² περιτέμνω, circumcize, circumcise. ³ ἔθος, ους, τό, custom. ⁴ στάσις, εως, ή, standing, rebellion. ⁵ ζήτησις, εως, ή, debate, controversy. ⁶ Βαρνάβας, ό, Barnabas. ⁷ τάσσω, arrange, appoint. ⁸ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ⁹ προπέμπω, send before, send forth.

¹⁰ Φοινίκη, ης, ή, Phoenicia. ¹¹ Σαμάρεια, ας, ή, Samaria. ¹² ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe. ¹³ ἐπιστροφή, ης, ή, attention, conversion. ¹⁴ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ¹⁵ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁶ ἐξανίστημι, raise up, rise up. ¹⁷ αἵρεσις, εως, ή, choice, faction. ¹⁸ συζήτησις, εως, ή, mutual questioning, disputation.

Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε¹ ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων² ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν
ἐξελέξατο,³ διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ
εὐαγγελίου, καὶ πιστεῦσαι. Καὶ ὁ καρδιογνώστης⁴ θεὸς ἐμαρτύρησεν 8
αὐτοῖς, δοὺς αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καθὼς καὶ ἡμῖν: καὶ οὐδὲν 9
διέκρινεν⁵ μεταξὺ⁶ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθάρισας τὰς
καρδίας αὐτῶν. Νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν θεόν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν⁷ ἐπὶ τὸν 10
τράχηλον⁸ τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς
ἰσχύσαμεν⁹ βαστάσαι;¹⁰ Ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ 11
πιστεύομεν σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον¹¹ κάκεῖνοι.¹²

Ἐσίγησεν¹³ δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρνάβαν¹⁴ καὶ Παύλου 12
ἐξηγουμένων¹⁵ ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα¹⁶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν
δι' αὐτῶν. Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι¹³ αὐτούς, ἀπεκρίθη Ἰάκωβος λέγων, 13

Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου: Συμεὼν¹⁷ ἐξηγήσατο¹⁵ καθὼς πρῶτον ὁ 14
θεὸς ἐπεσκέψατο¹⁸ λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Καὶ 15
τούτῳ συμφωνοῦσιν¹⁹ οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται, Μετὰ 16
ταῦτα ἀναστρέψω,²⁰ καὶ ἀνοικοδομήσω²¹ τὴν σκηνὴν²² Δαυὶδ τὴν
πεπτωκυῖαν: καὶ τὰ κατεσκαμμένα²³ αὐτῆς ἀνοικοδομήσω,²¹ καὶ

¹ ἐπίσταμαι, understand, know. ² ἀρχαῖος, old, ancient. ³ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁴ καρδιογνώστης, ου, ὁ, knower of hearts. ⁵ διακρίνω, discriminate, judge. ⁶ μεταξὺ, between, after. ⁷ ζυγός, οὐ, ὁ, yoke, heavy burden. ⁸ τράχηλος, ου, ὁ, neck. ⁹ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁰ βαστάζω, bear, carry. ¹¹ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹² κάκεῖνος, and he, and she. ¹³ σιγᾶω, be silent, become silent. ¹⁴ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁵ ἐξηγέομαι, explain, describe. ¹⁶ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁷ Συμεὼν, ὁ, Simeon, Simeon. ¹⁸ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹⁹ συμφωνέω, agree with, agree together. ²⁰ ἀναστρέφω, return, live. ²¹ ἀνοικοδομέω, rebuild, build up. ²² σκηνή, ἥς, ἡ, tent, tabernacle. ²³ κατασκάπτω, tear down, demolish.

ἀνορθώσω¹ αὐτήν· ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν² οἱ κατάλοιποι³ τῶν 17
 ἀνθρώπων τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ
 ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα. Γνωστὰ⁴ ἅπ' 18
 αἰῶνός ἐστιν τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ 19
 παρενοχλεῖν⁵ τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν θεόν· ἀλλὰ 20
 ἐπιστεῖλαι⁶ αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι⁷ ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων⁸ τῶν εἰδώλων⁹
 καὶ τῆς πορνείας¹⁰ καὶ τοῦ πνικτοῦ¹¹ καὶ τοῦ αἵματος. Μωϋσῆς γὰρ ἐκ 21
 γενεῶν ἀρχαίων¹² κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς
 συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκόμενος.

Τότε ἔδοξεν τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, 22
 ἐκλεξαμένους¹³ ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν¹⁴ σὺν Παύλῳ
 καὶ Βαρνάβᾳ,¹⁵ Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Βαρσαββᾶν,¹⁶ καὶ Σίλαν,¹⁷
 ἄνδρας ἡγουμένους¹⁸ ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν 23
 τάδε,¹⁹ Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν
 Ἀντιόχειαν¹⁴ καὶ Συρίαν²⁰ καὶ Κιλικίαν²¹ ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν, χαίρειν·
 ἐπειδὴ²² ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν²³ ὑμᾶς 24
 λόγοις, ἀνασκευάζοντες²⁴ τὰς ψυχὰς ὑμῶν, λέγοντες περιτέμνεσθαι²⁵
 καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ διεσπειλάμεθα·²⁶ ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις 25

¹ ἀνορθώω, restore, strengthen. ² ἐκζητέω, seek out, inquire. ³ κατάλοιπος, rest, remaining. ⁴ γνωστός, known, acquaintance. ⁵ παρενοχλέω, trouble, annoy. ⁶ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ⁷ ἀπέχω, received, obtain. ⁸ ἀλίσγημα, τος, τό, pollution, defilement. ⁹ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ¹⁰ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ¹¹ πνικτός, strangled. ¹² ἀρχαῖος, old, ancient. ¹³ ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹⁴ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁵ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁶ Βαρσαββᾶς, ᾱ, ὁ, Barsabbas. ¹⁷ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁸ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹⁹ ὅδε, this (here), this here. ²⁰ Συρία, ας, ἡ, Syria. ²¹ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ²² ἐπειδὴ, since, because. ²³ ταρασσω, trouble, agitate. ²⁴ ἀνασκευάζω, upset, unsettle. ²⁵ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ²⁶ διαστέλλομαι, set apart, fig. to distinguish.

ὁμοθυμαδόν,¹ ἐκλεξαμένους² ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς
ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ³ καὶ Παύλῳ, ἀνθρώποις παραδεδωκόσιν τὰς 26
ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. 27
Ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν,⁴ καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου
ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. Ἔδοξεν γὰρ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, καὶ ἡμῖν, 28
μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος,⁵ πλὴν τῶν ἐπάναγκες⁶ τούτων, 29
ἀπέχεσθαι⁷ εἰδωλοθύτων⁸ καὶ αἵματος καὶ πνικτοῦ⁹ καὶ πορνείας·¹⁰ ἐξ
ᾧ διατηροῦντες¹¹ ἑαυτούς, εὖ¹² πράξετε. Ἐρρωσθε.¹³

Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν·¹⁴ καὶ συναγαγόντες τὸ 30
πλῆθος, ἐπέδωκαν¹⁵ τὴν ἐπιστολήν.¹⁶ Ἀναγνόντες δέ, ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ 31
παρακλήσει.¹⁷ Ἰούδας τε καὶ Σίλας,⁴ καὶ αὐτοὶ προφηταὶ ὄντες, διὰ 32
λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφούς, καὶ ἐπεστήριξαν.¹⁸ 33
Ποιήσαντες δὲ χρόνον, ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν
πρὸς τοὺς ἀποστόλους. Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας³ διέτριβον¹⁹ ἐν 34
Ἀντιοχείᾳ,¹⁴ διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι, μετὰ καὶ ἑτέρων πολλῶν,
τὸν λόγον τοῦ κυρίου.

¹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ² ἐκλέγομαι, choose, elect. ³ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁴ Σίλας, ὁ, Silas. ⁵ βάρος, οὐς, τό, burden, weight. ⁶ ἐπάναγκες, of a necessary nature, necessarily. ⁷ ἀπέχω, received, obtain. ⁸ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁹ πνικτός, strangled. ¹⁰ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ¹¹ διατηρέω, keep free of, keep safe. ¹² εὖ, well, well done. ¹³ ῥώννυμι, strengthen, farewell. ¹⁴ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁵ ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ¹⁶ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁷ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁸ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ¹⁹ διατρίβω, continue, tarry.

Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπεν Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν,¹ Ἐπιστρέψαντες δὴ² 36
ἐπισκεψώμεθα³ τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν κατὰ πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς
κατηγγείλαμεν⁴ τὸν λόγον τοῦ κυρίου, πῶς ἔχουσιν. Βαρνάβας¹ δὲ 37
ἐβουλεύσατο⁵ συμπαραλαβεῖν⁶ τὸν Ἰωάννην, τὸν καλούμενον Μάρκον.⁷
Παῦλος δὲ ἡξίου,⁸ τὸν ἀποστάντα⁹ ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας,¹⁰ καὶ 38
μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συμπαραλαβεῖν⁶ τοῦτον. 39
Ἐγένετο οὖν παροξυσμός,¹¹ ὥστε ἀποχωρισθῆναι¹² αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων,
τόν τε Βαρνάβαν¹ παραλαβόντα τὸν Μάρκον⁷ ἐκπλεῦσαι¹³ εἰς Κύπρον:
Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος¹⁵ Σίλαν¹⁶ ἐξῆλθεν, παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ 40
θεοῦ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν. Διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν¹⁷ καὶ Κιλικίαν,¹⁸ 41
ἐπιστηρίζων¹⁹ τὰς ἐκκλησίας.

Κατήντησεν²⁰ δὲ εἰς Δέρβην²¹ καὶ Λύστραν:²² καὶ ἰδοὺ, μαθητὴς τις ἦν 16
ἐκεῖ, ὀνόματι Τιμόθεος,²³ υἱὸς γυναικὸς τινος Ἰουδαίας πιστῆς, πατρὸς
δὲ Ἑλλήνος:²⁴ ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις²² καὶ Ἰκονίῳ²⁵ 2
ἀδελφῶν. Τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν 3
περιέτεμεν²⁶ αὐτόν, διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις
ἐκείνοις: ᾗδειςαν γὰρ ἅπαντες τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅτι Ἑλλήν²⁴ ὑπῆρχεν.

¹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ² δὴ, also, indeed. ³ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ⁴ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁵ βουλεύω, deliberate, take counsel. ⁶ συμπαραλαμβάνω, take along with. ⁷ Μάρκος, οὐ, ὁ, Mark. ⁸ ἡξίω, consider worthy. ⁹ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹⁰ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ¹¹ παροξυσμός, οὐ, ὁ, stimulation, provocation. ¹² ἀποχωρίζω, separate, split apart. ¹³ ἐκπλέω, sail away, sail out. ¹⁴ Κύπρος, οὐ, ἡ, Cyprus. ¹⁵ ἐπιλέγω, call or name, choose. ¹⁶ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁷ Συρία, ας, ἡ, Syria. ¹⁸ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁹ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ²⁰ καταντάω, come to, arrive. ²¹ Δέρβη, ης, ἡ, Derbe. ²² Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ²³ Τιμόθεος, οὐ, ὁ, Timothy. ²⁴ Ἑλλήν, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ²⁵ Ἰκόνιον, οὐ, τό, Iconium. ²⁶ περιτέμνω, circumcize, circumcise.

Ὡς δὲ διεπορεύοντο¹ τὰς πόλεις, παρεδίδουν αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ 4
 δόγματα² τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν
 ἐν Ἱερουσαλήμ. Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο³ τῇ πίστει, καὶ 5
 ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ⁴ καθ' ἡμέραν.

Διελθόντες δὲ τὴν Φρυγίαν⁵ καὶ τὴν Γαλατικὴν⁶ χώραν,⁷ κωλυθέντες⁸ ὑπὸ 6
 τοῦ ἁγίου πνεύματος λαλήσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ,⁹ ἐλθόντες κατὰ 7
 τὴν Μυσίαν¹⁰ ἐπείραζον κατὰ τὴν Βιθυνίαν¹¹ πορεύεσθαι· καὶ οὐκ
 εἶασεν¹² αὐτοὺς τὸ πνεῦμα· παρελθόντες¹³ δὲ τὴν Μυσίαν¹⁰ κατέβησαν 8
 εἰς Τρωάδα.¹⁴ Καὶ ὄραμα¹⁵ διὰ τῆς νυκτὸς ὤφθη τῷ Παύλῳ· ἀνὴρ τις ἦν 9
 Μακεδῶν¹⁶ ἐστῶς, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων, Διαβὰς¹⁷ εἰς
 Μακεδονίαν,¹⁸ βοήθησον¹⁹ ἡμῖν. Ὡς δὲ τὸ ὄραμα¹⁵ εἶδεν, εὐθέως 10
 ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν,¹⁸ συμβιβάζοντες²⁰ ὅτι
 προσκέκληται²¹ ἡμᾶς ὁ κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

Ἀναχθέντες²² οὖν ἀπὸ τῆς Τρωάδος,¹⁴ εὐθυδρομήσαμεν²³ εἰς Σαμοθράκην,²⁴ 11
 τῇ τε ἐπιούσῃ²⁵ εἰς Νεάπολιν,²⁶ ἐκεῖθεν²⁷ τε εἰς Φιλίππους,²⁸ ἥτις ἐστὶν 12
 πρώτη τῆς μερίδος²⁹ τῆς Μακεδονίας¹⁸ πόλις, κολωνεία·³⁰ ἤμεν δὲ ἐν

¹ διαπορεύομαι, pass across, journey through. ² δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ³ στερεόω, make firm, strengthen. ⁴ ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total. ⁵ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ⁶ Γαλατικός, Galatian. ⁷ χώρα, ας, ἡ, land, region. ⁸ κωλύω, forbid, hinder. ⁹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁰ Μυσία, ας, ἡ, Mysia. ¹¹ Βιθυνία, ας, ἡ, Bithynia. ¹² ἔαω, permit, allow. ¹³ παρέρχομαι, pass by, go by. ¹⁴ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ¹⁵ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹⁶ Μακεδῶν, ὄνος, ὁ, Macedonian. ¹⁷ διαβαίνω, go through, cross. ¹⁸ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁹ βοηθέω, come to the aid of. ²⁰ συμβιβάζω, hold together, instruct. ²¹ προσκαλέω, summon. ²² ἀνάγω, lead up, restore. ²³ εὐθυδρομέω, run a straight course. ²⁴ Σαμοθράκη, ης, ἡ, Samothrace. ²⁵ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ²⁶ Νεάπολις, εως, ἡ, Neapolis. ²⁷ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ²⁸ Φίλιπποι, ων, ὁ, Philippi. ²⁹ μερίς, ἰδος, ἡ, part, portion. ³⁰ κολωνία, ας, ἡ, colony, garrison city.

αὐτῇ τῇ πόλει διατρίβοντες¹ ἡμέρας τινάς. Τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων 13
 ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως παρὰ ποταμόν,² οὗ³ ἐνομιζέτο⁴ προσευχῇ
 εἶναι, καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναιξίν. Καί τις 14
 γυνὴ ὀνόματι Λυδία,⁵ πορφυρόπωλις⁶ πόλεως Θυατείρων,⁷ σεβομένη⁸
 τὸν θεόν, ἤκουεν· ἥς ὁ κύριος διήνοιξεν⁹ τὴν καρδίαν, προσέχειν¹⁰ τοῖς
 λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου. Ὡς δὲ ἐβαπτίσθη, καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, 15
 παρεκάλεσεν λέγουσα, Εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ κυρίῳ εἶναι,
 εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου, μείνατε. Καὶ παρεβιάσατο¹¹ ἡμᾶς.
 Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχήν, παιδίσκην¹² τινὰ ἔχουσαν 16
 πνεῦμα Πύθωνος¹³ ἀπαντῆσαι¹⁴ ἡμῖν, ἣτις ἐργασίαν¹⁵ πολλὴν παρεῖχεν
 τοῖς κυρίοις αὐτῆς, μαντευομένη.¹⁷ Αὕτη κατακολουθήσασα¹⁸ τῷ 17
 Παύλῳ καὶ ἡμῖν, ἔκραζεν λέγουσα, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ
 τοῦ ὑψίστου¹⁹ εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν²⁰ ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας. 18
 Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Διαπονηθεὶς²¹ δὲ ὁ Παῦλος, καὶ
 ἐπιστρέψας, τῷ πνεύματι εἶπεν, Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ
 χριστοῦ, ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ἐξήλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.

¹ διατρίβω, continue, tarry. ² ποταμός, οὗ, ὁ, river, stream. ³ οὗ, where, when. ⁴ νομίζω, suppose, think. ⁵ Λυδία, ας, ἡ, Lydia. ⁶ πορφυρόπωλις, ἴδος, ἡ, merchant dealing in purple cloth. ⁷ Θυάτειρα, τό, Thyatira. ⁸ σέβομαι, reverence, worship. ⁹ διανοίγω, open up completely, open fully. ¹⁰ προσέχω, take head of, attend to. ¹¹ παραβιάζομαι, urge strongly, prevail upon. ¹² παιδίσκη, ης, ἡ, maid, female servant. ¹³ πύθων, ωνος, ὁ, spirit of divination, divining spirit. ¹⁴ ἀπαντάω, meet, encounter. ¹⁵ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ¹⁶ παρέχω, offer, afford. ¹⁷ μαντεύομαι, prophesy, tell fortunes. ¹⁸ κατακολουθέω, follow after. ¹⁹ ὑψιστος, highest, most high. ²⁰ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ²¹ διαπονέομαι, be annoyed, disturbed.

Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπίς τῆς ἐργασίας¹ αὐτῶν, 19

ἐπιλαβόμενοι² τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν,³ εἴλκυσαν⁴ εἰς τὴν ἀγορὰν⁵

ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ προσαγαγόντες⁶ αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς⁷ εἶπον, 20

Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν⁸ ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι

ὑπάρχοντες, καὶ καταγγέλλουσιν⁹ ἔθνη¹⁰ ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν 21

παραδέχεσθαι¹¹ οὐδὲ ποιεῖν, Ῥωμαίοις¹² οὖσιν. Καὶ συνεπέστη¹³ ὁ ὄχλος 22

κατ' αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ⁷ περιρρήξαντες¹⁴ αὐτῶν τὰ ἱμάτια

ἐκέλευον¹⁵ ῥαβδίσειν.¹⁶ Πολλὰς τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς¹⁷ ἔβαλον εἰς 23

φυλακὴν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι¹⁸ ἀσφαλῶς¹⁹ τηρεῖν αὐτούς:

ὅς, παραγγελίαν²⁰ τοιαύτην εἰληφώς, ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν²¹ 24

φυλακὴν, καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἡσφαλίσατο²² εἰς τὸ ξύλον.²³ Κατὰ δὲ 25

τὸ μεσονύκτιον²⁴ Παῦλος καὶ Σίλας³ προσευχόμενοι ὕμνου²⁵ τὸν θεόν,

ἐπηκροῶντο²⁶ δὲ αὐτῶν οἱ δέσμοι:²⁷ ἄφνω²⁸ δὲ σεισμός²⁹ ἐγένετο μέγας, 26

ὥστε σαλευθῆναι³⁰ τὰ θεμέλια³¹ τοῦ δεσμωτηρίου:³² ἀνεώχθησάν τε

παραχρήμα³³ αἱ θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ³⁴ ἀνέθη.³⁵ Ἐξυπνος³⁶ 27

δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ,¹⁸ καὶ ἰδὼν ἀνεωγμένας τὰς θύρας τῆς

φυλακῆς, σπασάμενος³⁷ μάχαιραν,³⁸ ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν,³⁹ νομίζων

¹ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ² ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ³ Σίλας, ὁ, Silas. ⁴ ἐλκύω, drag, draw. ⁵ ἀγορά, ἄς, ἡ, marketplace, place of assembly. ⁶ προσάγω, bring (forward), approach. ⁷ στρατηγός, οὐ, ὁ, commander, general. ⁸ ἐκταράσσω, agitate, throw into confusion. ⁹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁰ ἔθνος, οὐς, τό, custom. ¹¹ παραδέχομαι, receive, accept. ¹² Ῥωμαῖος, οὐ, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹³ συνεπίστημι, rise up together against. ¹⁴ περιρρήγνυμι, tear off. ¹⁵ κελεύω, order, command. ¹⁶ ῥαβδίζω, beat with a rod, beat with rods. ¹⁷ πληγή, ἡς, ἡ, blow, wound. ¹⁸ δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ, prison keeper, jailer. ¹⁹ ἀσφαλῶς, safely, securely. ²⁰ παραγγελία, ας, ἡ, instruction, command. ²¹ ἐσώτερος, within, inside (gen). ²² ἀσφαλίζω, make secure, fasten. ²³ ξύλον, οὐ, τό, wood, tree. ²⁴ μεσονύκτιον, οὐ, τό, midnight. ²⁵ ὕμνέω, sing to, praise. ²⁶ ἐπακροάομαι, listen to, hear. ²⁷ δέσμιος, οὐ, ὁ, prisoner, one bound. ²⁸ ἄφνω, suddenly. ²⁹ σεισμός, οὐ, ὁ, earthquake, storm. ³⁰ σαλεύω, shake, excite. ³¹ θεμέλιος, οὐ, ὁ, foundation. ³² δεσμωτήριον, οὐ, τό, prison, jail. ³³ παραχρήμα, immediately, instantly. ³⁴ δεσμός, οὐ, ὁ, chain, bond. ³⁵ ἀνίημι, give up, loosen. ³⁶ ἐξυπνος, awake, aroused. ³⁷ σπάω, draw (as a sword). ³⁸ μάχαιρα, ἡς, ἡ, sword. ³⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ⁴⁰ νομίζω, suppose, think.

ἐκπεφευγέναι¹ τοὺς δεσμίους.² Ἐφώνησεν δὲ φωνῇ μεγάλῃ ὁ Παῦλος 28
λέγων, Μηδὲν πράξης σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γὰρ ἐσμεν ἐνθάδε.³ 29
Αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησεν,⁴ καὶ ἔντρομος⁵ γενόμενος προσέπεσεν⁶
τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ,⁷ καὶ προαγαγὼν⁸ αὐτοὺς ἔξω ἔφη, Κύριοι, τί με 30
δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ; Οἱ δὲ εἶπον, Πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν 31
χριστόν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον 32
τοῦ κυρίου, καὶ πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς 33
ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν⁹ ἀπὸ τῶν πληγῶν,¹⁰ καὶ
ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα.¹¹ Ἀναγαγὼν¹² τε 34
αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρέθηκεν¹³ τράπεζαν,¹⁴ καὶ ἡγαλλιᾶτο¹⁵
πανοικί¹⁶ πεπιστευκῶς τῷ θεῷ.

Ἡμέρας δὲ γενομένης, ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ¹⁷ τοὺς ῥαβδούχους¹⁸ 35
λέγοντες, Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. Ἀπήγγειλεν δὲ ὁ 36
δεσμοφύλαξ¹⁹ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον ὅτι
Ἀπεστάλκασιν οἱ στρατηγοί,¹⁷ ἵνα ἀπολυθῇτε· νῦν οὖν ἐξελθόντες
πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς, Δείραντες²⁰ ἡμᾶς 37
δημοσίᾳ,²¹ ἀκατακρίτους,²² ἀνθρώπους Ῥωμαίους²³ ὑπάρχοντας, ἔβαλον

¹ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ² δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ³ ἐνθάδε, within, here. ⁴ εἰσπηδάω, leap in, rush in. ⁵ ἔντρομος, terrified, trembling. ⁶ προσπίπτω, fall upon, fall down before. ⁷ Σίλας, ὁ, Silas. ⁸ προάγω, lead forth, go before. ⁹ λούω, bathe, wash. ¹⁰ πληγή, ἥς, ἡ, blow, wound. ¹¹ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹² ἀνάγω, lead up, restore. ¹³ παρατίθηναι, set before, entrust. ¹⁴ τράπεζα, ἡς, ἡ, table. ¹⁵ ἡγαλλιάω, rejoice, am full of joy. ¹⁶ πανοικί, with one's whole household or family. ¹⁷ στρατηγός, οὗ, ὁ, commander, general. ¹⁸ ῥαβδούχος, ου, ὁ, constable, police officer. ¹⁹ δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ, prison keeper, jailer. ²⁰ δέρω, beat, flay. ²¹ δημόσιος, public, publicly. ²² ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ²³ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen.

εἰς φυλακὴν, καὶ νῦν λάθρα¹ ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; Οὐ γάρ· ἀλλὰ
 ἐλθόντες αὐτοὶ ἐξαγαγέτωσαν.² Ἀνήγγειλαν³ δὲ τοῖς στρατηγοῖς⁴ οἱ 38
 ῥαβδούχοι⁵ τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι
 Ῥωμαῖοί⁶ εἰσιν, καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες² 39
 ἡρώτων ἐξελθεῖν τῆς πόλεως. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον 40
 πρὸς τὴν Λυδίαν·⁷ καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφούς, παρεκάλεσαν αὐτούς,
 καὶ ἐξῆλθον.

Διοδεύσαντες⁸ δὲ τὴν Ἀμφίπολιν⁹ καὶ Ἀπολλωνίαν,¹⁰ ἦλθον εἰς 17
 Θεσσαλονίκην,¹¹ ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων· κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς 2
 τῷ Παύλῳ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέξατο¹³
 αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, διανοίγων¹⁴ καὶ παρατιθέμενος,¹⁵ ὅτι Τὸν 3
 χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι Οὗτός ἐστιν ὁ
 χριστὸς Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ καταγγέλλω¹⁶ ὑμῖν. Καί τινες ἐξ αὐτῶν 4
 ἐπείσθησαν, καὶ προσεκληρώθησαν¹⁷ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλῳ,¹⁸ τῶν τε
 σεβομένων¹⁹ Ἑλλήνων²⁰ πολὺ πλῆθος, γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ
 ὀλίγαι. Προσλαβόμενοι²¹ δὲ οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀπειθοῦντες,²² τῶν ἀγοραίων 5
 τινὰς ἄνδρας πονηρούς, καὶ ὀχλοποιήσαντες,²⁴ ἐθορύβουν²⁵ τὴν πόλιν:

¹ λάθρα, secretly. ² ἐξάγω, lead out. ³ ἀναγγέλλω, announce, report. ⁴ στρατηγός, οὗ, ὁ, commander, general. ⁵ ῥαβδούχος, ου, ὁ, constable, police officer. ⁶ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ⁷ Λυδία, ας, ἡ, Lydia. ⁸ διοδεύω, travel through, go about. ⁹ Ἀμφίπολις, εως, ἡ, Amphipolis. ¹⁰ Ἀπολλωνία, ας, ἡ, Apollonia. ¹¹ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ¹² εἰωθα, be accustomed, to maintain a custom. ¹³ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹⁴ διανοίγω, open up completely, open fully. ¹⁵ παρατίθημι, set before, entrust. ¹⁶ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁷ προσκληρώω, assign by lot, allot. ¹⁸ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁹ σέβομαι, reverence, worship. ²⁰ Ἕλληνας, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ²¹ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ²² ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ²³ ἀγοραῖος, ου, ὁ, marketplace. ²⁴ ὀχλοποιέω, form a mob, gather a crowd. ²⁵θορυβέω, make a commotion, agitate.

ἐπιστάντες¹ τε τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος,² ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον.

Μὴ εὐρόντες δὲ αὐτούς, ἔσυρον⁴ τὸν Ἰάσονα² καὶ τινὰς ἀδελφοὺς ἐπὶ⁶

τοὺς πολιτάρχας,⁵ βοῶντες⁶ ὅτι Οἱ τὴν οἰκουμένην⁷ ἀναστατώσαντες,⁸

οὗτοι καὶ ἐνθάδε⁹ πάρεσιν,¹⁰ οὓς ὑποδέδεκται¹¹ Ἰάσων·² καὶ οὗτοι⁷

πάντες ἀπέναντι¹² τῶν δογμάτων¹³ Καίσαρος¹⁴ πράσσουσιν, βασιλέα

λέγοντες ἕτερον εἶναι, Ἰησοῦν. Ἐτάραξαν¹⁵ δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς⁸

πολιτάρχας⁵ ἀκούοντας ταῦτα. Καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ⁹

Ἰάσονος² καὶ τῶν λοιπῶν, ἀπέλυσαν αὐτούς.

Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν¹⁶ τὸν τε Παῦλον καὶ τὸν¹⁰

Σίλαν¹⁷ εἰς Βέροϊαν·¹⁸ οἵτινες παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν

ἀπήεσαν¹⁹ τῶν Ἰουδαίων. Οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι²⁰ τῶν ἐν¹¹

Θεσσαλονίκη,²¹ οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας,²² τὸ

καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες²³ τὰς γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. Πολλοὶ¹²

μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων²⁴ γυναικῶν τῶν

εὐσχημόνων²⁵ καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς¹³

Θεσσαλονίκης²¹ Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ¹⁸ κατηγγέλη²⁶ ὑπὸ τοῦ

Παύλου ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, ἦλθον κακεῖ²⁷ σαλεύοντες²⁸ τοὺς ὄχλους.¹⁴

¹ ἐφίστημι, stand over, come upon. ² Ἰάσων, ονος, ὁ, Jason. ³ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ⁴ σύρω, draw, drag. ⁵ πολιτάρχης, ου, ὁ, city official, ruler of a city. ⁶ βοᾶω, cry aloud, shout. ⁷ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ⁸ ἀναστατώω, stir up, disturb. ⁹ ἐνθάδε, within, here. ¹⁰ πάρεμι, be present, have arrived. ¹¹ ὑποδέχομαι, welcome, receive. ¹² ἀπέναντι, over against, before. ¹³ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ¹⁴ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ¹⁵ ταράσσω, trouble, agitate. ¹⁶ ἐκπέμπω, send out. ¹⁷ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁸ Βέροια, ας, ἡ, Berea. ¹⁹ ἀπειμι, go away, depart. ²⁰ εὐγενής, noble, high-born. ²¹ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ²² προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ²³ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ²⁴ Ἑλληνίς, ἰδος, ἡ, Greek, Greek woman. ²⁵ εὐσχήμων, honorable. ²⁶ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ²⁷ κακεῖ, and there. ²⁸ σαλεύω, shake, excite.

Εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν¹ οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ὡς
ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ὑπέμενον² δὲ ὃ τε Σίλας³ καὶ ὁ Τιμόθεος⁴ ἐκεῖ. Οἱ δὲ 15
καθιστώντες⁵ τὸν Παῦλον, ἤγαγον αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν·⁶ καὶ λαβόντες
ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν³ καὶ Τιμόθεον,⁴ ἵνα ὡς τάχιστα⁷ ἔλθωσιν πρὸς
αὐτόν, ἐξήεσαν.⁸

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις⁶ ἐκδεχομένου⁹ αὐτοῦ τοῦ Παύλου, παρωξύνετο¹⁰ τὸ 16
πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, θεωροῦντι κατείδωλον¹¹ οὔσαν τὴν πόλιν. 17
Διελέγετο¹² μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις,
καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ¹⁴ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας.¹⁵ 18
Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἐπικουρείων¹⁶ καὶ τῶν Στωϊκῶν¹⁷ φιλοσόφων¹⁸
συνέβαλλον¹⁹ αὐτῷ. Καί τινες ἔλεγον, Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος²⁰
οὗτος λέγειν; Οἱ δέ, Ξένων²¹ δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς²² εἶναι· ὅτι
τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν εὐηγγελίζετο. Ἐπιλαβόμενοί²³ τε αὐτοῦ, 19
ἐπὶ τὸν Ἄρειον²⁴ πάγον²⁴ ἤγαγον λέγοντες, Δυνάμεθα γνῶναι, τίς ἡ
καινὴ αὕτη ἡ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχή; Ξενίζοντα²⁵ γάρ τινα 20
εἰσφέρεις²⁶ εἰς τὰς ἀκοὰς²⁷ ἡμῶν· βουλόμεθα οὖν γνῶναι, τί ἂν θέλοι
ταῦτα εἶναι – Ἀθηναῖοι²⁸ δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες²⁹ ξένοι²¹ εἰς 21

¹ ἐξαποστέλλω, send forth. ² ὑπομένω, tarry, endure. ³ Σίλας, ὁ, Silas. ⁴ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ⁵ καθίστημι, set, constitute. ⁶ Ἀθῆναι, ὦν, ἡ, Athens. ⁷ τάχιστα, most swiftly. ⁸ ἐξίμι, go away, leave. ⁹ ἐκδέχομαι, await, expect. ¹⁰ παρωξύνω, provoke, irritate. ¹¹ κατείδωλος, full of idols. ¹² διαλέγομαι, dispute, reason. ¹³ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁴ ἀγορά, ἄς, ἡ, marketplace, place of assembly. ¹⁵ παρατυγχάνω, happen to be present, chance to meet. ¹⁶ Ἐπικουρείος, ου, ὁ, Epicurean. ¹⁷ Στωϊκός, Stoic. ¹⁸ φιλόσοφος, ου, ὁ, philosopher. ¹⁹ συμβάλλω, discuss, consider. ²⁰ σπερμολόγος, ου, ὁ, scavenger (of information), babbler. ²¹ ξένος, strange, stranger. ²² καταγγελεὺς, ἑως, ὁ, proclaimer, preacher. ²³ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ²⁴ πάγος, ὁ, mountain peak, rocky hill. ²⁵ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ²⁶ εἰσφέρω, carry inward, bring in. ²⁷ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ²⁸ Ἀθηναῖος, Athenian. ²⁹ ἐπιδημέω, visit, live in a place.

οὐδὲν ἕτερον εὐκαιρουν,¹ ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν καινότερον.

Σταθεῖς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου² πάγου² ἔφη, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι,³ 22

κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους⁴ ὑμᾶς θεωρῶ. Διερχόμενος γὰρ καὶ 23

ἀναθεωρῶν⁵ τὰ σεβάσματα⁶ ὑμῶν, εὔρον καὶ βωμὸν⁷ ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο,

Ἀγνώστῳ⁹ θεῷ. Ὃν οὖν ἀγνοοῦντες¹⁰ εὐσεβεῖτε,¹¹ τοῦτον ἐγὼ

καταγγέλλω¹² ὑμῖν. Ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν 24

αὐτῷ, οὗτος, οὐρανοῦ καὶ γῆς κύριος ὑπάρχων, οὐκ ἐν χειροποιήτοις¹³

ναοῖς κατοικεῖ, οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων θεραπεύεται, προσδεόμενός 25

τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσιν ζωὴν καὶ πνοὴν¹⁵ κατὰ πάντα: ἐποίησέν τε ἐξ 26

ἐνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων, κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς

γῆς, ὀρίσας¹⁶ προστεταγμένους¹⁷ καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας¹⁸ τῆς

κατοικίας¹⁹ αὐτῶν: ζητεῖν τὸν κύριον, εἰ ἄρα²⁰ γε²¹ ψηλαφήσειαν²² αὐτὸν 27

καὶ εὔροιεν, καί γε²¹ οὐ μακρὰν²³ ἀπὸ ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. 28

Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα²⁴ καὶ ἐσμεν: ὡς καὶ τινες τῶν καθ'

ὑμᾶς ποιητῶν²⁵ εἰρήκασιν, Τοῦ γὰρ καὶ γένος²⁶ ἐσμέν. Γένος²⁶ οὖν 29

ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ, οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν²⁷ χρυσῷ²⁸ ἢ ἀργύρῳ²⁹ ἢ

λίθῳ, χαράγματι³⁰ τέχνης³¹ καὶ ἐνθυμήσεως³² ἀνθρώπου, τὸ θεῖον³³ εἶναι

¹ εὐκαιρέω, have opportunity, time. ² πάγος, ὁ, mountain peak, rocky hill. ³ Ἀθηναῖος, Athenian. ⁴ δεισιδαίμων, devout, religious. ⁵ ἀναθεωρῶ, observe carefully, examine. ⁶ σεβάσμα, τος, τό, object of worship. ⁷ βωμός, οὐ, ὁ, altar. ⁸ ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ⁹ ἀγνώστος, unknown. ¹⁰ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹¹ εὐσεβέω, show piety or profound respect towards. ¹² καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹³ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ¹⁴ προσδεόμαι, need, want more. ¹⁵ πνοή, ἤς, ἡ, wind, breath. ¹⁶ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹⁷ προστάσσω, command, order. ¹⁸ ὁροθεσία, ας, ἡ, limit, fixed boundary. ¹⁹ κατοικία, ας, ἡ, dwelling-place, habitation. ²⁰ ἄρα, so? (introduces a question). ²¹ γέ, indeed, at least. ²² ψηλαφάω, touch, handle. ²³ μακρὰν, far away. ²⁴ κινέω, move, stir. ²⁵ ποιητής, οὐ, ὁ, maker, doer. ²⁶ γένος, ους, τό, race, kind. ²⁷ νομίζω, suppose, think. ²⁸ χρυσός, οὐ, ὁ, gold, anything made of gold. ²⁹ ἄργυρος, ου, ὁ, silver, silver as a metal. ³⁰ χάραγμα, τος, τό, stamp, impress. ³¹ τέχνη, ης, ἡ, art, craft. ³² ἐνθύμησις, εως, ἡ, deliberation, thought. ³³ θεῖος, divine.

ὅμοιον. Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας¹ ὑπεριδὼν² ὁ θεός, τὰ νῦν 30
 παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσιν πανταχοῦ³ μετανοεῖν· διότι⁴ 31
 ἔστησεν ἡμέραν, ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην⁵ ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν
 ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν,⁶ πίστιν παρασχὼν⁷ πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον·⁸ οἱ δὲ εἶπον, 32
 Ἀκουσόμεθά σου πάλιν περὶ τούτου. Καὶ οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ 33
 μέσου αὐτῶν. Τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες⁹ αὐτῷ, ἐπίστευσαν· ἐν οἷς 34
 καὶ Διονύσιος¹⁰ ὁ Ἀρεοπαγίτης,¹¹ καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις,¹² καὶ
 ἄλλοι σὺν αὐτοῖς.

Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς¹³ ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν¹⁴ ἦλθεν εἰς 18
 Κόρινθον.¹⁵ Καὶ εὐρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν,¹⁶ Ποντικὸν¹⁷ τῷ 2
 γένει,¹⁸ προσφάτως¹⁹ ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας,²⁰ καὶ Πρίσκιλλαν²¹
 γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ τεταχέναι²² Κλαύδιον²³ χωρίζεσθαι¹³ πάντας τοὺς
 Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώμης,²⁴ προσῆλθεν αὐτοῖς· καὶ διὰ τὸ ὁμότεχον²⁵ 3
 εἶναι, ἔμενεν παρ' αὐτοῖς καὶ εἰργάζετο· ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ²⁶ τὴν
 τέχνην.²⁷ Διελέγετο²⁸ δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθ' 4

¹ ἀγνοία, ας, ἡ, ignorance. ² ὑπερεῖδον, overlook. ³ πανταχοῦ, everywhere. ⁴ διότι, because, on this account. ⁵ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ⁶ ὁρίζω, mark off by boundaries, determine. ⁷ παρέχω, offer, afford. ⁸ χλευάζω, mock, scoff. ⁹ κολλάω, glue, cleave. ¹⁰ Διονύσιος, ου, ὁ, Dionysius. ¹¹ Ἀρεοπαγίτης, ου, ὁ, Areopagite. ¹² Δάμαρις, ιδος, ἡ, Damaris. ¹³ χωρίζω, separate, depart. ¹⁴ Ἀθῆναι, ὦν, ἡ, Athens. ¹⁵ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ¹⁶ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ¹⁷ Ποντικός, from Pontus, belonging to Pontus. ¹⁸ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁹ προσφάτως, recently. ²⁰ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ²¹ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ²² τάσσω, arrange, appoint. ²³ Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ²⁴ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ²⁵ ὁμότεχος, of the same trade. ²⁶ σκηνοποιός, οῦ, ὁ, tent-maker. ²⁷ τέχνη, ης, ἡ, art, craft. ²⁸ διαλέγομαι, dispute, reason.

τε Ἰουδαίους καὶ Ἑλληνας.¹

Ὡς δὲ κατήλθον² ἀπὸ τῆς Μακεδονίας³ ὃ τε Σίλας⁴ καὶ ὁ Τιμόθεος,⁵ 5
 συνείχετο⁶ τῷ πνεύματι ὁ Παῦλος, διαμαρτυρόμενος⁷ τοῖς Ἰουδαίοις
 τὸν χριστὸν Ἰησοῦν. Ἀντιτασσομένων⁸ δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων, 6
 ἐκτιναζάμενος⁹ τὰ ἱμάτια, εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ὅτι αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν
 κεφαλὴν ὑμῶν· καθαρὸς¹⁰ ἐγώ· ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. 7
 Καὶ μεταβάς¹¹ ἐκεῖθεν¹² ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι Ἰούστου,¹³
 σεβομένου¹⁴ τὸν θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα¹⁵ τῇ συναγωγῇ. 8
 Κρίσπος¹⁶ δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος¹⁷ ἐπίστευσεν τῷ κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ
 αὐτοῦ· καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων¹⁸ ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ
 ἐβαπτίζοντο. Εἶπεν δὲ ὁ κύριος δι' ὀράματος¹⁹ ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ, Μὴ 9
 φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσης·²⁰ διότι²¹ ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ 10
 οὐδεὶς ἐπιθήσεται σοι τοῦ κακῶσαι²² σε· διότι²¹ λαὸς ἐστὶν μοι πολὺς ἐν
 τῇ πόλει ταύτῃ. Ἐκάθισέν τε ἐνιαυτὸν²³ καὶ μῆνας²⁴ ἕξ,²⁵ διδάσκων ἐν 11
 αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.

¹ Ἑλλην, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ² κατέρχομαι, come down, go down. ³ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁴ Σίλας, ὁ, Silas. ⁵ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ⁶ συνέχω, hold fast, oppress. ⁷ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁸ ἀντιτάσσομαι, range in battle against, oppose. ⁹ ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ¹⁰ καθαρὸς, clean, pure. ¹¹ μεταβαίνω, depart, leave. ¹² ἐκεῖθεν, from there, from that place. ¹³ Ἰούστος, ου, ὁ, Justus. ¹⁴ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁵ συνομορέω, be next door to, am contiguous with. ¹⁶ Κρίσπος, ου, ὁ, Crispus. ¹⁷ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ¹⁸ Κορινθίος, ου, ὁ, Corinthian. ¹⁹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ²⁰ σιωπάω, be silent, keep silence. ²¹ διότι, because, on this account. ²² κακῶω, mistreat, harm. ²³ ἐνιαυτός, οὔ, ὁ, year. ²⁴ μῆν, ὁ, month, certainly. ²⁵ ἕξ, six, 6.

Γαλλίωνος¹ δὲ ἀνθυπατεύοντος² τῆς Ἀχαΐας,³ κατεπέστησαν⁴ ὁμοθυμαδὸν 12

οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα,⁶ λέγοντες ὅτι 13

Παρὰ τὸν νόμον οὗτος ἀναπείθει⁷ τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι⁸ τὸν θεόν. 14

Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα, εἶπεν ὁ Γαλλίων¹ πρὸς

τοὺς Ἰουδαίους, Εἰ μὲν οὖν ἦν ἀδίκημά⁹ τι ἢ ῥαδιούργημα¹⁰ πονηρόν, ὦ

Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἤνεσχόμην¹² ὑμῶν· εἰ δὲ ζήτημά¹³ ἐστὶν περὶ 15

λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὀψεσθε αὐτοί· κριτῆς¹⁴

γὰρ ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι εἶναι. Καὶ ἀπήλασεν¹⁵ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ 16

βήματος.⁶ Ἐπιλαβόμενοι¹⁶ δὲ πάντες οἱ Ἕλληνες¹⁷ Σωσθένην¹⁸ τὸν 17

ἀρχισυνάγωγον¹⁹ ἔτυπτον²⁰ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος.⁶ Καὶ οὐδὲν τούτων

τῷ Γαλλίῳ¹ ἔμελλεν.

Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας²¹ ἡμέρας ἱκανάς, τοῖς ἀδελφοῖς 18

ἀποταξάμενος,²² ἐξέπλει²³ εἰς τὴν Συρίαν,²⁴ καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα²⁵

καὶ Ἀκύλας,²⁶ κειράμενος²⁷ τὴν κεφαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς·²⁸ εἶχεν γὰρ

εὐχήν.²⁹ Κατήντησεν³⁰ δὲ εἰς Ἔφεσον,³¹ καὶ ἐκεῖνους κατέλιπεν³² αὐτοῦ·³³ 19

αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν διελέχθη³⁴ τοῖς Ἰουδαίοις. 20

Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι παρ' αὐτοῖς, οὐκ

¹ Γαλλίων, ὄντος, ὁ, Gallio. ² ἀνθυπατεύω, act as proconsul, be a deputy. ³ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ⁴ κατεφίστημι, rush, assault. ⁵ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁶ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ⁷ ἀναπείθω, induce, persuade. ⁸ σέβομαι, reverence, worship. ⁹ ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ¹⁰ ῥαδιούργημα, τος, τό, crime, act of villainy. ¹¹ ὦ, Oh! omega. ¹² ἀνέχομαι, endure, bear with. ¹³ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁴ κριτής, ου, ὁ, judge. ¹⁵ ἀπελαύνω, drive away. ¹⁶ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁷ Ἕλλην, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁸ Σωσθένης, ους, ὁ, Sosthenes. ¹⁹ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ²⁰ τύπτω, smite, beat. ²¹ προσμένω, wait longer, remain. ²² ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ²³ ἐκπλέω, sail away, sail out. ²⁴ Συρία, ας, ἡ, Syria. ²⁵ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ²⁶ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ²⁷ κείρω, shear, cut off. ²⁸ Κεγχρεαί, ὦν, ἡ, Cenchreae. ²⁹ εὐχή, ης, ἡ, prayer, vow. ³⁰ καταντάω, come to, arrive. ³¹ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ³² καταλείπω, leave, leave behind. ³³ αὐτοῦ, there, here. ³⁴ διαλέγομαι, dispute, reason.

ἐπένευσεν:¹ ἀλλ' ἀπετάξατο² αὐτοῖς εἰπών, Δεῖ με πάντως³ τὴν ἑορτὴν⁴ 21

τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα· πάλιν δὲ ἀνακάμψω⁵ πρὸς

ὑμᾶς, τοῦ θεοῦ θέλοντος. Ἀνήχθη⁶ ἀπὸ τῆς Ἐφέσου,⁷ καὶ κατελθὼν⁸ εἰς 22

Καισάρειαν,⁹ ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς

Ἀντιόχειαν.¹⁰ Καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ ἐξῆλθεν, διερχόμενος καθεξῆς¹¹ 23

τὴν Γαλατικὴν¹² χώραν¹³ καὶ Φρυγίαν,¹⁴ ἐπιστηρίζων¹⁵ πάντας τοὺς

μαθητάς.

Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλῶς¹⁶ ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς¹⁷ τῷ γένει,¹⁸ ἀνὴρ λόγιος, 24

κατήντησεν²⁰ εἰς Ἐφεσον,⁷ δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. Οὗτος ἦν 25

κατηχημένος²¹ τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου, καὶ ζέων²² τῷ πνεύματι ἐλάλει καὶ

ἐδίδασκεν ἀκριβῶς²³ τὰ περὶ τοῦ κυρίου, ἐπιστάμενος²⁴ μόνον τὸ

βάπτισμα²⁵ Ἰωάννου· οὗτός τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι²⁶ ἐν τῇ 26

συναγωγῇ. Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Ἀκύλας²⁷ καὶ Πρίσκιλλα,²⁸

προσελάβοντο²⁹ αὐτόν, καὶ ἀκριβέστερον²³ αὐτῷ ἐξέθεντο³⁰ τὴν τοῦ

θεοῦ ὁδόν. Βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν,³¹ 27

προτρέψάμενοι³² οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι³³

αὐτόν· ὃς παραγενόμενος συνεβόλετο³⁴ πολὺ τοῖς πεπιστευκόσιν διὰ

¹ ἐπινεύω, give consent (by a nod), nod to. ² ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ³ πάντως, altogether, by all means. ⁴ ἑορτή, ἡς, ἡ, feast, festival. ⁵

ἀνακάμπτω, turn back, return. ⁶ ἀνάγω, lead up, restore. ⁷ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ⁸ κατέρχομαι, come down, go down. ⁹ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea.

¹⁰ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹¹ καθεξῆς, successively, in order. ¹² Γαλατικός, Galatian. ¹³ χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹⁴ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ¹⁵

ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ¹⁶ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ¹⁷ Ἀλεξανδρεὺς, ἑως, ὁ, Alexandrian. ¹⁸ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁹ λόγιος, eloquent, learned.

²⁰ καταντάω, come to, arrive. ²¹ κατηχέω, teach by word of mouth. ²² ζέω, be fervent, be hot. ²³ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ²⁴ ἐπίσταμαι,

understand, know. ²⁵ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ²⁶ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ²⁷ Ἀκύλας, ὁ,

Aquila. ²⁸ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ²⁹ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ³⁰ ἐκτίθηναι, declare, explain. ³¹ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ³²

προτρέπω, urge (on), encourage. ³³ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ³⁴ συμβάλλω, discuss, consider.

τῆς χάριτος· εὐτόνως¹ γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο² δημοσίᾳ,³ 28
ἐπιδεικνύς⁴ διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν χριστὸν Ἰησοῦν.

Ἐγένετο δέ, ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ⁵ εἶναι ἐν Κορίνθῳ,⁶ Παῦλον διελθόντα τὰ 19

ἀνωτερικὰ⁷ μέρη ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον·⁸ καὶ εὐρών τινας μαθητὰς εἶπεν 2

πρὸς αὐτούς, Εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; Οἱ δὲ εἶπον πρὸς

αὐτόν, Ἄλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιόν ἐστιν, ἠκούσαμεν. Εἶπέν τε πρὸς 3

αὐτούς, Εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον, Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα.

Εἶπεν δὲ Παῦλος, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν βάπτισμα⁹ μετανοίας,¹⁰ τῷ 4

λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσιν, τοῦτ' ἐστιν,

εἰς τὸν χριστὸν Ἰησοῦν. Ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ 5

κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ Παύλου τὰς χεῖρας, ἦλθεν τὸ 6

πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ προεφήτευσον.¹¹ 7

Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ¹² δεκαδύο.¹³

Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο,¹⁴ ἐπὶ μῆνας¹⁵ τρεῖς 8

διαλεγόμενος¹⁶ καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. Ὡς δέ τινες 9

ἐσκληρύνοντο¹⁷ καὶ ἠπείθουν,¹⁸ κακολογοῦντες¹⁹ τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ

πλήθους, ἀποστὰς²⁰ ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισεν²¹ τοὺς μαθητάς, καθ' ἡμέραν

¹ εὐτόνως, vigorously, vehemently. ² διακατελέγχωμαι, refute, overwhelm in argument. ³ δημόσιος, public, publicly. ⁴ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ⁵ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ⁶ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ⁷ ἀνωτερικός, upper, higher-lying. ⁸ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ⁹ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹⁰ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹¹ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹² ὡσεὶ, like, about. ¹³ δεκαδύο, twelve, 12. ¹⁴ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹⁵ μὴν, ὁ, month, certainly. ¹⁶ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹⁷ σκληρύνω, harden. ¹⁸ ἠπειθέω, disbelieve, disobey. ¹⁹ κακολογέω, speak evil of, revile. ²⁰ ἀφίστημι, withdraw, depart. ²¹ ἀφορίζω, separate, set apart.

διαλεγόμενος¹ ἐν τῇ σχολῇ² Τυράννου³ τινός. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη 10
 δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν⁴ ἀκοῦσαι τὸν λόγον
 τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλληνας.⁵ Δυνάμεις τε οὐ τὰς 11
 τυχούσας⁶ ἐποίει ὁ θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου, ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς 12
 ἀσθενοῦντας ἐπιφέρεισθαι⁷ ἀπὸ τοῦ χρωτὸς⁸ αὐτοῦ σουδάρια⁹ ἢ
 σιμικίνθια,¹⁰ καὶ ἀπαλλάσσεσθαι¹¹ ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους,¹² τὰ τε
 πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχεσθαι ἀπ' αὐτῶν. Ἐπεχείρησαν¹³ δέ τινες ἀπὸ 13
 τῶν περιερχομένων¹⁴ Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν¹⁵ ὀνομάζειν¹⁶ ἐπὶ τοὺς
 ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες,
 Ὅρκίζομεν¹⁷ ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει. Ἦσαν δέ τινες 14
 υἱοὶ Σκευᾶ¹⁸ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἐπὶ τοῦτο ποιοῦντες. Ἀποκριθὲν δὲ 15
 τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν, Τὸν Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον
 ἐπίσταμαι.¹⁹ ὑμεῖς δὲ τίνας ἐστέ; Καὶ ἐφαλλόμενος²⁰ ἐπ' αὐτοὺς ὁ 16
 ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, καὶ κατακυριεύσαν²¹ αὐτῶν,
 ἰσχυσεν²² κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς²³ καὶ τετραυματισμένους²⁴
 ἐκφυγεῖν²⁵ ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν²⁶ πᾶσιν 17
 Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλησιν⁵ τοῖς κατοικοῦσιν τὴν Ἔφεσον,²⁷ καὶ
 ἐπέπεσεν²⁸ φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο²⁹ τὸ ὄνομα τοῦ

¹ διαλέγομαι, dispute, reason. ² σχολή, ἡς, ἡ, lecture hall, school. ³ τύραννος, ου, ὁ, Tyrannus; tyrant. ⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁵ Ἕλλην, ηνος, ὁ, Greek, Hellen. ⁶ τυγχάνω, obtain, happen. ⁷ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ⁸ χρώς, χρωτός, ὁ, skin. ⁹ σουδάριον, ου, τό, face cloth, handkerchief. ¹⁰ σιμικίνθιον, ου, τό, apron. ¹¹ ἀπαλλάσσω, leave, deliver. ¹² νόσος, ου, ἡ, disease, malady. ¹³ ἐπιχειρέω, endeavor, attempt. ¹⁴ περιέρχομαι, go about, go around. ¹⁵ ἐξορκιστής, ου, ὁ, exorcist. ¹⁶ ὀνομάζω, name, give a name to. ¹⁷ ὀρκίζω, adjure, implore. ¹⁸ Σκευᾶς, ᾶ, ὁ, Sceva. ¹⁹ ἐπίσταμαι, understand, know. ²⁰ ἐφάλλομαι, leap upon. ²¹ κατακυριεύω, exercise dominion over, lord over. ²² ἰσχύω, be strong, able. ²³ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ²⁴ τραυματίζω, wound. ²⁵ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ²⁶ γνωστός, known, acquaintance. ²⁷ Ἔφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ²⁸ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ²⁹ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge.

κυρίου Ἰησοῦ. Πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο, 18

ἐξομολογούμενοι,¹ καὶ ἀναγγέλλοντες² τὰς πράξεις³ αὐτῶν. Ἰκανοὶ δὲ 19

τῶν τὰ περίεργα⁴ πραξάντων συνενέγκαντες⁵ τὰς βίβλους⁶ κατέκαιον⁷

ἐνώπιον πάντων· καὶ συνεψήφισαν⁸ τὰς τιμὰς αὐτῶν, καὶ εὔρον

ἀργυρίου⁹ μυριάδας¹⁰ πέντε. Οὕτως κατὰ κράτος¹¹ ὁ λόγος τοῦ κυρίου 20

ἡϋξάνεν¹² καὶ ἰσχυεν.¹³

Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι, διελθὼν τὴν 21

Μακεδονίαν¹⁴ καὶ Ἀχαΐαν,¹⁵ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, εἰπὼν ὅτι

Μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην¹⁶ ἰδεῖν. Ἀποστείλας δὲ εἰς 22

τὴν Μακεδονίαν¹⁴ δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον¹⁷ καὶ

Ἑραστον,¹⁸ αὐτὸς ἐπέσχεν¹⁹ χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν.²⁰

Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον τάραχος²¹ οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ. 23

Δημήτριος²² γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος,²³ ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς²⁴

Ἀρτέμιδος,²⁵ παρείχετο²⁶ τοῖς τεχνίταις²⁷ ἐργασίαν²⁸ οὐκ ὀλίγην· οὗς 25

συναθροίσας,²⁹ καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας,³⁰ εἶπεν, Ἄνδρες,

ἐπίστασθε³¹ ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας²⁸ ἡ εὐπορία³² ἡμῶν ἐστίν. Καὶ 26

¹ ἐξομολογέω, confess, profess. ² ἀναγγέλλω, announce, report. ³ πράξις, εως, ἡ, deed, function. ⁴ περίεργος, ου, ὁ, meddlesome, belonging to magic. ⁵ συμφέρω, bring together, it is profitable. ⁶ βίβλος, ου, ἡ, book, scroll. ⁷ κατακαίω, burn up, consume entirely. ⁸ συμψηφίζω, count up, add up. ⁹ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹⁰ μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ¹¹ κράτος, ους, τό, power, dominion. ¹² αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹³ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁴ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁵ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ¹⁶ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ¹⁷ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹⁸ Ἑραστος, ου, ὁ, Erastus. ¹⁹ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ²⁰ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ²¹ τάραχος, ου, ὁ, disturbance, commotion. ²² Δημήτριος, ου, ὁ, Demetrius. ²³ ἀργυροκόπος, ου, ὁ, silversmith. ²⁴ ἀργυροῦς, silver, made of silver. ²⁵ Ἀρτεμις, ιδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ²⁶ παρέχω, offer, afford. ²⁷ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ²⁸ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ²⁹ συναθροίζω, gather, bring together. ³⁰ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ³¹ ἐπίσταμαι, understand, know. ³² εὐπορία, ας, ἡ, prosperity, wealth.

θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου,¹ ἀλλὰ σχεδὸν² πάσης τῆς Ἀσίας,³ ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν⁴ ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει⁵ 27 ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν⁶ ἔλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς⁷ ἱερὸν Ἀρτέμιδος⁸ εἰς οὐθέν λογισθῆναι, μέλλειν δὲ καὶ καθαιρεῖσθαι⁹ τὴν μεγαλειότητα¹⁰ αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία³ καὶ ἡ οἰκουμένη¹¹ σέβεται.¹² 28 Ἀκούσαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις¹³ θυμοῦ,¹⁴ ἔκραζον λέγοντες, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις⁸ Ἐφεσίων.¹⁵ Καὶ ἐπλήσθη¹⁶ ἡ πόλις ὅλη τῆς 29 συγχύσεως:¹⁷ ὥρμησάν¹⁸ τε ὁμοθυμαδὸν¹⁹ εἰς τὸ θέατρον,²⁰ συναρπάσαντες²¹ Γάϊον²² καὶ Ἀρίσταρχον²³ Μακεδόνας,²⁴ συνεκδήμους²⁵ Παύλου. Τοῦ δὲ Παύλου βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον,²⁶ οὐκ 30 εἶων²⁷ αὐτὸν οἱ μαθηταί. Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν,²⁸ ὄντες αὐτῷ φίλοι, 31 πέμψαντες πρὸς αὐτόν, παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον.²⁰ Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον: ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη,³⁰ καὶ 32 οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνος ἕνεκεν³¹ συνεληλύθεισαν. Ἐκ δὲ τοῦ 33 ὄχλου προεβίβασαν³² Ἀλέξανδρον,³³ προβαλόντων³⁴ αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος,³³ κατασείσας³⁵ τὴν χεῖρα, ἤθελεν

¹ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ² σχεδόν, almost, nearly. ³ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁴ μεθίστημι, remove, turn away. ⁵ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ⁶ ἀπελεγμός, οὔ, ὁ, disrepute, discredit. ⁷ θεά, ἄς, ἡ, goddess. ⁸ Ἄρτεμις, ἰδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ⁹ καθαιρέω, take down, pull down. ¹⁰ μεγαλειότης, ητος, ἡ, splendor, magnificence. ¹¹ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ¹² σέβομαι, reverence, worship. ¹³ πλήρης, full. ¹⁴ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ¹⁵ Ἐφεσίος, Ephesian. ¹⁶ πλήθω, fill. ¹⁷ σύγχυσις, εως, ἡ, confusion, tumult. ¹⁸ ὀρμάω, hasten on, rush. ¹⁹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²⁰ θέατρον, ου, τό, theater, spectacle. ²¹ συναρπάζω, seize, drag away. ²² Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. ²³ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ²⁴ Μακεδών, ὄνος, ὁ, Macedonian. ²⁵ συνεκδήμος, ου, ὁ, traveling companion, fellow traveler. ²⁶ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ²⁷ ἔάω, permit, allow. ²⁸ Ἀσιάρχης, ου, ὁ, Asiarch. ²⁹ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ³⁰ συγχέω, confuse, confound. ³¹ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ³² προβιβάζω, cause to come forward, prompt. ³³ Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ³⁴ προβάλλω, put forward, put out. ³⁵ κατασεύω, shake, motion.

ἀπολογεῖσθαι¹ τῷ δήμῳ.² Ἐπιγινόντες δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν, φωνή 34
 ἐγένετο μία ἐκ πάντων ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις
 Ἐφεσίων.⁴ Καταστείλας⁵ δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον φησὶν, Ἄνδρες 35
 Ἐφέσιοι,⁴ τίς γὰρ ἐστὶν ἄνθρωπος ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων⁴ πόλιν
 νεωκόρον⁶ οὔσαν τῆς μεγάλης θεᾶς⁷ Ἀρτέμιδος³ καὶ τοῦ Διοπετοῦς;⁸ 36
 Ἀναντιρρήτων⁹ οὖν ὄντων τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους⁵
 ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπετεῖς¹⁰ πράσσειν. Ἡγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας 37
 τούτους, οὔτε ἱεροσύλους¹¹ οὔτε βλασφημοῦντας τὴν θεὸν ὑμῶν. Εἰ μὲν 38
 οὖν Δημήτριος¹² καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται¹³ ἔχουσιν πρὸς τινα λόγον,
 ἀγοραῖοι¹⁴ ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί¹⁵ εἰσιν: ἐγκαλείτωσαν¹⁶ ἀλλήλοις. Εἰ 39
 δέ τι περὶ ἐτέρων ἐπιζητεῖτε,¹⁷ ἐν τῇ ἐννόμῳ¹⁸ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται.¹⁹ 40
 Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν²⁰ ἐγκαλεῖσθαι¹⁶ στάσεως²¹ περὶ τῆς σήμερον,
 μηδενὸς αἰτίου²² ὑπάρχοντος περὶ οὗ οὐ δυνησόμεθα δοῦναι λόγον τῆς
 συστροφῆς²³ ταύτης. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσεν τὴν ἐκκλησίαν. 41

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι²⁴ τὸν θόρυβον,²⁵ προσκαλεσάμενος²⁶ ὁ Παῦλος 20
 τοὺς μαθητάς, καὶ ἀσπασάμενος, ἐξῆλθεν πορευθῆναι εἰς τὴν
 Μακεδονίαν.²⁷ Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς 2

¹ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ² δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ³ Ἄρτεμις, ιδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ⁴ Ἐφέσιος, Ephesian. ⁵ καταστέλλω, restrain, quiet. ⁶ νεωκόρος, ου, ὁ, temple keeper, guardian. ⁷ θεά, ἄς, ἡ, goddess. ⁸ διοπετής, fallen from heaven. ⁹ ἀναντίρρητος, not to be contradicted, undeniable. ¹⁰ προπετής, rash, reckless. ¹¹ ἱερόσυλος, ου, ὁ, robber of temples, robbing temples. ¹² Δημήτριος, ου, ὁ, Demetrius. ¹³ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ¹⁴ ἀγοραῖος, ου, ὁ, marketplace. ¹⁵ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ¹⁶ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ¹⁷ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ¹⁸ ἐννομος, legal, lawful. ¹⁹ ἐπιλύω, explain, settle. ²⁰ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ²¹ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ²² αἴτιος, ου, ὁ, causative of, responsible for. ²³ συστροφή, ἡς, ἡ, unruly gathering, conspiracy. ²⁴ παύω, cause to cease. ²⁵ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ²⁶ προσκαλέω, summon. ²⁷ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia.

λόγῳ πολλῶ, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα.¹ Ποιήσας τε μῆνας² τρεῖς, ³
γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς³ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι⁴ εἰς
τὴν Συρίαν,⁵ ἐγένετο γνώμη⁶ τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας.⁷ ⁴
Συνείπετο⁸ δὲ αὐτῷ ἄχρι τῆς Ἀσίας⁹ Σώπατρος¹⁰ Βεροιαῖος¹¹
Θεσσαλονικέων¹² δέ, Ἀρίσταρχος¹³ καὶ Σεκοῦνδος,¹⁴ καὶ Γάϊος¹⁵
Δερβαῖος,¹⁶ καὶ Τιμόθεος¹⁷ Ἀσιανοὶ¹⁸ δέ, Τυχικὸς¹⁹ καὶ Τρόφιμος.²⁰ ⁵
Οὗτοι προσελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι.²¹ Ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν ⁶
μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων²³ ἀπὸ Φιλίππων,²⁴ καὶ ἦλθομεν πρὸς
αὐτοὺς εἰς τὴν Τρωάδα²¹ ἄχρι ἡμερῶν πέντε, οὗ²⁵ διετρίψαμεν²⁶ ἡμέρας
ἑπτά.

Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμένων τῶν μαθητῶν κλάσαι²⁷ ἄρτον, ὁ ⁷
Παῦλος διελέγετο²⁸ αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι²⁹ τῇ ἐπαύριον,³⁰ παρέτεινέν
τε τὸν λόγον μέχρι³² μεσονυκτίου.³³ Ἦσαν δὲ λαμπάδες³⁴ ἱκαναὶ ἐν τῷ ⁸
ὑπερώῳ³⁵ οὗ²⁵ ἦμεν συνηγμένοι. Καθήμενος δὲ τις νεανίας³⁶ ὀνόματι ⁹
Εὐτυχος³⁷ ἐπὶ τῆς θυρίδος,³⁸ καταφερόμενος³⁹ ὕπνῳ⁴⁰ βαθεῖ,⁴¹
διαλεγομένου²⁸ τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς³⁹ ἀπὸ τοῦ ὕπνου⁴⁰

¹ Ἑλλάς, ἄδος, ἡ, Greece, Hellas. ² μῆν, ὁ, month, certainly. ³ ἐπιβουλῇ, ἡς, ἡ, plot, plot against. ⁴ ἀνάγω, lead up, restore. ⁵ Συρία, ας, ἡ, Syria. ⁶ γνώμη, ἡς, ἡ, purpose, opinion. ⁷ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁸ συνείπομαι, accompany. ⁹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁰ Σώπατρος, ου, ὁ, Sopater. ¹¹ Βεροιαῖος, Berean, native of Berea. ¹² Θεσσαλονικεύς, ἑως, ὁ, Thessalonian. ¹³ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ¹⁴ Σεκοῦνδος, ου, ὁ, Secundus. ¹⁵ Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. ¹⁶ Δερβαῖος, from Derbe, belonging to Derbe. ¹⁷ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹⁸ Ἀσιανός, οὔ, ὁ, Asian. ¹⁹ Τυχικός, οὔ, ὁ, Tychicus. ²⁰ Τρόφιμος, ου, ὁ, Trophimus. ²¹ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ²² ἐκπλέω, sail away, sail out. ²³ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ²⁴ Φίλιπποι, ων, ὁ, Philippi. ²⁵ οὗ, where, when. ²⁶ διατρίβω, continue, tarry. ²⁷ κλάω, break. ²⁸ διαλέγομαι, dispute, reason. ²⁹ ἔξειμι, go away, leave. ³⁰ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ³¹ παρατείνω, extend, prolong. ³² μέχρι, until, as far as (gen). ³³ μεσονύκτιον, ου, τό, midnight. ³⁴ λαμπάς, ἄδος, ἡ, torch, lamp. ³⁵ ὑπερώον, ου, τό, upper story, room upstairs. ³⁶ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ³⁷ Εὐτυχος, ου, ὁ, Eutychus. ³⁸ θυρίς, ἴδος, ἡ, window, windowsill. ³⁹ καταφέρω, bring down, against. ⁴⁰ ὕπνος, ου, ὁ, sleep. ⁴¹ βαθύς, deep, early.

ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου¹ κάτω,² καὶ ἤρθη νεκρός. Καταβὰς δὲ ὁ 10
 Παῦλος ἐπέπεσεν³ αὐτῷ, καὶ συμπεριλαβὼν⁴ εἶπεν, Μὴ θορυβεῖσθε·⁵ ἡ
 γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστιν. Ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας⁶ ἄρτον καὶ 11
 γευσάμενος,⁷ ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας⁸ ἄχρι αὐγῆς,⁹ οὕτως ἐξῆλθεν. 12
 Ἦγαγον δὲ τὸν παῖδα¹⁰ ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.¹¹

Ἡμεῖς δέ, προσελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν¹² εἰς τὴν Ἄσσον,¹³ 13
 ἐκεῖθεν¹⁴ μέλλοντες ἀναλαμβάνειν¹⁵ τὸν Παῦλον· οὕτως¹⁶ γὰρ ἦν
 διατεταγμένος,¹⁷ μέλλων αὐτὸς πεζεύειν.¹⁸ Ὡς δὲ συνέβαλεν¹⁹ ἡμῖν εἰς 14
 τὴν Ἄσσον,¹³ ἀναλαβόντες¹⁵ αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην.²⁰ Κάκειθεν 15
 ἀποπλεύσαντες,²² τῇ ἐπιούσῃ²³ κατηντήσαμεν²⁴ ἀντικρὺ²⁵ Χίου·²⁶ τῇ δὲ
 ἐτέρᾳ παρεβάλομεν²⁷ εἰς Σάμον·²⁸ καὶ μέιναντες ἐν Τρωγυλλίῳ,²⁹ τῇ
 ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς Μίλητον.³⁰ Ἐκρινεν γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεῦσαι³¹ 16
 τὴν Ἐφεσον,³² ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι³³ ἐν τῇ Ἀσίᾳ·³⁴
 ἔσπευδεν³⁵ γάρ, εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς³⁶
 γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.

¹ τρίςτεγος, having three stories, third story. ² κάτω, down, below. ³ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁴ συμπεριλαμβάνω, embrace, embrace completely. ⁵ θορυβέω, make a commotion, agitate. ⁶ κλάω, break. ⁷ γεύομαι, taste, experience. ⁸ ὁμιλέω, converse, speak. ⁹ αὐγή, ἡς, ἡ, dawn, light of day. ¹⁰ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ¹¹ μετρίως, moderately, somewhat. ¹² ἀνάγω, lead up, restore. ¹³ Ἄσσος, ου, ἡ, Assos. ¹⁴ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ¹⁵ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹⁶ οὕτως, thus, so. ¹⁷ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁸ πεζεύω, travel by land, travel on foot. ¹⁹ συμβάλλω, discuss, consider. ²⁰ Μιτυλήνη, ης, ἡ, Mitylene. ²¹ κάκειθεν, and thence, and from there. ²² ἀποπλέω, sail away. ²³ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ²⁴ καταντάω, come to, arrive. ²⁵ ἀντικρυς, opposite. ²⁶ Χίος, ου, ἡ, Chios. ²⁷ παραβάλλω, arrive, cross over. ²⁸ Σάμος, ου, ἡ, Samos. ²⁹ Τρωγύλλιον, ου, τό, Trogyllium. ³⁰ Μίλητος, ου, ἡ, Miletus. ³¹ παραπλέω, sail past. ³² Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ³³ χρονοτριβέω, spend time, lose time. ³⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ³⁵ σπεύδω, hasten, urge on. ³⁶ πεντηκοστή, ης, ἡ, Pentecost.

Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου¹ πέμψας εἰς Ἔφεσον² μετεκαλέσατο³ τοὺς 17

πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. Ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν, εἶπεν 18

αὐτοῖς,

Ὑμεῖς ἐπίστασθε,⁴ ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην⁵ εἰς τὴν Ἀσίαν,⁶

πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην, δουλεύων⁷ τῷ κυρίῳ μετὰ 19

πάσης ταπεινοφροσύνης⁸ καὶ πολλῶν δακρύων⁹ καὶ πειρασμῶν¹⁰ τῶν

συμβάντων¹¹ μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς¹² τῶν Ἰουδαίων· ὥς οὐδὲν 20

ὑπεστειλάμην¹³ τῶν συμφερόντων,¹⁴ τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι¹⁵ ὑμῖν καὶ

διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ¹⁶ καὶ κατ' οἴκους, διαμαρτυρόμενος¹⁷ Ἰουδαίοις τε 21

καὶ Ἑλλησιν¹⁸ τὴν εἰς τὸν θεὸν μετάνοιαν,¹⁹ καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν

κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν. Καὶ νῦν ἰδού, ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι 22

πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά²⁰ μοι μὴ εἰδώς, 23

πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεται¹⁷ λέγον ὅτι

δεσμά²¹ με καὶ θλίψεις μένουσιν. Ἄλλ' οὐδενὸς λόγον ποιῶμαι, οὐδὲ 24

ἔχω τὴν ψυχὴν μου τιμίαν²² ἑμαυτῷ, ὥς τελειῶσαι²³ τὸν δρόμον²⁴ μου

μετὰ χαρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,

διαμαρτύρασθαι¹⁷ τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ. Καὶ νῦν ἰδού, 25

¹ Μίλητος, ου, ή, Miletus. ² Ἐφεσος, ου, ή, Ephesus. ³ μετεκαλέω, send for. ⁴ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁵ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ⁶ Ἀσία, ας, ή, Asia. ⁷ δουλεύω, serve, am a slave. ⁸ ταπεινοφροσύνη, ης, ή, lowliness of mind, humility. ⁹ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ¹⁰ πειρασμός, οὔ, ό, temptation, trial. ¹¹ συμβαίνω, come together, come to pass. ¹² ἐπιβουλή, ης, ή, plot, plot against. ¹³ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ¹⁴ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁵ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁶ δημόσιος, public, publicly. ¹⁷ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁸ Ἕλληγ, ηνος, ό, Greek, Hellene. ¹⁹ μετάνοια, ας, ή, repentance, change of mind. ²⁰ συναντάω, meet with, hence to happen. ²¹ δεσμός, οὔ, ό, chain, bond. ²² τίμιος, precious, honorable. ²³ τελειόω, fill, fulfill. ²⁴ δρόμος, ου, ό, course, race.

ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς
 διήλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. Διότι¹ μαρτύρομαι² ὑμῖν ἐν 26
 τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι καθαρὸς³ ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων. Οὐ γὰρ 27
 ὑπεστειλάμην⁴ τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι⁵ ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλήν⁶ τοῦ θεοῦ. 28
 Προσέχετε⁷ οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ,⁸ ἐν ᾧ ὑμεῖς τὸ πνεῦμα τὸ
 ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους,⁹ ποιμαίνειν¹⁰ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ κυρίου καὶ
 θεοῦ, ἣν περιποιήσατο¹¹ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. Ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο, 29
 ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν¹² μου λύκοι¹³ βαρεῖς¹⁴ εἰς ὑμᾶς, μὴ
 φειδόμενοι¹⁵ τοῦ ποιμνίου:⁸ καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες 30
 λαλοῦντες διεστραμμένα,¹⁶ τοῦ ἀποσπᾶν¹⁷ τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. 31
 Διὸ γρηγορεῖτε,¹⁸ μνημονεύοντες¹⁹ ὅτι τριετίαν²⁰ νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ
 ἐπαυσάμην²¹ μετὰ δακρύων²² νουθετῶν²³ ἕνα ἕκαστον. Καὶ τὰ νῦν 32
 παρατίθεται²⁴ ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ,
 τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι,²⁵ καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν²⁶ ἐν τοῖς
 ἡγιασμένοις²⁷ πᾶσιν. Ἀργυρίου²⁸ ἢ χρυσίου²⁹ ἢ ἱματισμοῦ³⁰ οὐδενὸς 33
 ἐπεθύμησα.³¹ Αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρεῖαις μου καὶ τοῖς οὓσιν μετ' 34
 ἐμοῦ ὑπηρέτησαν³² αἱ χεῖρες αὐται. Πάντα ὑπέδειξα³³ ὑμῖν, ὅτι οὕτως 35

¹ διότι, because, on this account. ² μαρτύρομαι, affirm, testify. ³ καθαρός, clean, pure. ⁴ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ⁵ ἀναγγέλλω, announce, report. ⁶ βουλή, ἥς, ἡ, counsel, purpose. ⁷ προσέχω, take head of, attend to. ⁸ ποίμνιον, ου, τό, flock, little flock. ⁹ ἐπίσκοπος, ου, ό, superintendent, overseer. ¹⁰ ποιμαίνω, shepherd, rule. ¹¹ περιποιέω, acquire, purchase. ¹² ἄφιξις, εως, ἡ, departure, arrival. ¹³ λύκος, ου, ό, wolf, jackal. ¹⁴ βαρύς, heavy, burdensome. ¹⁵ φείδομαι, spare, abstain. ¹⁶ διαστρέφω, distort, pervert. ¹⁷ ἀποσπάω, draw away, withdraw. ¹⁸ γρηγορέω, watch, keep watch. ¹⁹ μνημονεύω, remember, make mention of. ²⁰ τριετία, ας, ἡ, three years, space of three years. ²¹ παύω, cause to cease. ²² δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ²³ νουθετέω, admonish, exhort. ²⁴ παρατίθημι, set before, entrust. ²⁵ ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ²⁶ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ²⁷ ἁγιάζω, make holy, consecrate. ²⁸ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ²⁹ χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ³⁰ ἱματισμός, ου, ό, clothing. ³¹ ἐπιθυμέω, desire, long for. ³² ὑπηρετέω, serve, minister to. ³³ ὑποδείκνυμι, show, indicate.

κοπιῶντας¹ δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι² τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν³ τε τῶν λόγων τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπεν, Μακάριόν ἐστιν μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, θείς τὰ γόνατα⁴ αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξατο. 36

Ἰκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς⁵ πάντων· καὶ ἐπιπεσόντες⁶ ἐπὶ τὸν τράχηλον⁷ τοῦ Παύλου κατεφίλου⁸ αὐτόν, ὀδυνώμενοι⁹ μάλιστα¹⁰ ἐπὶ 38 τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσιν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. Προέπεμπον¹¹ δὲ αὐτόν εἰς τὸ πλοῖον.

Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι¹² ἡμᾶς ἀποσπασθέντας¹³ ἀπ' αὐτῶν, 21

εὐθυδρομήσαντες¹⁴ ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶν,¹⁵ τῇ δὲ ἐξῆς¹⁶ εἰς τὴν Ῥόδον,¹⁷ κακεῖθεν¹⁸ εἰς Πάταρα·¹⁹ καὶ εὐρόντες πλοῖον διαπερῶν²⁰ εἰς Φοινίκην,²¹ 2 ἐπιβάντες²² ἀνήχθημεν.¹² Ἀναφανέντες²³ δὲ τὴν Κύπρον,²⁴ καὶ 3 καταλιπόντες²⁵ αὐτὴν εὐώνυμον,²⁶ ἐπλέομεν²⁷ εἰς Συρίαν,²⁸ καὶ κατήχθημεν²⁹ εἰς Τύρον·³⁰ ἐκεῖσε³¹ γὰρ ἦν τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον³² τὸν γόμον.³³ Καὶ ἀνευρόντες³⁴ μαθητάς, ἐπεμείναμεν³⁵ αὐτοῦ³⁶ ἡμέρας 4 ἐπτά· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος, μὴ ἀναβαίνειν εἰς

¹ κοπιᾶω, toil, labor. ² ἀντιλαμβάνομαι, help, take part in. ³ μνημονεύω, remember, make mention of. ⁴ γόνυ, ατος, τό, knee. ⁵ κλαυθμός, οὔ, ὁ, weeping, lamentation. ⁶ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁷ τράχηλος, ου, ὁ, neck. ⁸ καταφιλέω, kiss fervently, kiss affectionately. ⁹ ὀδυνάω, torment, pain. ¹⁰ μάλιστα, especially, most of all. ¹¹ προπέμπω, send before, send forth. ¹² ἀνάγω, lead up, restore. ¹³ ἀποσπάω, draw away, withdraw. ¹⁴ εὐθυδρομέω, run a straight course. ¹⁵ Κῶς, ἡ, Cos. ¹⁶ ἐξῆς, next, next in order. ¹⁷ Ῥόδος, ου, ἡ, Rhodes. ¹⁸ κακεῖθεν, and thence, and from there. ¹⁹ Πάταρα, ων, τό, Patara. ²⁰ διαπεράω, cross over, pass through. ²¹ Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ²² ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ²³ ἀναφαίνω, bring to light, cause to appear. ²⁴ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ²⁵ καταλείπω, leave, leave behind. ²⁶ εὐώνυμος, of good name, euph. for left. ²⁷ πλέω, sail. ²⁸ Συρία, ας, ἡ, Syria. ²⁹ κατὰγω, bring down, lead down. ³⁰ Τύρος, ου, ἡ, Tyre. ³¹ ἐκεῖσε, there. ³² ἀποφορτίζομαι, unload, discharge. ³³ γόμος, ου, ὁ, cargo, freight. ³⁴ ἀνευρίσκω, find out, look for. ³⁵ ἐπιμένω, continue, remain. ³⁶ αὐτοῦ, there, here.

Ἱερουσαλὴμ. Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι¹ τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες 5
ἐπορευόμεθα, προπεμπόντων² ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶν καὶ τέκνοις
ἕως ἔξω τῆς πόλεως· καὶ θέντες τὰ γόνατα³ ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν⁴
προσηυζάμεθα. Καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ἐπέβημεν⁵ εἰς τὸ πλοῖον, 6
ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

Ἡμεῖς δέ, τὸν πλοῦν⁶ διανύσαντες⁷ ἀπὸ Τύρου,⁸ κατηντήσαμεν⁹ εἰς 7
Πτολεμαῖδα,¹⁰ καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν
παρ' αὐτοῖς. Τῇ δὲ ἐπαύριον¹¹ ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον εἰς 8
Καισάρειαν·¹² καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ
εὐαγγελιστοῦ,¹³ ὄντος ἐκ τῶν ἐπτά, ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. Τούτῳ δὲ 9
ἦσαν θυγατέρες¹⁴ παρθένοι¹⁵ τέσσαρες προφητεύουσαι.¹⁶ Ἐπιμενόντων¹⁷ 10
δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους, κατῆλθén¹⁸ τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης
ὀνόματι Ἀγαβός.¹⁹ Καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζώνην²⁰ τοῦ 11
Παύλου, δήσας τε αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπεν, Τάδε²¹ λέγει
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστὶν ἡ ζώνη²⁰ αὕτη, οὕτως δήσουσιν
ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. Ὡς δὲ 12
ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι,²² τοῦ μὴ
ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἀπεκρίθη τε ὁ Παῦλος, Τί ποιεῖτε 13

¹ ἐξαρτίζω, finish, complete. ² προπέμπω, send before, send forth. ³ γόνυ, ατος, τό, knee. ⁴ αἰγιαλός, οὔ, ὁ, seashore, beach. ⁵ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ⁶ πλόος, ὁ, voyage. ⁷ διανύω, complete, finish. ⁸ Τύρος, ου, ἡ, Tyre. ⁹ καταντάω, come to, arrive. ¹⁰ Πτολεμαῖς, ἡ, Ptolemais. ¹¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹² Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹³ εὐαγγελιστής, οὔ, ὁ, evangelist, bringer of good tidings. ¹⁴ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ¹⁵ παρθένος, ου, ἡ, virgin. ¹⁶ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹⁷ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁸ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁹ Ἀγαβός, ου, ὁ, Agabus. ²⁰ ζώνη, ης, ἡ, belt, girdle. ²¹ ὅδε, this (here), this here. ²² ἐντόπιος, local, belonging to the place.

κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές¹ μου τὴν καρδίαν; Ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον
 δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλήμ ἐτοίμως² ἔχω ὑπὲρ τοῦ
 ὀνόματος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ, ἡσυχάσαμεν³ 14
 εἰπόντες, Τὸ θέλημα τοῦ κυρίου γενέσθω.

Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς 15
 Ἱερουσαλήμ. Συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας⁴ σὺν ἡμῖν, 16
 ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν,⁵ Μνάσωνί⁶ τινι Κυπρίῳ,⁷ ἀρχαίῳ⁸ μαθητῇ.

Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως⁹ ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. 17
 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ¹⁰ εἰσῆι¹¹ ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες τε
 παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι. Καὶ ἀσπασάμενος αὐτούς, ἐξηγεῖτο¹² καθ' 19
 ἕνα ἕνα ὧν ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. 20
 Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν κύριον, εἰπόντες αὐτῷ, Θεωρεῖς,
 ἀδελφέ, πόσαι¹³ μυριάδες¹⁴ εἰσὶν Ἰουδαίων τῶν πεπιστευκότων: καὶ
 πάντες ζηλωταὶ¹⁵ τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν: κατηχήθησαν¹⁶ δὲ περὶ σοῦ, 21
 ὅτι ἀποστασίαν¹⁷ διδάσκεις ἀπὸ Μωϋσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας
 Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν¹⁸ αὐτοὺς τὰ τέκνα, μηδὲ τοῖς ἔθνεσιν¹⁹

¹ συνθρύπτω, break in pieces, crush. ² ἐτοίμως, readily. ³ ἡσυχάζω, be still, be silent. ⁴ Καισαρεία, ας, ἡ, Caesarea. ⁵ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁶ Μνάσων, ωνος, ὁ, Mnason. ⁷ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ⁸ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁹ ἀσμένως, gladly, joyfully. ¹⁰ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ¹¹ εἰσεμι, enter, go in. ¹² ἐξηγέομαι, explain, describe. ¹³ πόσος, how many? how great? ¹⁴ μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ¹⁵ ζηλωτής, οὔ, ὁ, Zealot, zealot. ¹⁶ κατηγέω, teach by word of mouth. ¹⁷ ἀποστασία, ας, ἡ, apostasy, abandonment. ¹⁸ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ¹⁹ ἔθος, οὗς, τό, custom.

περιπατεῖν. Τί οὖν ἐστίν; Πάντως¹ δεῖ πλῆθος συνελθεῖν: ἀκούσονται 22

γὰρ ὅτι ἐλήλυθας. Τοῦτο οὖν ποιήσον ὃ σοι λέγομεν: εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες 23

τέσσαρες εὐχὴν² ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν: τούτους παραλαβὼν ἀγνίσθητι³ 24

σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον⁴ ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα ξυρήσωνται⁵ τὴν κεφαλὴν,

καὶ γνῶσιν πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται⁶ περὶ σοῦ οὐδέν ἐστίν, ἀλλὰ

στοιχεῖς⁷ καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσων. Περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων 25

ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν,⁸ κρίναντες μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτούς, εἰ

μὴ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τό τε εἰδωλόθυτον⁹ καὶ τὸ αἷμα καὶ πνικτὸν¹⁰

καὶ πορνείαν.¹¹ Τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ 26

ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἀγνισθεῖς³ εἰσῆει¹² εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων¹³ τὴν

ἐκπλήρωσιν¹⁴ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀγνισμοῦ,¹⁵ ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ

ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν ἢ προσφορά.¹⁶

Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι,¹⁷ οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας¹⁸ Ἰουδαῖοι, 27

θεασάμενοι¹⁹ αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, συνέχεον²⁰ πάντα τὸν ὄχλον, καὶ

ἐπέβαλον²¹ τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτόν, κράζοντες, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,²² 28

βοηθεῖτε.²³ Οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ

τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχοῦ²⁴ διδάσκων: ἔτι τε καὶ Ἑλληνας²⁵

¹ πάντως, altogether, by all means. ² εὐχή, ἡς, ἡ, prayer, vow. ³ ἀγνίζω, purify, cleanse. ⁴ δαπανᾶω, spend, spend freely. ⁵ ξυράω, shave. ⁶ κατηγέω, teach by word of mouth. ⁷ στοιχέω, walk orderly, follow. ⁸ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ⁹ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ¹⁰ πνικτός, strangled. ¹¹ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ¹² εἰσεῖμι, enter, go in. ¹³ διαγγέλλω, publish abroad, proclaim. ¹⁴ ἐκπλήρωσις, εως, ἡ, completion, fulfillment. ¹⁵ ἀγνισμός, οὔ, ὁ, purification. ¹⁶ προσφορά, ᾱς, ἡ, offering, sacrifice. ¹⁷ συντελέω, complete, accomplish. ¹⁸ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁹ θεάομαι, look at, behold. ²⁰ συγχέω, confuse, confound. ²¹ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ²² Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ²³ βοηθέω, come to the aid of. ²⁴ πανταχοῦ, everywhere. ²⁵ Ἕλλην, ηνος, ὁ, Greek, Hellene.

εἰσήγαγεν¹ εἰς τὸ ἱερόν, καὶ κεκοίνωκεν² τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον. Ἦσαν 29
 γὰρ ἑωρακότες Τρόφιμον³ τὸν Ἐφέσιον⁴ ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν
 ἐνόμιζον⁵ ὅτι εἰς τὸ ἱερόν εἰσήγαγεν¹ ὁ Παῦλος. Ἐκινήθη⁶ τε ἡ πόλις 30
 ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρομὴ⁷ τοῦ λαοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενοι⁸ τοῦ Παύλου
 εἶλκον⁹ αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ· καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν¹⁰ αἱ θύραι. 31
 Ζητούντων δὲ αὐτὸν ἀποκτείνειν, ἀνέβη φάσις¹¹ τῷ χιλιάρχῳ¹² τῆς
 σπείρης,¹³ ὅτι ὅλη συγκέχυται¹⁴ Ἱερουσαλήμ· ὃς ἐξαυτῆς¹⁵ παραλαβὼν 32
 στρατιώτας¹⁶ καὶ ἑκατοντάρχους,¹⁷ κατέδραμεν¹⁸ ἐπ' αὐτούς· οἱ δέ,
 ἰδόντες τὸν χιλιάρχον¹² καὶ τοὺς στρατιώτας,¹⁶ ἐπαύσαντο¹⁹ τύπτοντες²⁰
 τὸν Παῦλον. Ἐγγίσας δὲ ὁ χιλιάρχος¹² ἐπελάβετο⁸ αὐτοῦ, καὶ ἐκέλευσεν 33
 δεθῆναι ἀλύσεσιν²² δυσίν· καὶ ἐπυνθάνετο²³ τίς ἂν εἴη, καὶ τί ἐστὶν
 πεποιηκώς. Ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐβόων²⁴ ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ δυνάμενος δὲ 34
 γνῶναι τὸ ἀσφαλές²⁵ διὰ τὸν θόρυβον,²⁶ ἐκέλευσεν²¹ ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς
 τὴν παρεμβολήν.²⁷ Ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς,²⁸ συνέβη²⁹ 35
 βαστάζεσθαι³⁰ αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν¹⁶ διὰ τὴν βίαν³¹ τοῦ ὄχλου. 36
 Ἦκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κρᾶζον, Αἶρε αὐτόν.

¹ εἰσάγω, lead in, bring in. ² κοινώω, make common, defile. ³ Τρόφιμος, ου, ὁ, Trophimus. ⁴ Ἐφέσιος, Ephesian. ⁵ νομίζω, suppose, think. ⁶ κινέω, move, stir. ⁷ συνδρομή, ἤς, ἡ, running together. ⁸ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁹ ἐλκύω, drag, draw. ¹⁰ κλείω, shut, shut up. ¹¹ φάσις, εως, ἡ, report, announcement. ¹² χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹³ σπείρα, ἤς, ἡ, cohort. ¹⁴ συγχέω, confuse, confound. ¹⁵ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ¹⁶ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁷ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁸ κατατρέχω, run down. ¹⁹ παύω, cause to cease. ²⁰ τύπτω, smite, beat. ²¹ κελεύω, order, command. ²² ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ²³ πυνθάνομαι, inquire, ask. ²⁴ βοάω, cry aloud, shout. ²⁵ ἀσφαλής, certain, definite. ²⁶ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ²⁷ παρεμβολή, ἤς, ἡ, camp, army. ²⁸ ἀναβαθμός, οὔ, ὁ, step, stairway. ²⁹ συμβαίνω, come together, come to pass. ³⁰ βαστάζω, bear, carry. ³¹ βία, ας, ἡ, strength, force.

Μέλλων τε εἰσάγεσθαι¹ εἰς τὴν παρεμβολὴν² ὁ Παῦλος λέγει τῷ χιλιάρχῳ, 37

Εἰ ἔξεστίν μοι εἰπεῖν πρὸς σε; Ὁ δὲ ἔφη, Ἑλληνιστὶ⁴ γινώσκεις; Οὐκ 38

ἄρα⁵ σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος⁶ ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας⁷ καὶ

ἐξαγαγὼν⁸ εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους⁹ ἄνδρας τῶν σικαρίων;¹⁰

Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, Ἐγὼ ἄνθρωπος μὲν εἰμι Ἰουδαῖος, Ταρσεὺς¹¹ τῆς 39

Κιλικίας,¹² οὐκ ἀσήμου¹³ πόλεως πολίτης;¹⁴ δέομαι¹⁵ δέ σου, ἐπιτρέψόν¹⁶

μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν. Ἐπιτρέψαντος¹⁶ δὲ αὐτοῦ, ὁ Παῦλος ἐστῶς 40

ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν¹⁷ κατέσεισεν¹⁸ τῇ χειρὶ τῷ λαῷ: πολλῆς δὲ σιγῆς¹⁹

γενομένης, προσεφώνει²⁰ τῇ Ἑβραϊδὶ²¹ διαλέκτῳ²² λέγων,

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς νυνὶ²³ 22

ἀπολογίας.²⁴

Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραϊδὶ²¹ διαλέκτῳ²² προσεφώνει²⁰ αὐτοῖς, μᾶλλον 2

παρέσχον²⁵ ἡσυχίαν.²⁶ Καί φησιν,

Ἐγὼ μὲν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ²⁷ τῆς Κιλικίας,¹² 3

ἀνατεθραμμένος²⁸ δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ,²⁹

πεπαιδευμένος³⁰ κατὰ ἀκρίβειαν³¹ τοῦ πατρώου³² νόμου, ζηλωτῆς³³

¹ εἰσάγω, lead in, bring in. ² παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ³ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁴ Ἑλληνιστί, Greek language, in the Greek language. ⁵ ἄρα, so? (introduces a question). ⁶ Αἰγύπτιος, Egyptian. ⁷ ἀναστατόω, stir up, disturb. ⁸ ἐξάγω, lead out. ⁹ τετρακισχιλίοι, four thousand, 4000. ¹⁰ σικαρίος, ου, ὁ, dagger man, assassin. ¹¹ Ταρσεύς, ἑως, ὁ, Tarsian, belonging to Tarsus. ¹² Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹³ ἄσημος, insignificant, undistinguished. ¹⁴ πολίτης, ου, ὁ, citizen. ¹⁵ δέομαι, ask, request. ¹⁶ ἐπιτρέπω, permit, allow. ¹⁷ ἀναβαθμός, οὔ, ὁ, step, stairway. ¹⁸ κατασειώ, shake, motion. ¹⁹ σιγή, ἡς, ἡ, silence, quiet. ²⁰ προσφωνέω, call to, summon. ²¹ Ἑβραῖς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ²² διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ²³ νυνί, now, already. ²⁴ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ²⁵ παρέχω, offer, afford. ²⁶ ἡσυχία, ας, ἡ, stillness, silence. ²⁷ Ταρσός, οὔ, ἡ, Tarsus. ²⁸ ἀνατρέφω, nurture, care for. ²⁹ Γαμαλιήλ, ὁ, Gamaliel. ³⁰ παιδεύω, teach, educate. ³¹ ἀκρίβεια, ας, ἡ, exactness, precision. ³² πατρώος, paternal, received from one's father. ³³ ζηλωτής, οὔ, ὁ, Zealot, zealot.

ὑπάρχων τοῦ θεοῦ, καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον: ὃς ταύτην τὴν 4
 ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων¹ καὶ παραδιδούς εἰς φυλακὰς
 ἀνδρας τε καὶ γυναῖκας. Ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ 5
 πρεσβυτέριον:² παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς³ δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφούς,
 εἰς Δαμασκὸν⁴ ἐπορευόμην, ἄζων καὶ τοὺς ἐκεῖσε⁵ ὄντας δεδεμένους εἰς
 Ἱερουσαλήμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν.⁶ Ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ 6
 ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ,⁴ περὶ μεσημβρίαν,⁷ ἐξαίφνης⁸ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
 περιεστράψαι⁹ φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ. Ἔπεσά τε εἰς τὸ ἔδαφος,¹⁰ καὶ 7
 ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι, Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; Ἐγὼ δὲ 8
 ἀπεκρίθην, Τίς εἶ, κύριε; Εἶπέν τε πρὸς με, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὁ
 Ναζωραῖος¹¹ ὃν σὺ διώκεις. Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο, 9
 καὶ ἔμφοβοι¹³ ἐγένοντο: τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι.
 Εἶπον δέ, Τί ποιήσω, κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπεν πρὸς με, Ἀναστὰς 10
 πορεύου εἰς Δαμασκόν:⁴ κακεῖ¹⁴ σοι λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν
 τέτακται¹⁵ σοι ποιῆσαι. Ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον¹⁶ ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς 11
 ἐκείνου, χειραγωγούμενος¹⁷ ὑπὸ τῶν συνόντων¹⁸ μοι, ἦλθον εἰς
 Δαμασκόν.⁴ Ἀνανίας¹⁹ δέ τις, ἀνὴρ εὐσεβὴς²⁰ κατὰ τὸν νόμον, 12
 μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων Ἰουδαίων, ἐλθὼν πρὸς 13

¹ δεσμεύω, bind together, tie into a bundle. ² πρεσβυτέριον, ου, τό, body of elders, assembly of elders. ³ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ⁴ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ⁵ ἐκεῖσε, there. ⁶ τιμωρέω, punish. ⁷ μεσημβρία, ας, ἡ, midday, noon. ⁸ ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ⁹ περιεστράπτω, shine around, flash around. ¹⁰ ἔδαφος, ους, τό, ground, base. ¹¹ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹² θεάομαι, look at, behold. ¹³ ἔμφοβος, terrified, frightened. ¹⁴ κακεῖ, and there. ¹⁵ τάσσω, arrange, appoint. ¹⁶ ἐμβλέπω, look at, look into. ¹⁷ χειραγωγέω, lead by the hand. ¹⁸ σύνειμι, be with, come together. ¹⁹ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ²⁰ εὐσεβής, pious, devout.

με καὶ ἐπιστάς¹ εἶπέν μοι, Σαοὺλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον.² Καγὼ αὐτῇ τῇ
 ὥρᾳ ἀνέβλεψα² εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν 14
 προεχειρίσατό³ σε γνῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ
 ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. Ὅτι ἔση μάρτυς αὐτῷ πρὸς 15
 πάντας ἀνθρώπους ὧν ἐώρακας καὶ ἤκουσας. Καὶ νῦν τί μέλλεις; 16
 Ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι⁴ τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος
 τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου. Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι εἰς Ἱερουσαλήμ, 17
 καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ, γενέσθαι με ἐκστάσει,⁵ καὶ ἰδεῖν 18
 αὐτὸν λέγοντά μοι, Σπεῦσον⁶ καὶ ἐξελθε ἐν τάχει⁷ ἐξ Ἱερουσαλήμ· διότι⁸
 οὐ παραδέχονται⁹ σου τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ. Καγὼ εἶπον, Κύριε, 19
 αὐτοὶ ἐπίστανται¹⁰ ὅτι ἐγὼ ἡμην φυλακίζων¹¹ καὶ δέρων¹² κατὰ τὰς
 συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ· καὶ ὅτε ἐξεχεῖτο¹³ τὸ αἷμα 20
 Στεφάνου¹⁴ τοῦ μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἡμην ἐφесτώς¹ καὶ
 συνευδοκῶν¹⁵ τῇ ἀναιρέσει¹⁶ αὐτοῦ, φυλάσσων τὰ ἱμάτια τῶν
 ἀναιρούντων¹⁷ αὐτόν. Καὶ εἶπεν πρὸς με, Πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη 21
 μακρὰν¹⁸ ἐξαποστελῶ¹⁹ σε.

¹ ἐφίστημι, stand over, come upon. ² ἀναβλέπω, look up, receive sight. ³ προχειρίζομαι, determine, appoint. ⁴ ἀπολούω, wash off, wash away. ⁵ ἐκστασις, εὐω, ἡ, bewilderment, ecstasy. ⁶ σπεύδω, hasten, urge on. ⁷ τάχος, οὐς, τό, speed, quickness. ⁸ διότι, because, on this account. ⁹ παραδέχομαι, receive, accept. ¹⁰ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹¹ φυλακίζω, take into custody, imprison. ¹² δέρω, beat, flay. ¹³ ἐκχέω, pour out, shed. ¹⁴ στέφανος, οὐ, ὁ, crown, garland. ¹⁵ συνευδοκέω, consent, approve. ¹⁶ ἀναιρέσις, εὐω, ἡ, murder, killing. ¹⁷ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁸ μακράν, far away. ¹⁹ ἐξαποστελλω, send forth.

Ἦκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν¹ τὴν φωνὴν αὐτῶν 22
λέγοντες, Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ καθήκεν² αὐτὸν ζῆν. 23
Κραζόντων δὲ αὐτῶν, καὶ ῥιπτούντων³ τὰ ἱμάτια, καὶ κονιορτὸν⁴
βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα,⁵ ἐκέλευσεν⁶ αὐτὸν ὁ χιλιάρχος⁷ ἄγεσθαι εἰς τὴν 24
παρεμβολήν,⁸ εἰπὼν μάστιξιν⁹ ἀνετάζεσθαι¹⁰ αὐτόν, ἵνα ἐπιγνῶ δι' ἣν
αἰτίαν¹¹ οὕτως ἐπεφώνουν¹² αὐτῷ. Ὡς δὲ προέτεινεν¹³ αὐτὸν τοῖς ἱμασίν, 25
εἶπεν πρὸς τὸν ἐστῶτα ἐκατόνταρχον¹⁵ ὁ Παῦλος, Εἰ ἄνθρωπον
Ῥωμαῖον¹⁶ καὶ ἀκατάκριτον¹⁷ ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν;¹⁸ Ἀκούσας δὲ ὁ 26
ἐκατόνταρχος,¹⁵ προσελθὼν ἀπήγγειλεν τῷ χιλιάρχῳ⁷ λέγων, Ὅρα τί
μέλλεις ποιεῖν· ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός¹⁶ ἐστιν. Προσελθὼν δὲ 27
ὁ χιλιάρχος⁷ εἶπεν αὐτῷ, Λέγε μοι, εἰ σὺ Ῥωμαῖός¹⁶ εἶ; Ὁ δὲ ἔφη, Ναί. 28
Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλιάρχος,⁷ Ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου¹⁹ τὴν πολιτείαν²⁰
ταύτην ἐκτησάμην.²¹ Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι. 29
Εὐθέως οὖν ἀπέστησαν²² ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν.¹⁰ Καὶ
ὁ χιλιάρχος⁷ δὲ ἐφοβήθη, ἐπιγνοὺς ὅτι Ῥωμαῖός¹⁶ ἐστιν, καὶ ὅτι ἦν
αὐτὸν δεδεκώς.

¹ ἐπαίρω, lift up, raise. ² καθήκω, be proper or fitting, it is fitting. ³ ῥιπτέω, throw away. ⁴ κονιορτός, οὐ, ὁ, dust. ⁵ ἀήρ, ος, ὁ, air. ⁶ κελεύω, order, command. ⁷ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁸ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ⁹ μάστιξ, ιγος, ἡ, whip, scourge. ¹⁰ ἀνετάζω, examine judicially. ¹¹ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹² ἐπιφωνέω, cry out, shout. ¹³ προτείνω, stretch out, spread out. ¹⁴ ἱμάς, άντος, ὁ, thong, strap. ¹⁵ ἐκατοντάρχης, centurion. ¹⁶ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁷ ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ¹⁸ μαστίζω, whip, scourge. ¹⁹ κεφάλαιον, ου, τό, main thing, main point. ²⁰ πολιτεία, ας, ἡ, citizenship, citizen body. ²¹ κτάομαι, acquire, win. ²² ἀφίστημι, withdraw, depart.

Τῇ δὲ ἐπαύριον¹ βουλόμενος γινῶναι τὸ ἀσφαλές,² τὸ τί κατηγορεῖται³ 30
 παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν δεσμῶν,⁴ καὶ ἐκέλευσεν⁵
 ἔλθειν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον⁶ αὐτῶν, καὶ καταγαγὼν⁷
 τὸν Παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς.

Ἀτενίσας⁸ δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ⁶ εἶπεν, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάση 23
 συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι⁹ τῷ θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. Ὁ δὲ 2
 ἀρχιερεὺς Ἀνανίας¹⁰ ἐπέταξεν¹¹ τοῖς παρεστώσιν αὐτῷ τύπτειν¹² αὐτοῦ
 τὸ στόμα. Τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπεν, Τύπτειν¹² σε μέλλει ὁ θεός, 3
 τοῖχ¹³ κεκονιαμένε¹⁴· καὶ σὺ κάθη κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ
 παρανομῶν¹⁵ κελεύεις⁵ με τύπτεσθαι;¹² Οἱ δὲ παρεστώτες εἶπον, Τὸν 4
 ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς;¹⁶ Ἔφη τε ὁ Παῦλος, Οὐκ ἤδειν, ἀδελφοί, 5
 ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεὺς· γέγραπται γάρ, Ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς
 κακῶς.¹⁷ Γινούς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἐν μέρος ἐστὶν Σαδδουκαίων,¹⁸ τὸ δὲ 6
 ἕτερον Φαρισαίων, ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ,⁶ Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ
 Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίου· περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν
 ἐγὼ κρίνομαι. Τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος, ἐγένετο στάσις¹⁹ τῶν 7
 Φαρισαίων, καὶ ἐσχίσθη²⁰ τὸ πλῆθος. Σαδδουκαῖοι¹⁸ μὲν γὰρ λέγουσιν 8
 μὴ εἶναι ἀνάστασιν, μὴδὲ ἄγγελον, μήτε πνεῦμα· Φαρισαῖοι δὲ

¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ² ἀσφαλές, certain, definite. ³ κατηγορέω, accuse, charge. ⁴ δεσμός, οὐ, ὁ, chain, bond. ⁵ κελεύω, order, command. ⁶ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁷ κατάγω, bring down, lead down. ⁸ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁹ πολιτεύομαι, live one's life, live as a citizen. ¹⁰ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ¹¹ ἐπιτάσσω, command, give order. ¹² τύπτω, smite, beat. ¹³ τοῖχος, ου, ὁ, wall. ¹⁴ κονιάω, whitewash. ¹⁵ παρανομέω, break the law. ¹⁶ λοιδορέω, abuse, revile. ¹⁷ κακῶς, badly, evilly. ¹⁸ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ¹⁹ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ²⁰ σχίζω, split, separate.

ὁμολογοῦσιν¹ τὰ ἀμφοτέρω.² Ἐγένετο δὲ κραυγὴ³ μεγάλη· καὶ 9
 ἀναστάντες οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο⁴
 λέγοντες, Οὐδὲν κακὸν εὐρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ
 πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν.⁵ Πολλῆς δὲ 10
 γενομένης στάσεως,⁶ εὐλαβηθεὶς⁷ ὁ χιλιάρχος⁸ μὴ διασπασθῇ⁹ ὁ
 Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσεν¹⁰ τὸ στράτευμα¹¹ καταβῆναι καὶ ἀρπάσαι
 αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν.¹³

Τῇ δὲ ἐπιούσῃ¹⁴ νυκτὶ ἐπιστὰς¹⁵ αὐτῷ ὁ κύριος εἶπεν, Θάρσει¹⁶ Παῦλε· ὥς 11
 γὰρ διεμαρτύρω¹⁷ τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, οὕτως σε δεῖ καὶ εἰς
 Ῥώμην¹⁸ μαρτυρῆσαι.

Γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντές τινες τῶν Ἰουδαίων συστροφὴν,¹⁹ 12
 ἀνεθεμάτισαν²⁰ ἑαυτούς, λέγοντες μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ
 ἀποκτείνωσιν τὸν Παῦλον. Ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα²¹ οἱ 13
 ταύτην τὴν συνωμοσίαν²² πεποιηκότες· οἵτινες προσελθόντες τοῖς 14
 ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπον, Ἀναθέματι²³ ἀνεθεματίσαμεν
 ἑαυτούς, μηδενὸς γεύσασθαι²⁴ ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον. Νῦν 15
 οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε²⁵ τῷ χιλιάρχῳ⁸ σὺν τῷ συνεδρίῳ,²⁶ ὅπως αὖριον²⁷

¹ ὁμολογέω, confess, profess. ² ἀμφοτέροι, both, both of two. ³ κραυγὴ, ἤς, ἡ, outcry, crying. ⁴ διαμάχομαι, contend sharply, strive greatly. ⁵ θεομαχέω, fight against God. ⁶ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ⁷ εὐλαβέομαι, reverence, respect. ⁸ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁹ διασπάω, tear apart, burst. ¹⁰ κελεύω, order, command. ¹¹ στράτευμα, τος, τό, expedition, army. ¹² ἀρπάζω, seize, snatch. ¹³ παρεμβολή, ἤς, ἡ, camp, army. ¹⁴ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ¹⁵ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁶ θαρσέω, of good courage, of good cheer. ¹⁷ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁸ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ¹⁹ συστροφὴ, ἤς, ἡ, unruly gathering, conspiracy. ²⁰ ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ²¹ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²² συνωμοσία, ας, ἡ, conspiracy, plot. ²³ ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse. ²⁴ γεύομαι, taste, experience. ²⁵ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ²⁶ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ²⁷ αὖριον, tomorrow.

αὐτὸν καταγάγη¹ πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν²
 ἀκριβέστερον³ τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δέ, πρὸ τοῦ ἐγγίσει αὐτόν, ἔτοιμοί⁴
 ἔσμεν τοῦ ἀνελεῖν⁵ αὐτόν. Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς⁶ Παύλου τὸ 16
 ἔνεδρον,⁷ παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολήν,⁸
 ἀπήγγειλεν τῷ Παύλῳ. Προσκαλεσάμενος⁹ δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν 17
 ἑκατοντάρχων¹⁰ ἔφη, Τὸν νεανίαν¹¹ τοῦτον ἀπάγαγε¹² πρὸς τὸν
 χιλιάρχον·¹³ ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ. Ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτόν 18
 ἤγαγεν πρὸς τὸν χιλιάρχον,¹³ καὶ φησιν, Ὁ δέσμιος¹⁴ Παῦλος
 προσκαλεσάμενός με ἠρώτησεν τοῦτον τὸν νεανίαν¹¹ ἀγαγεῖν πρὸς σε,
 ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι. Ἐπιλαβόμενος¹⁵ δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλιάρχος, 19
 καὶ ἀναχωρήσας¹⁶ κατ' ἰδίαν ἐπυνθάνετο,¹⁷ Τί ἐστὶν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί
 μοι; Εἶπεν δὲ ὅτι Οἱ Ἰουδαῖοι συνέθεντο¹⁸ τοῦ ἐρωτῆσαί σε, ὅπως αὖριον 20
 εἰς τὸ συνέδριον²⁰ καταγάγῃς¹ τὸν Παῦλον, ὡς μέλλοντά τι
 ἀκριβέστερον³ πυνθάνεσθαι¹⁷ περὶ αὐτοῦ. Σὺ οὖν μὴ πεισθῆς αὐτοῖς· 21
 ἐνεδρεύουσιν²¹ γὰρ αὐτόν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα,²²
 οἵτινες ἀνεθεμάτισαν²³ ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν
 αὐτόν· καὶ νῦν ἔτοιμοί⁴ εἰσιν προσδεχόμενοι²⁴ τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν.
 Ὁ μὲν οὖν χιλιάρχος¹³ ἀπέλυσεν τὸν νεανίαν,¹¹ παραγγείλας Μηδενὶ 22

¹ κατὰγω, bring down, lead down. ² διαγινώσκω, distinguish, decide. ³ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ⁴ ἔτοιμος, ready, prepared. ⁵ ἀναιρέω, take up, kill. ⁶ ἀδελφή, ἥς, ἡ, sister. ⁷ ἔνεδρον, ου, τό, ambush. ⁸ παρεμβολή, ἥς, ἡ, camp, army. ⁹ προσκαλέω, summon. ¹⁰ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹¹ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ¹² ἀπάγω, lead away, lead. ¹³ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁴ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹⁵ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁶ ἀναχωρέω, depart, withdraw. ¹⁷ πυνθάνομαι, inquire, ask. ¹⁸ συντίθημι, agree, make an agreement. ¹⁹ αὖριον, tomorrow. ²⁰ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ²¹ ἐνεδρεύω, lie in wait, plot. ²² τεσσαράκοντα, forty, 40. ²³ ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ²⁴ προσδέχομαι, receive, wait for.

ἐκλαλήσαι¹ ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας² πρὸς με. Καὶ προσκαλεσάμενος³ δύο²³
 τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων⁴ εἶπεν, Ἐτοιμάσατε στρατιώτας⁵ διακοσίους⁶
 ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας,⁷ καὶ ἵππεῖς⁸ ἑβδομήκοντα,⁹ καὶ
 δεξιολάβους¹⁰ διακοσίους,⁶ ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός· κτήνη¹¹ τε²⁴
 παραστήσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες¹² τὸν Παῦλον διασώσωσιν¹³ πρὸς
 Φήλικά¹⁴ τὸν ἡγεμόνα·¹⁵ γράψας ἐπιστολὴν¹⁶ περιέχουσαν¹⁷ τὸν τύπον¹⁸²⁵
 τοῦτον:

Κλαύδιος¹⁹ Λυσίας²⁰ τῷ κρατίστῳ²¹ ἡγεμόνι¹⁵ Φήλικι¹⁴ χαίρειν. Τὸν ἄνδρα²⁶
 τοῦτον συλληφθέντα²² ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι²³
 ὑπ' αὐτῶν, ἐπιστὰς²⁴ σὺν τῷ στρατεύματι²⁵ ἐξειλόμην²⁶ αὐτόν, μαθὼν²⁷
 ὅτι Ῥωμαῖός²⁸ ἐστίν. Βουλόμενος δὲ γνῶναι τὴν αἰτίαν²⁹ δι' ἣν²⁸
 ἐνεκάλουν³⁰ αὐτῷ, κατήγαγον³¹ αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον³² αὐτῶν· ὃν²⁹
 εὔρον ἐγκαλούμενον³⁰ περὶ ζητημάτων³³ τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν ἄξιον
 θανάτου ἢ δεσμῶν³⁴ ἔγκλημα³⁵ ἔχοντα. Μηνυθείσης³⁶ δέ μοι ἐπιβουλῆς³⁰
 εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐξαυτῆς³⁸ ἔπεμψα
 πρὸς σε, παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγοροῖς³⁹ λέγειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ

¹ ἐκλαλέω, tell, speak out. ² ἐμφανίζω, manifest, disclose. ³ προσκαλέω, summon. ⁴ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁵ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ⁶ διακοσίοι, two hundred, 200. ⁷ Καισαρεία, ας, ἡ, Caesarea. ⁸ ἵππεύς, ἑως, ὁ, horseman, cavalryman. ⁹ ἑβδομήκοντα, seventy, 70. ¹⁰ δεξιόλαβος, ου, ὁ, one posted on the right hand. ¹¹ κτήνος, ους, τό, beast of burden. ¹² ἐπιβιβάζω, put on, place upon. ¹³ διασώζω, save, bring safely to. ¹⁴ Φηλῖξ, ικος, ὁ, Felix. ¹⁵ ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ¹⁶ ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁷ περιέχω, surround, seize. ¹⁸ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ¹⁹ Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ²⁰ Λυσίας, ου, ὁ, Lysias, Claudius Lysias. ²¹ κράτιστος, most noble, most excellent. ²² συλλαμβάνω, take, conceive. ²³ ἀναιρέω, take up, kill. ²⁴ ἐφίστημι, stand over, come upon. ²⁵ στρατεύμα, τος, τό, expedition, army. ²⁶ ἐξαίρω, take out, deliver. ²⁷ μαθάνω, learn, ascertain. ²⁸ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ²⁹ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ³⁰ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ³¹ κατάγω, bring down, lead down. ³² συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ³³ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ³⁴ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ³⁵ ἔγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ³⁶ μηνύω, make known, report. ³⁷ ἐπιβουλῇ, ἥς, ἡ, plot, plot against. ³⁸ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ³⁹ κατηγορός, ου, ὁ, accuser, prosecutor.

σοῦ. Ἔρρωσο.¹

Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται,² κατὰ τὸ διατεταγμένον³ αὐτοῖς, ἀναλαβόντες⁴ 31

τὸν Παῦλον, ἤγαγον διὰ τῆς νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα.⁵ Τῇ δὲ 32

ἐπαύριον⁶ ἔασαντες⁷ τοὺς ἰππεῖς⁸ πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς

τὴν παρεμβολήν·⁹ οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν,¹⁰ καὶ 33

ἀναδόντες¹¹ τὴν ἐπιστολήν¹² τῷ ἡγεμόνι,¹³ παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον

αὐτῷ. Ἀναγνοὺς δὲ ὁ ἡγεμών,¹³ καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχίας¹⁴ 34

ἐστίν, καὶ πυθόμενος¹⁵ ὅτι ἀπὸ Κιλικίας,¹⁶ Διακούσομαί¹⁷ σου, ἔφη, 35

ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί¹⁸ σου παραγένωνται. Ἐκέλευσέν¹⁹ τε αὐτὸν ἐν τῷ

πραιτωρίῳ²⁰ Ἡρώδου φυλάσσεσθαι.

Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας²¹ μετὰ τῶν 24

πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος²² Τερτύλλου²³ τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν²⁴ τῷ

ἡγεμόνι¹³ κατὰ τοῦ Παύλου. Κληθέντος δὲ αὐτοῦ, ἤρξατο κατηγορεῖν²⁵ 2

ὁ Τέρτυλλος²³ λέγων,

¹ ῥώννυμι, strengthen, farewell. ² στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ³ διατάσσω, command, give orders to. ⁴ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁵ Ἀντιπατρίς, ἶδος, ἡ, Antipatris. ⁶ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁷ ἐάω, permit, allow. ⁸ ἰππεύς, έως, ὁ, horseman, cavalryman. ⁹ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ¹⁰ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹¹ ἀναδίδωμι, deliver, hand over. ¹² ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹³ ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ¹⁴ ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ¹⁵ πυνθάνομαι, inquire, ask. ¹⁶ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁷ διακούω, give a hearing, hear throughout. ¹⁸ κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ¹⁹ κελεύω, order, command. ²⁰ πραιτώριον, ου, τό, palace (of the governor). ²¹ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ²² ῥήτωρ, ορος, ὁ, advocate, attorney. ²³ Τέρτυλλος, ου, ὁ, Tertullus. ²⁴ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ²⁵ κατηγορέω, accuse, charge.

Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες¹ διὰ σοῦ, καὶ κατορθωμάτων² γινομένων τῷ
 ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς³ προνοίας,⁴ πάντῃ⁵ τε καὶ πανταχοῦ⁶ 3
 ἀποδεχόμεθα,⁷ κράτιστε⁸ Φῆλιξ,⁹ μετὰ πάσης εὐχαριστίας.¹⁰ Ἵνα δὲ μὴ 4
 ἐπὶ πλεῖόν σε ἐγκόπτω,¹¹ παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως¹² τῇ σῇ
 ἐπιεικείᾳ.¹³ Εὐρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμόν,¹⁴ καὶ κινοῦντα¹⁵ 5
 στάσιν¹⁶ πᾶσιν τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην,¹⁷
 πρωτοστάτην¹⁸ τε τῆς τῶν Ναζωραίων¹⁹ αἱρέσεως:²⁰ ὃς καὶ τὸ ἱερὸν 6
 ἐπέειπεν βεβηλῶσαι:²¹ ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν: παρ' οὗ δυνήσῃ, αὐτὸς 7
 ἀνακρίνας,²² περὶ πάντων τούτων ἐπιγινῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν²³
 αὐτοῦ. Συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, φάσκοντες²⁴ ταῦτα οὕτως ἔχειν. 9

Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, νεύσαντος²⁵ αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος²⁶ λέγειν, 10

Ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν²⁷ τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος,²⁸
 εὐθυμότερον²⁹ τὰ περὶ ἑμαυτοῦ ἀπολογεῖμαι,³⁰ δυναμένου σου γινῶναι 11
 ὅτι οὐ πλείους εἰσὶν μοι ἡμέραι δεκαδύο,³¹ ἅφ' ἧς ἀνέβην προσκυνήσων
 ἐν Ἱερουσαλὴμ: καὶ οὐτε ἐν τῷ ἱερῷ εὐρόν με πρὸς τινα διαλεγόμενον³² 12
 ἢ ἐπισύστασιν³³ ποιοῦντα ὄχλου, οὐτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς, οὐτε κατὰ

¹ τυγχάνω, obtain, happen. ² κατορθώμα, anything happily and successfully accomplished. ³ σός, your, yours. ⁴ πρόνοια, ας, ἡ, forethought, foresight. ⁵ πάντῃ, in every way. ⁶ πανταχοῦ, everywhere. ⁷ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ⁸ κράτιστος, most noble, most excellent. ⁹ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ¹⁰ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹¹ ἐγκόπτω, impede, detain. ¹² συντόμως, briefly, concisely. ¹³ ἐπιεικεία, ας, ἡ, kindness, gentleness. ¹⁴ λοιμός, οὐ, ὁ, pestilence, plague. ¹⁵ κινέω, move, stir. ¹⁶ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ¹⁷ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ¹⁸ πρωτοστάτης, ου, ὁ, leader, ringleader. ¹⁹ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ²⁰ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ²¹ βεβηλῶ, profane, desecrate. ²² ἀνακρίνω, examine, inquire into. ²³ κατηγορέω, accuse, charge. ²⁴ φάσκω, affirm, assert. ²⁵ νεύω, nod, beckon (as a sign). ²⁶ ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ²⁷ κριτής, ου, ὁ, judge. ²⁸ ἐπίσταμαι, understand, know. ²⁹ εὐθυμός, cheerful, encouraged. ³⁰ ἀπολογεῖμαι, defend one's self, give a defense. ³¹ δεκαδύο, twelve, 12. ³² διαλέγομαι, dispute, reason. ³³ ἐπισύστασις, εως, ἡ, gathering, concourse.

τὴν πόλιν. Οὐτε παραστήσαί με δύνανται περὶ ὧν νῦν κατηγοροῦσίν¹ 13
μου. Ὁμολογῶ² δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν,³ 14
οὕτως λατρεύω⁴ τῷ πατρὶ⁵ θεῷ, πιστεύων πᾶσιν τοῖς κατὰ τὸν νόμον
καὶ τοῖς προφήταις γεγραμμένοις: ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν θεόν, ἣν καὶ 15
αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται,⁶ ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι νεκρῶν,
δικαίων τε καὶ ἀδίκων.⁷ Ἐν τούτῳ δὲ αὐτὸς ἀσκῶ,⁸ ἀπρόσκοπον⁹ 16
συνείδησιν ἔχων πρὸς τὸν θεόν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ παντός. Δι' 17
ἐτῶν δὲ πλειόνων παρεγενόμην ἐλεημοσύνας¹⁰ ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος
μου καὶ προσφοράς:¹¹ ἐν οἷς εὗρόν με ἡγνισμένον¹² ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ 18
ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου,¹³ τινὲς ἀπὸ τῆς Ἀσίας¹⁴ Ἰουδαῖοι: οὓς δεῖ ἐπὶ 19
σοῦ παρεῖναι¹⁵ καὶ κατηγορεῖν¹ εἴ τι ἔχοιεν πρὸς με. Ἦ αὐτοὶ οὗτοι 20
εἰπάτωσαν, τί εὗρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα,¹⁶ στάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου,¹⁷
ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς, ἥς ἔκραξα ἐστὼς ἐν αὐτοῖς, ὅτι Περὶ 21
ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ὑφ' ὑμῶν.

Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φήλιξ¹⁸ ἀνεβάλετο¹⁹ αὐτούς, ἀκριβέστερον²⁰ εἰδὼς τὰ 22
περὶ τῆς ὁδοῦ, εἰπὼν, Ὅταν Λυσίας²¹ ὁ χιλιάρχος²² καταβῇ,
διαγνώσομαι²³ τὰ καθ' ὑμᾶς: διαταξάμενός²⁴ τε τῷ ἑκατοντάρχῃ²⁵ 23

¹ κατηγορέω, accuse, charge. ² ὁμολογέω, confess, profess. ³ αἵρεσις, εἰς, ἡ, choice, faction. ⁴ λατρεύω, serve, worship. ⁵ πατρῷος, paternal, received from one's father. ⁶ προσδέχομαι, receive, wait for. ⁷ ἄδικος, unjust, unrighteous. ⁸ ἀσκέω, practice, engage in. ⁹ ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense. ¹⁰ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ¹¹ προσφορά, ἁς, ἡ, offering, sacrifice. ¹² ἀγνίζω, purify, cleanse. ¹³ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ¹⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁵ πάρεμι, be present, have arrived. ¹⁶ ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ¹⁷ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁸ Φήλιξ, ικος, ὁ, Felix. ¹⁹ ἀναβάλλω, postpone, defer. ²⁰ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ²¹ Λυσίας, ου, ὁ, Lysias, Claudius Lysias. ²² χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ²³ διαγινώσκω, distinguish, decide. ²⁴ διατάσσω, command, give orders to. ²⁵ ἑκατοντάρχης, centurion.

τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον, ἔχειν τε ἄνεσιν,¹ καὶ μηδὲνα κωλύειν² τῶν ἰδίων
αὐτοῦ ὑπηρετεῖν³ ἢ προσέρχεσθαι αὐτῷ.

Μετὰ δὲ ἡμέρας τινάς, παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ⁴ σὺν Δρουσίλλῃ⁵ τῇ 24
γυναικὶ οὖσῃ Ἰουδαία, μετεπέμψατο⁶ τὸν Παῦλον, καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ
περὶ τῆς εἰς χριστὸν πίστεως. Διαλεγομένου⁷ δὲ αὐτοῦ περὶ 25
δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας⁸ καὶ τοῦ κρίματος⁹ τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι,
ἔμφοβος¹⁰ γενόμενος ὁ Φῆλιξ⁴ ἀπεκρίθη, Τὸ νῦν ἔχον πορεύου· καιρὸν
δὲ μεταλαβῶν¹¹ μετακαλέσομαι¹² σε· ἅμα¹³ καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα¹⁴ 26
δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου, ὅπως λύσῃ αὐτόν· διὸ καὶ
πυκνότερον¹⁵ αὐτὸν μεταπεμπόμενος⁶ ὠμίλει¹⁶ αὐτῷ. Διετίας¹⁷ δὲ 27
πληρωθείσης, ἔλαβεν διάδοχον¹⁸ ὁ Φῆλιξ⁴ Πόρκιον¹⁹ Φῆστον·²⁰ θέλων
τε χάριτας καταθέσθαι²¹ τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ⁴ κατέλιπεν²² τὸν
Παῦλον δεδεμένον.

Φῆστος²⁰ οὖν ἐπιβὰς²³ τῇ ἐπαρχίᾳ,²⁴ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς 25
Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας.²⁵ Ἐνεφάνισαν²⁶ δὲ αὐτῷ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ 2
πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτόν, 3
αἰτούμενοι χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψῃται⁶ αὐτόν εἰς

¹ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ² κωλύω, forbid, hinder. ³ ὑπηρετέω, serve, minister to. ⁴ Φῆλιξ, ἱκος, ὁ, Felix. ⁵ Δρουσίλλα, ης, ἡ, Drusilla. ⁶ μεταπέμπω, send for, summon. ⁷ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁸ ἐγκράτεια, ας, ἡ, mastery, self-control. ⁹ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ¹⁰ ἔμφοβος, terrified, frightened. ¹¹ μεταλαμβάνω, partake of, share. ¹² μετακαλέω, send for. ¹³ ἅμα, at the same time. ¹⁴ χρήμα, τος, τό, wealth, money. ¹⁵ πυκνός, frequent, numerous. ¹⁶ ὠμίλει, converse, speak. ¹⁷ διετία, ας, ἡ, space of two years, two years. ¹⁸ διάδοχος, ου, ὁ, successor. ¹⁹ Πόρκιος, ου, ὁ, Porcius. ²⁰ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ²¹ κατατίθηναι, lay (down), place. ²² καταλείπω, leave, leave behind. ²³ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ²⁴ ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ²⁵ Καισαρεία, ας, ἡ, Caesarea. ²⁶ ἐμφανίζω, manifest, disclose.

Ἱερουσαλὴμ, ἐνέδραν¹ ποιοῦντες ἀνελεῖν² αὐτὸν κατὰ τὴν ὁδόν. Ὁ μὲν 4
 οὖν Φῆστος³ ἀπεκρίθη, τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἐν Καισαρείᾳ,⁴ ἑαυτὸν
 δὲ μέλλειν ἐν τάχει⁵ ἐκπορεύεσθαι. Οἱ οὖν δυνατοὶ ἐν ὑμῖν, φησίν, 5
 συγκαταβάντες,⁶ εἴ τι ἐστὶν ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, κατηγορεῖτωσαν⁷ αὐτοῦ.

Διατρίψας⁸ δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους ἢ δέκα,⁹ καταβὰς εἰς Καισάρειαν,⁴ 6
 τῇ ἐπαύριον¹⁰ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος¹¹ ἐκέλευσεν¹² τὸν Παῦλον
 ἀχθῆναι. Παραγενομένου δὲ αὐτοῦ, περιέστησαν¹³ οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων 7
 καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα¹⁴ αἰτιώματα¹⁵ φέροντες
 κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ οὐκ ἴσχυον¹⁶ ἀποδείξαι,¹⁷ ἀπολογουμένου¹⁸ αὐτοῦ 8
 ὅτι Οὐτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερόν, οὔτε εἰς
 Καίσαρά τι ἥμαρτον. Ὁ Φῆστος³ δὲ τοῖς Ἰουδαίοις θέλων χάριν 9
 καταθέσθαι,¹⁹ ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπεν, Θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα
 ἀναβάς, ἐκεῖ περὶ τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, Ἐπὶ 10
 τοῦ βήματος¹¹ Καίσαρος²⁰ ἐστώς εἰμι, οὗ²¹ με δεῖ κρίνεσθαι: Ἰουδαίους
 οὐδὲν ἡδίκησα,²² ὥς καὶ σὺ κάλλιον²³ ἐπιγινώσκεις. Εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ²² 11
 καὶ ἄξιον θανάτου πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι²⁴ τὸ ἀποθανεῖν: εἰ δὲ

¹ ἐνέδρα, ας, ἡ, ambush, plot. ² ἀναιρέω, take up, kill. ³ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ⁴ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁵ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ⁶ συγκαταβαίνω, go down with someone, go down with. ⁷ κατηγορέω, accuse, charge. ⁸ διατρίβω, continue, tarry. ⁹ δέκα, ten, 10. ¹⁰ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹¹ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹² κελεύω, order, command. ¹³ περιίστημι, stand around, avoid. ¹⁴ βαρὺς, heavy, burdensome. ¹⁵ αἰτιώμα, τος, τό, charge, complaint. ¹⁶ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁷ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ¹⁸ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹⁹ κατατίθω, lay (down), place. ²⁰ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ²¹ οὗ, where, when. ²² ἀδικέω, do wrong, harm. ²³ κάλλιον, very well. ²⁴ παραιτέομαι, make excuse, refuse.

οὐδέν ἐστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσιν¹ μου, οὐδεὶς με δύναται αὐτοῖς
 χαρίσασθαι.² Καίσαρα³ ἐπικαλοῦμαι. Τότε ὁ Φῆστος⁴ συλλαλήσας⁵ 12
 μετὰ τοῦ συμβουλίου⁶ ἀπεκρίθη, Καίσαρα³ ἐπικέκλησαι; Ἐπὶ Καίσαρα³
 πορεύση.

Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων⁷ τινῶν, Ἀγρίππας⁸ ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη⁹ 13
 κατήντησαν¹⁰ εἰς Καισάρειαν,¹¹ ἀσπασάμενοι τὸν Φῆστον.⁴ Ὡς δὲ 14
 πλείους ἡμέρας διέτριβεν¹² ἐκεῖ, ὁ Φῆστος⁴ τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο¹³ τὰ
 κατὰ τὸν Παῦλον, λέγων, Ἄνθρωπός τίς ἐστιν καταλελειμμένος¹⁴ ὑπὸ
 Φήλικος¹⁵ δέσμιος,¹⁶ περὶ οὗ, γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα, 15
 ἐνεφάνισαν¹⁷ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι
 κατ' αὐτοῦ δίκην.¹⁸ Πρὸς οὓς ἀπεκρίθη, ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος¹⁹ Ῥωμαίοις 16
 χαρίζεσθαι² τινα ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν,²¹ πρὶν²² ἢ ὁ κατηγορούμενος¹
 κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγοροῦς,²³ τόπον τε ἀπολογίας²⁴ λάβοι
 περὶ τοῦ ἐγκλήματος.²⁵ Συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε,²⁶ ἀναβολὴν²⁷ 17
 μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἐξῆς²⁸ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος,²⁹ ἐκέλευσα³⁰
 ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα: περὶ οὗ σταθέντες οἱ κατήγοροι²³ οὐδεμίαν αἰτίαν³¹ 18
 ἐπέφερον³² ὧν ὑπενόουν³³ ἐγώ, ζητήματα³⁴ δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας 19

¹ κατηγορέω, accuse, charge. ² χαρίζομαι, give freely, forgive. ³ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ⁴ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ⁵ συλλαλέω, talk with, discuss. ⁶ συμβούλιον, ου, τό, counsel, council. ⁷ διαγίνομαι, go through, pass. ⁸ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ⁹ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ¹⁰ καταντάω, come to, arrive. ¹¹ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹² διατρίβω, continue, tarry. ¹³ ἀνατίθηναι, set forth, declare. ¹⁴ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁵ Φήλιξ, ικος, ὁ, Felix. ¹⁶ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹⁷ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹⁸ δίκη, ης, ἡ, penalty, punishment. ¹⁹ ἔθος, ους, τό, custom. ²⁰ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ²¹ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ²² πρὶν, before, formerly. ²³ κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ²⁴ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ²⁵ ἐγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ²⁶ ἐνθάδε, within, here. ²⁷ ἀναβολή, ης, ἡ, postponement, delay. ²⁸ ἐξῆς, next, next in order. ²⁹ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ³⁰ κελεύω, order, command. ³¹ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ³² ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ³³ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ³⁴ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question.

δεισιδαιμονίας¹ εἶχον πρὸς αὐτόν, καὶ περὶ τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος,² ὃν
 ἔφασκεν³ ὁ Παῦλος ζῆν. Ἀπορούμενος⁴ δὲ ἐγὼ τὴν περὶ τούτου ζήτησιν, 20
 ἔλεγον, εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, κακεῖ⁶ κρίνεσθαι περὶ
 τούτων. Τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ 21
 Σεβαστοῦ⁷ διάγνωσιν,⁸ ἐκέλευσα⁹ τηρεῖσθαι αὐτόν, ἕως οὔ πέμψω
 αὐτὸν πρὸς Καίσαρα.¹⁰ Ἀγρίππας¹¹ δὲ πρὸς τὸν Φῆστον¹² ἔφη, 22
 Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. Ὁ δέ, Αὔριον,¹³ φησίν,
 ἀκούσῃ αὐτοῦ.

Τῇ οὖν ἐπαύριον,¹⁴ ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα¹¹ καὶ τῆς Βερνίκης¹⁵ μετὰ 23
 πολλῆς φαντασίας,¹⁶ καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον,¹⁷ σὺν τε τοῖς
 χιλιάρχοις¹⁸ καὶ ἀνδράσιν τοῖς κατ' ἐξοχὴν¹⁹ οὗσιν τῆς πόλεως, καὶ
 κελεύσαντος⁹ τοῦ Φῆστου,¹² ἦχθη ὁ Παῦλος. Καί φησιν ὁ Φῆστος,¹² 24
 Ἀγρίππα¹¹ βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες²⁰ ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε
 τοῦτον περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν²¹ μοι ἔν τε
 Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε,²² ἐπιβοῶντες²³ μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι.²⁴ 25
 Ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος²⁵ μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι, καὶ
 αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστόν,⁷ ἔκρινα πέμπειν αὐτόν.

¹ δεισιδαιμονία, ας, ἡ, religion, religion in general. ² θνήσκω, die, am dying. ³ φάσκω, affirm, assert. ⁴ ἀπορέω, be at a loss, be perplexed. ⁵ ζήτησις, εως, ἡ, debate, controversy. ⁶ κακεῖ, and there. ⁷ σεβαστός, revered, august. ⁸ διάγνωσις, εως, ἡ, decision, judicial examination. ⁹ κελεύω, order, command. ¹⁰ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ¹¹ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ¹² Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ¹³ αὔριον, tomorrow. ¹⁴ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹⁵ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ¹⁶ φαντασία, ας, ἡ, pomp, pageantry. ¹⁷ ἀκροατήριον, ου, τό, auditorium, audience hall. ¹⁸ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁹ ἐξοχή, ης, ἡ, prominence, eminence. ²⁰ συμπάρεμι, be together, be present with. ²¹ ἐντυχάνω, entreat, intercede. ²² ἐνθάδε, within, here. ²³ ἐπιβοᾶω, cry out to or against. ²⁴ μηκέτι, no longer. ²⁵ καταλαμβάνω, overtake, apprehend.

Περὶ οὗ ἀσφαλές¹ τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω. Διὸ προήγαγον² αὐτὸν 26

ἐφ' ὑμῶν, καὶ μάλιστα³ ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα,⁴ ὅπως τῆς

ἀνακρίσεως⁵ γενομένης σχῶ τι γράψαι. Ἄλογον⁶ γάρ μοι δοκεῖ, 27

πέμποντα δέσμιον,⁷ μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας⁸ σημᾶναι.⁹

Ἀγρίππας⁴ δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐπιτρέπεται¹⁰ σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ 26

λέγειν. Τότε ὁ Παῦλος ἀπελογεῖτο,¹¹ ἐκτείνας¹² τὴν χεῖρα,

Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι¹³ ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα,⁴ ἡγημαι 2

ἐμαυτὸν μακάριον ἐπὶ σοῦ μέλλων ἀπολογεῖσθαι¹¹ σήμερον: μάλιστα³ 3

γνώστην¹⁵ ὄντα σὲ πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἡθῶν¹⁶ τε καὶ

ζητημάτων:¹⁷ διὸ δέομαί¹⁸ σου, μακροθύμως¹⁹ ἀκοῦσαί μου. Τὴν μὲν 4

οὖν βίωσίν²⁰ μου τὴν ἐκ νεότητος,²¹ τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ

ἔθνει μου ἐν Ἱεροσολύμοις, ἴσασι πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, προγινώσκοντές 5

με ἄνωθεν,²³ ἐὰν θέλωσιν μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην²⁴

αἵρεσιν²⁵ τῆς ἡμετέρας²⁶ θρησκείας²⁷ ἔζησα Φαρισαῖος. Καὶ νῦν ἐπ' 6

ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ θεοῦ

ἔστηκα κρινόμενος, εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον²⁸ ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ²⁹ νύκτα 7

¹ ἀσφαλές, certain, definite. ² προάγω, lead forth, go before. ³ μάλιστα, especially, most of all. ⁴ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ⁵ ἀνάκρισις, εως, ἡ, investigation, examination. ⁶ ἄλογος, without reason, absurd. ⁷ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ⁸ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ⁹ σημαίνω, indicate, signify. ¹⁰ ἐπιτρέπω, permit, allow. ¹¹ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹² ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ¹³ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ¹⁴ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹⁵ γνώστης, ου, ὁ, expert, one who knows. ¹⁶ ἥθος, ους, τό, custom, habit. ¹⁷ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁸ δέομαι, ask, request. ¹⁹ μακροθύμως, patiently. ²⁰ βίωσις, εως, ἡ, manner of life. ²¹ νεότης, ητος, ἡ, youth, youthfulness. ²² προγινώσκω, know beforehand. ²³ ἄνωθεν, from above, again. ²⁴ ἀκριβώς, carefully, accurately. ²⁵ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ²⁶ ἡμέτερος, ου, ὁ, our, our own. ²⁷ θρησκεία, ας, ἡ, religion, worship. ²⁸ δωδεκάφυλον, ου, τό, twelve tribes. ²⁹ ἐκτένεια, ας, ἡ, perseverance, earnestness.

καὶ ἡμέραν λατρεῦον¹ ἐλπίζει καταντῆσαι·² περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι,
 βασιλεῦ Ἀγρίππα,⁴ ὑπὸ Ἰουδαίων. Τί ἄπιστον⁵ κρίνεται παρ' ὑμῖν, εἰ ὁ 8
 θεὸς νεκροὺς ἐγείρει; Ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ 9
 τοῦ Ναζωραίου⁶ δεῖν πολλὰ ἐναντία⁷ πράξαι· ὁ καὶ ἐποίησα ἐν 10
 Ἱεροσολύμοις, καὶ πολλοὺς τῶν ἁγίων ἐγὼ φυλακαῖς κατέκλεισα,⁸ τὴν
 παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβὼν, ἀναιρουμένων⁹ τε αὐτῶν
 κατήνεγκα¹⁰ ψῆφον.¹¹ Καὶ κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις¹² 11
 τιμωρῶν¹³ αὐτούς, ἠνάγκαζον¹⁴ βλασφημεῖν· περισσῶς¹⁵ τε
 ἐμμαινόμενος¹⁶ αὐτοῖς, ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις. Ἐν οἷς καὶ 12
 πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν¹⁷ μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς¹⁸ τῆς
 παρὰ τῶν ἀρχιερέων, ἡμέρας μέσης, κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, 13
 οὐρανόθεν¹⁹ ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα²⁰ τοῦ ἡλίου, περιλάμψαν²¹ με φῶς
 καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους. Πάντων δὲ καταπεσόντων²² ἡμῶν εἰς 14
 τὴν γῆν, ἤκουσα φωνὴν λαλοῦσαν πρὸς με καὶ λέγουσαν τῇ Ἑβραϊδὶ²³
 διαλέκτῳ,²⁴ Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; Σκληρόν²⁵ σοι πρὸς κέντρα²⁶
 λακτίζειν.²⁷ Ἐγὼ δὲ εἶπον, Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν 15
 σὺ διώκεις. Ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο 16
 γὰρ ὥφθην σοι, προχειρίσασθαί²⁸ σε ὑπηρέτην²⁹ καὶ μάρτυρα ὧν τε εἶδες

¹ λατρεύω, serve, worship. ² καταντάω, come to, arrive. ³ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ⁴ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ⁵ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ⁶ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ⁷ ἐναντίος, opposite, hostile. ⁸ κατακλείω, shut up, lock up. ⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁰ καταφέρω, bring down, against. ¹¹ ψῆφος, ου, ἡ, small smooth stone, voting pebble. ¹² πολλάκις, often, many times. ¹³ τιμωρέω, punish. ¹⁴ ἀναγκάζω, force, compel. ¹⁵ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁶ ἐμμαινόμενος, be enraged, am madly enraged with. ¹⁷ Δαμασκός, ου, ἡ, Damascus. ¹⁸ ἐπιτροπή, ἡς, ἡ, permission, commission. ¹⁹ οὐρανόθεν, from heaven. ²⁰ λαμπρότης, ητος, ἡ, shining, brilliance. ²¹ περιλάμπω, shine around. ²² καταπίπτω, fall, fall down. ²³ Ἑβραῖς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ²⁴ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ²⁵ σκληρός, hard, rough. ²⁶ κέντρον, ου, τό, sharp point, sting. ²⁷ λακτίζω, kick. ²⁸ προχειρίζομαι, determine, appoint. ²⁹ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant.

ὧν τε ὀφθήσομαί σοι, ἐξαιρούμενός¹ σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς 17
 οὓς ἐγὼ σε ἀποστέλλω, ἀνοιῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ ὑποστρέψαι ἀπὸ 18
 σκοτόους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Σατανᾶ ἐπὶ τὸν θεόν, τοῦ λαβεῖν
 αὐτοὺς ἄφεσιν² ἁμαρτιῶν, καὶ κλῆρον³ ἐν τοῖς ἡγιασμένοις⁴ πίστει τῇ
 εἰς ἐμέ. Ὅθεν,⁵ βασιλεῦ Ἀγρίππα,⁶ οὐκ ἐγενόμην ἀπειθής⁷ τῇ οὐρανίῳ⁸ 19
 ὀπτασίᾳ,⁹ ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ¹⁰ πρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς 20
 πᾶσάν τε τὴν χώραν¹¹ τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν, ἀπαγγέλλων
 μετανοεῖν, καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεόν, ἄξια τῆς μετανοίας¹² ἔργα
 πράσσοντας. Ἐνεκα¹³ τούτων οἱ Ἰουδαῖοί με συλλαβόμενοι¹⁴ ἐν τῷ ἱερῷ 21
 ἐπειρώντο¹⁵ διαχειρίσασθαι.¹⁶ Ἐπικουρίας¹⁷ οὖν τυχὼν¹⁸ τῆς παρὰ τοῦ 22
 θεοῦ, ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἔστηκα μαρτυρόμενος¹⁹ μικρῷ τε καὶ
 μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτός²⁰ λέγων ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων
 γίνεσθαι καὶ Μωϋσῆς, εἰ παθητὸς²¹ ὁ χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως 23
 νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν²² τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν.

Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου,²³ ὁ Φῆστος²⁴ μεγάλη τῇ φωνῇ ἔφη, 24
 Μαίνῃ,²⁵ Παῦλε· τὰ πολλὰ σε γράμματα²⁶ εἰς μανίαν²⁷ περιτρέπει.²⁸ Ὁ 25
 δέ, Οὐ μαίνομαι,²⁵ φησὶν, κράτιστε²⁹ Φῆστε,²⁴ ἀλλὰ ἀληθείας καὶ

¹ ἐξαιρέω, take out, deliver. ² ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ³ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ⁴ ἀγιάζω, make holy, consecrate. ⁵ ὅθεν, from where, from which. ⁶ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ⁷ ἀπειθής, disobedient, unbelieving. ⁸ οὐράνιος, heavenly, in heaven. ⁹ ὀπτασία, ας, ἡ, vision, supernatural appearance. ¹⁰ Δαμασκός, ου, ἡ, Damascus. ¹¹ χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹² μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹³ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ¹⁴ συλλαμβάνω, take, conceive. ¹⁵ πειράω, try, attempt. ¹⁶ διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ¹⁷ ἐπικουρία, ας, ἡ, help, aid. ¹⁸ τυγχάνω, obtain, happen. ¹⁹ μαρτύρομαι, affirm, testify. ²⁰ ἐκτός, aside from, besides. ²¹ παθητός, subject to suffering. ²² καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ²³ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ²⁴ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ²⁵ μαίνομαι, rage, be furious. ²⁶ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ²⁷ μανία, ας, ἡ, madness, frenzy. ²⁸ περιτρέπω, turn about, drive insane. ²⁹ κράτιστος, most noble, most excellent.

σωφροσύνης¹ ῥήματα ἀποφθέγγομαι.² Ἐπίσταται³ γὰρ περὶ τούτων ὁ 26

βασιλεὺς, πρὸς ὃν καὶ παρρησιαζόμενος⁴ λαλῶ: λανθάνειν⁵ γὰρ αὐτόν

τι τούτων οὐ πείθομαι οὐδέν: οὐ γὰρ ἐν γωνίᾳ⁶ πεπραγμένον τοῦτο. 27

Πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα,⁷ τοῖς προφήταις; Οἶδα ὅτι πιστεύεις. Ὁ 28

δὲ Ἀγρίππας⁷ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐν ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν⁸

γενέσθαι. Ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν, Εὐξαίμην⁹ ἂν τῷ θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ 29

ἐν πολλῷ οὐ μόνον σε, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον,

γενέσθαι τοιούτους ὅποῖος¹⁰ καὶ ἐγώ εἰμι, παρεκτός¹¹ τῶν δεσμῶν¹² τούτων.

Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν,¹³ ἥ τε 30

Βερνίκη,¹⁴ καὶ οἱ συγκαθήμενοι¹⁵ αὐτοῖς: καὶ ἀναχωρήσαντες¹⁶ ἐλάλουν 31

πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες ὅτι Οὐδὲν θανάτου ἄξιον ἢ δεσμῶν¹² πράσσει

ὁ ἄνθρωπος οὗτος. Ἀγρίππας⁷ δὲ τῷ Φήστῳ¹⁷ ἔφη, Ἀπολελύσθαι 32

ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.¹⁸

Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν¹⁹ ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν,²⁰ παρεδίδουν τὸν τε 27

Παῦλον καὶ τινας ἐτέρους δεσμώτας²¹ ἑκατοντάρχη,²² ὀνόματι Ἰουλίῳ,²³

σπείρης²⁴ Σεβαστῆς.²⁵ Ἐπιβάντες²⁶ δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῷ,²⁷ 2

¹ σωφροσύνη, ης, ἡ, self control, moderation. ² ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ³ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁴ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁵ λανθάνω, escape notice, am hidden. ⁶ γωνία, ας, ἡ, angle, corner. ⁷ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ⁸ Χριστιανός, οὔ, ὁ, Christian. ⁹ εὐχομαι, pray, wish. ¹⁰ ὅποῖος, what sort of, what kind of. ¹¹ παρεκτός, except for, apart from. ¹² δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ¹³ ἡγεμὼν, ὄνος, ὁ, governor, leader. ¹⁴ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ¹⁵ συγκαθήμεναι, sit with. ¹⁶ ἀναχωρέω, depart, withdraw. ¹⁷ Φήστος, ου, ὁ, Festus. ¹⁸ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ¹⁹ ἀποπλεῖω, sail away. ²⁰ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ²¹ δεσμώτης, ου, ὁ, prisoner, captive. ²² ἑκατοντάρχης, centurion. ²³ Ἰούλιος, ου, ὁ, Julius. ²⁴ σπείρα, ης, ἡ, cohort. ²⁵ σεβαστός, revered, august. ²⁶ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ²⁷ Ἀδραμυττηνός, of Adramyttium.

μέλλοντες πλεῖν¹ τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν² τόπους, ἀνήχθημεν,³ ὄντος σὺν
 ἡμῖν Ἀριστάρχου⁴ Μακεδόνης⁵ Θεσσαλονικέως.⁶ Τῇ τε ἐτέρᾳ³
 κατήχθημεν⁷ εἰς Σιδῶνα:⁸ φιланθρώπως⁹ τε ὁ Ἰούλιος¹⁰ τῷ Παύλῳ
 χρησάμενος¹¹ ἐπέτρεψεν¹² πρὸς τοὺς φίλους πορευθέντα ἐπιμελείας¹³
 τυχεῖν.¹⁴ Κάκειθεν¹⁵ ἀναχθέντες³ ὑπεπλεύσαμεν¹⁶ τὴν Κύπρον,¹⁷ διὰ τὸ⁴
 τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους.¹⁸ Τό τε πέλαγος¹⁹ τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν²⁰⁵
 καὶ Παμφυλίαν²¹ διαπλεύσαντες,²² κατήλθομεν²³ εἰς Μύρα²⁴ τῆς
 Λυκίας.²⁵ Κάκει²⁶ εὐρὼν ὁ ἐκατόνταρχος²⁷ πλοῖον Ἀλεξανδρίνον²⁸ πλέον⁶
 εἰς τὴν Ἰταλίαν,²⁹ ἐνεβίβασεν³⁰ ἡμᾶς εἰς αὐτό. Ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις⁷
 βραδυπλοοῦντες,³¹ καὶ μόλις³² γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον,³³ μὴ
 προσεώντος³⁴ ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν¹⁶ τὴν Κρήτην³⁵ κατὰ
 Σαλμώνην:³⁶ μόλις³² τε παραλεγόμενοι³⁷ αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ⁸
 καλούμενον Καλοὺς Λιμένας,³⁸ ὃ ἐγγὺς ἦν πόλις Λασαία.³⁹

Ἰκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου,⁴⁰ καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς⁴¹ τοῦ πλοός,⁴²⁹
 διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν⁴³ ἤδη παρεληλυθέναι,⁴⁴ παρήνει⁴⁵ ὁ Παῦλος¹⁰
 λέγων αὐτοῖς, Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως⁴⁶ καὶ πολλῆς ζημίας,⁴⁷ οὐ

¹ πλέω, sail. ² Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ³ ἀνάγω, lead up, restore. ⁴ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ⁵ Μακεδών, ὄνος, ὁ, Macedonian. ⁶ Θεσσαλονικεύς, ἑως, ὁ, Thessalonian. ⁷ κατάγω, bring down, lead down. ⁸ Σιδών, ὄνος, ἡ, Sidon. ⁹ φιλανθρώπως, benevolently, kindly. ¹⁰ Ἰούλιος, ου, ὁ, Julius. ¹¹ χρᾶμαι, use, make use of. ¹² ἐπιτρέπω, permit, allow. ¹³ ἐπιμέλεια, ας, ἡ, care, attention. ¹⁴ τυγχάνω, obtain, happen. ¹⁵ κάκειθεν, and thence, and from there. ¹⁶ ὑποπλέω, sail under the shelter of, sail under. ¹⁷ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ¹⁸ ἐναντίος, opposite, hostile. ¹⁹ πέλαγος, ους, τό, open sea, depths of the sea. ²⁰ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ²¹ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ²² διαπλέω, sail through, sail over. ²³ κατέρχομαι, come down, go down. ²⁴ Μύρα, ων, τό, Myra. ²⁵ Λυκία, ας, ἡ, Lycia. ²⁶ κάκει, and there. ²⁷ ἐκατοντάρχης, centurion. ²⁸ Ἀλεξανδρίνος, Alexandrian. ²⁹ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ³⁰ ἐμβιβάζω, put aboard, embark. ³¹ βραδυπλοέω, sail slowly. ³² μόλις, with difficulty, hardly. ³³ Κνίδος, ου, ἡ, Cnidus. ³⁴ προσεάω, permit to go farther. ³⁵ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ³⁶ Σαλμώνη, ης, ἡ, Salmone. ³⁷ παραλέγομαι, coast or sail along, sail past. ³⁸ λιμήν, ἑνος, ὁ, harbor, haven. ³⁹ Λασαία, ας, ἡ, Lasea. ⁴⁰ διαγίνομαι, go through, pass. ⁴¹ ἐπισφαλής, unsafe, dangerous. ⁴² πλόος, ὁ, voyage. ⁴³ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ⁴⁴ παρέρχομαι, pass by, go by. ⁴⁵ παραινέω, recommend, urge. ⁴⁶ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ⁴⁷ ζημία, ας, ἡ, damage, loss.

μόνον τοῦ φορτίου¹ καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν,
 μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν.² Ὁ δὲ ἑκατοντάρχης³ τῷ κυβερνήτῃ⁴ καὶ τῷ 11
 ναυκλήρῳ⁵ ἐπέιθετο μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις. 12
 Ἀνευθέτου⁶ δὲ τοῦ λιμένος⁷ ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν,⁸ οἱ
 πλείους ἔθεντο βουλὴν⁹ ἀναχθῆναι¹⁰ κακεῖθεν,¹¹ εἴ πως δύναιτο
 καταντήσαντες¹² εἰς Φοῖνικα¹³ παραχειμάσαι,¹⁴ λιμένα⁷ τῆς Κρήτης¹⁵
 βλέποντα κατὰ λίβρα¹⁶ καὶ κατὰ χώρον.¹⁷ Ὑποπνεύσαντος¹⁸ δὲ νότου,¹⁹ 13
 δόξαντες τῆς προθέσεως²⁰ κεκρατηκέναι, ἄραντες ἄσσον²¹ παρελέγοντο
 τὴν Κρήτην.¹⁵ Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικός,²³ 14
 ὁ καλούμενος Εὐροκλύδων.²⁴ συναρπασθέντος²⁵ δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ 15
 δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν²⁶ τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόντες²⁷ ἐφερόμεθα. Νησίον²⁸ 16
 δέ τι ὑποδραμόντες²⁹ καλούμενον Κλαύδην³⁰ μόλις³¹ ἰσχύσαμεν³²
 περικρατεῖς³³ γενέσθαι τῆς σκάφης³⁴ ἣν ἄραντες, βοηθείαις³⁵ ἐχρῶντο,³⁶ 17
 ὑποζωννύντες³⁷ τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτην³⁸
 ἐκπέσωσιν,³⁹ χαλάσαντες⁴⁰ τὸ σκεῦος,⁴¹ οὕτως ἐφέροντο. Σφοδρῶς⁴² δὲ 18
 χειμαζομένων⁴³ ἡμῶν, τῇ ἐξῆς⁴⁴ ἐκβολὴν⁴⁵ ἐποιοῦντο· καὶ τῇ τρίτῃ 19

¹ φορτίον, ου, τό, burden, load. ² πλόος, ό, voyage. ³ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁴ κυβερνήτης, ου, ό, shipmaster, pilot. ⁵ ναύκληρος, ου, ό, ship captain, master of a ship. ⁶ ἀνεύθετος, unsuitable, poor. ⁷ λιμὴν, ένος, ό, harbor, haven. ⁸ παραχειμασία, ας, ή, wintering. ⁹ βουλή, ης, ή, counsel, purpose. ¹⁰ ἀνάγω, lead up, restore. ¹¹ κακεῖθεν, and thence, and from there. ¹² καταντάω, come to, arrive. ¹³ φοῖνιξ, ό, palm tree, palm branch. ¹⁴ παραχειμάζω, winter, pass the winter. ¹⁵ Κρήτη, ης, ή, Crete. ¹⁶ λίψ, ό, south-west, south-west wind. ¹⁷ χώρος, ου, ό, northwest wind. ¹⁸ ὑποπνέω, blow gently. ¹⁹ νότος, ου, ό, south wind, south. ²⁰ πρόθεσις, εως, ή, setting forth, purpose. ²¹ ἄσσον, nearer, close by. ²² παραλέγομαι, coast or sail along, sail past. ²³ τυφωνικός, like a whirlwind, violent. ²⁴ Εὐροκλύδων, ό, east-north-east wind. ²⁵ συναρπάζω, seize, drag away. ²⁶ ἀντοφθαλμέω, look directly at, face. ²⁷ ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ²⁸ νησίον, ου, τό, small island, little island. ²⁹ ὑποτρέχω, run under the shelter of. ³⁰ Κλαύδη, ης, ή, Cauda, Claudia. ³¹ μόλις, with difficulty, hardly. ³² ἰσχύω, be strong, able. ³³ περικρατής, having power, having full command of. ³⁴ σκάφη, ης, ή, dish, small boat. ³⁵ βοήθεια, ας, ή, help, assistance. ³⁶ χρᾶμαι, use, make use of. ³⁷ ὑποζώννυμι, undergird, brace. ³⁸ Σύρτις, εως, ή, Syrtis, quicksand. ³⁹ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ⁴⁰ χαλάω, slacken, let down. ⁴¹ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ⁴² σφοδρῶς, exceedingly, greatly. ⁴³ χειμάζομαι, toss in a storm, distress. ⁴⁴ ἐξῆς, next, next in order. ⁴⁵ ἐκβολή, ης, ή, jettisoning, throwing out.

αὐτόχειρες¹ τὴν σκευὴν² τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν.³ Μήτε δὲ ἡλίου μήτε 20

ἄστρον⁴ ἐπιφαινόντων⁵ ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός⁶ τε οὐκ ὀλίγου

ἐπικειμένου,⁷ λοιπὸν περιηρεῖτο⁸ πᾶσα ἐλπίς τοῦ σώζεσθαι ἡμᾶς. 21

Πολλῆς δὲ ἀσιτίας⁹ ὑπαρχούσης, τότε σταθεῖς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ

αὐτῶν εἶπεν, Ἔδει μὲν, ὦ¹⁰ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς¹¹ μοι μὴ ἀνάγεσθαι

ἀπὸ τῆς Κρήτης,¹³ κερδῆσαί¹⁴ τε τὴν ὕβριν¹⁵ ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.¹⁶ 22

Καὶ τὰ νῦν παραινῶ¹⁷ ὑμᾶς εὐθυμεῖν: ¹⁸ ἀποβολή¹⁹ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία

ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν τοῦ πλοίου. Παρέστη γάρ μοι ταύτῃ τῇ νυκτὶ 23

ἄγγελος τοῦ θεοῦ, οὗ εἰμι, ὃ καὶ λατρεύω,²⁰ λέγων, Μὴ φοβοῦ, Παῦλε: 24

Καίσαρί²¹ σε δεῖ παραστῆναι: καὶ ἰδοῦ, κεχάρισται²² σοι ὁ θεὸς πάντας

τοὺς πλέοντας²³ μετὰ σοῦ. Διὸ εὐθυμεῖτε ¹⁸ ἄνδρες: πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ 25

ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον²⁴ λελάληταί μοι. Εἰς νῆσον²⁵ δέ τινα δεῖ 26

ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.²⁶

Ὡς δὲ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ²⁷ νύξ ἐγένετο, διαφορομένων²⁸ ἡμῶν ἐν τῷ 27

Ἀδρία,²⁹ κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν³⁰ οἱ ναῦται ³¹ προσάγειν³² τινὰ

αὐτοῖς χώραν: ³³ καὶ βολίσαντες³⁴ εὔρον ὀργυιάς ³⁵ εἴκοσι: ³⁶ βραχὺ³⁷ δὲ 28

διαστήσαντες,³⁸ καὶ πάλιν βολίσαντες,³⁴ εὔρον ὀργυιάς ³⁵ δεκαπέντε: ³⁹ 29

¹ αὐτόχειρ, with one's own hand. ² σκευή, ἤς, ἡ, equipment, tackle. ³ ῥίπτω, throw, cast. ⁴ ἄστρον, ου, τό, star. ⁵ ἐπιφαίνω, appear, shine. ⁶ χειμῶν, ὥνος, ὁ, winter, storm. ⁷ ἐπικεῖμαι, lie on, lie upon. ⁸ περιαιρέω, cast off, take away. ⁹ ἀσιτία, ας, ἡ, lack of appetite, abstinence. ¹⁰ ὦ, Oh! omega. ¹¹ πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ¹² ἀνάγω, lead up, restore. ¹³ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ¹⁴ κερδαίνω, gain, win. ¹⁵ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ¹⁶ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ¹⁷ παραινέω, recommend, urge. ¹⁸ εὐθυμέω, be cheerful, am cheerful. ¹⁹ ἀποβολή, ἤς, ἡ, rejection, loss. ²⁰ λατρεύω, serve, worship. ²¹ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ²² χαρίζομαι, give freely, forgive. ²³ πλέω, sail. ²⁴ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ²⁵ νῆσος, ου, ἡ, island. ²⁶ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ²⁷ τεσσαρεσκαίδεκατος, fourteenth. ²⁸ διαφέρω, differ, carry through. ²⁹ Ἀδρία, ου, ὁ, Adriatic Sea. ³⁰ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ³¹ ναῦτης, ου, ὁ, sailor, seaman. ³² προσάγω, bring (forward), approach. ³³ χώρα, ας, ἡ, land, region. ³⁴ βολίζω, take soundings. ³⁵ ὀργυιά, ᾶς, ἡ, fathom, about five or six feet. ³⁶ εἴκοσι, twenty, 20. ³⁷ βραχύς, short, little. ³⁸ διύστημι, pass, part. ³⁹ δεκαπέντε, fifteen, 15.

φοβούμενοί τε μήπως¹ εἰς τραχεῖς² τόπους ἐκπέσωμεν,³ ἐκ πρύμνης⁴
ρίψαντες⁵ ἀγκύρας⁶ τέσσαρας, ἤρχοντο⁷ ἡμέραν γενέσθαι. Τῶν δὲ 30
ναυτῶν⁸ ζητούντων φυγεῖν⁹ ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ χαλασάντων¹⁰ τὴν
σκάφην¹¹ εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει¹² ὡς ἐκ πώρας¹³ μελλόντων
ἀγκύρας⁶ ἐκτείνειν,¹⁴ εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ¹⁵ καὶ τοῖς 31
στρατιώταις,¹⁶ Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ
δύνασθε. Τότε οἱ στρατιῶται¹⁶ ἀπέκοψαν¹⁷ τὰ σχοινία¹⁸ τῆς σκάφης,¹¹ 32
καὶ εἶασαν¹⁹ αὐτὴν ἐκπεσεῖν.³ Ἄχρι δὲ οὗ ἡμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, 33
παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν²⁰ τροφῆς,²¹ λέγων,
Τεσσαρεσκαίδεκάτην²² σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες²³ ἄσιτοι²⁴
διατελεῖτε,²⁵ μηδὲν προσλαβόμενοι.²⁶ Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς προσλαβεῖν 34
τροφῆς:²¹ τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας²⁷ σωτηρίας ὑπάρχει: οὐδενὸς
γὰρ ὑμῶν θριξ²⁸ ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται. Εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν 35
ἄρτον, εὐχαρίστησεν τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων: καὶ κλάσας²⁹ ἥρξατο
ἐσθίειν. Εὐθυμοὶ³⁰ δὲ γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο²⁶ 36
τροφῆς.²¹ Ἦμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαί, διακόσιαι³¹ 37
ἐβδομήκοντα³² ἕξ.³³ Κορεσθέντες³⁴ δὲ τῆς τροφῆς²¹ ἐκούφιζον³⁵ τὸ πλοῖον, 38
ἐκβαλλόμενοι τὸν σίτον³⁶ εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, 39

¹ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ² τραχύς, rough, uneven. ³ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ⁴ πρύμνα, ης, ἡ, stern (of a ship). ⁵ ρίπτω, throw, cast. ⁶ ἄγκυρα, ας, ἡ, anchor. ⁷ εὐχομαι, pray, wish. ⁸ ναύτης, ου, ὁ, sailor, seaman. ⁹ φεύγω, flee, escape. ¹⁰ χαλάω, slacken, let down. ¹¹ σκάφη, ης, ἡ, dish, small boat. ¹² πρόφασις, εως, ἡ, pretense, pretext. ¹³ πώρα, ας, ἡ, prow of a ship. ¹⁴ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ¹⁵ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁶ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁷ ἀποκόπτω, cut off, smite. ¹⁸ σχοινίον, ου, τό, rope, cord. ¹⁹ εἶω, permit, allow. ²⁰ μεταλαμβάνω, partake of, share. ²¹ τροφή, ης, ἡ, food, nourishment. ²² τεσσαρεσκαίδεκατος, fourteenth. ²³ προσδοκάω, wait for, look for. ²⁴ ἄσιτος, without eating, fasting. ²⁵ διατελέω, continue, remain. ²⁶ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ²⁷ ὑμέτερος, your. ²⁸ θρίξ, τριχός, ἡ, hair. ²⁹ κλάω, break. ³⁰ εὐθυμος, cheerful, encouraged. ³¹ διακόσιοι, two hundred, 200. ³² ἐβδομήκοντα, seventy, 70. ³³ ἕξ, six, 6. ³⁴ κορέννυμι, satiate, fill. ³⁵ κουφίζω, make light, lighten. ³⁶ σίτος, ου, ὁ, wheat, grain.

τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον· κόλπον¹ δὲ τινα κατενόουν² ἔχοντα αἰγιαλόν,³
 εἰς ὃν ἐβουλεύσαντο,⁴ εἰ δυνατόν, ἐξῶσαι⁵ τὸ πλοῖον. Καὶ τὰς ἀγκύρας⁶ 40
 περιελόντες⁷ εἴων⁸ εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα⁹ ἀνέντες¹⁰ τὰς ζευκτηρίας¹¹
 τῶν πηδαλίων·¹² καὶ ἐπάραντες¹³ τὸν ἀρτέμονα¹⁴ τῇ πνεούσῃ¹⁵ κατεῖχον
 εἰς τὸν αἰγιαλόν.³ Περιπεσόντες¹⁷ δὲ εἰς τόπον διθάλασσον¹⁸ ἐπώκειλαν¹⁹ 41
 τὴν ναῦν·²⁰ καὶ ἡ μὲν πρῶρα²¹ ἐρείσασα²² ἔμεινεν ἀσάλευτος,²³ ἡ δὲ
 πρύμνα²⁴ ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας²⁵ τῶν κυμάτων.²⁶ Τῶν δὲ στρατιωτῶν²⁷ 42
 βουλῇ²⁸ ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας²⁹ ἀποκτείνωσιν, μή τις
 ἐκκολυμβήσας³⁰ διαφύγῃ.³¹ Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος,³² βουλόμενος διασῶσαι 43
 τὸν Παῦλον, ἐκώλυσεν³⁴ αὐτοὺς τοῦ βουλήματος,³⁵ ἐκέλευσέν³⁶ τε τοὺς
 δυναμένους κολυμβᾶν³⁷ ἀπορρίψαντας³⁸ πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι·³⁹ 44
 καὶ τοὺς λοιπούς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν,⁴⁰ οὓς δὲ ἐπὶ τινων τῶν ἀπὸ τοῦ
 πλοίου. Καὶ οὕτως⁴¹ ἐγένετο πάντας διασωθῆναι³³ ἐπὶ τὴν γῆν.

Καὶ διασωθέντες,³³ τότε ἐπέγνωσαν ὅτι Μελίτη⁴² ἡ νῆσος⁴³ καλεῖται. Οἱ δὲ 28

βάρβαροι⁴⁴ παρείχον⁴⁵ οὐ τὴν τυχούσαν⁴⁶ φιланθρωπίαν⁴⁷ ἡμῖν:

¹ κόλπος, ου, ό, bosom, breast. ² κατανοέω, observe, understand. ³ αἰγιαλός, οὔ, ό, seashore, beach. ⁴ βουλεύω, deliberate, take counsel. ⁵ ἐξωθέω, drive out, run aground. ⁶ ἀγκυρα, ας, ή, anchor. ⁷ περιαιρέω, cast off, take away. ⁸ ἐάω, permit, allow. ⁹ ἅμα, at the same time. ¹⁰ ἀνίημι, give up, loosen. ¹¹ ζευκτηρία, ας, ή, band, rope. ¹² πηδάλιον, ου, τό, rudder, rudder of a ship. ¹³ ἐπαίρω, lift up, raise. ¹⁴ ἀρτέμων, ωνος, ό, foresail, set on the bow. ¹⁵ πνέω, blow. ¹⁶ κατέχω, hold back, hold fast. ¹⁷ περιπίπτω, fall in with, strike. ¹⁸ διθάλασσο, where two seas met, between two seas. ¹⁹ ἐποκέλλω, force forward, run aground. ²⁰ ναῦς, ή, ship, vessel. ²¹ πρῶρα, ας, ή, prow of a ship. ²² ἐρείδω, stick fast, fix firmly. ²³ ἀσάλευτος, immovable, unshakable. ²⁴ πρύμνα, ης, ή, stern (of a ship). ²⁵ βία, ας, ή, strength, force. ²⁶ κύμα, τος, τό, wave. ²⁷ στρατιώτης, ου, ό, soldier. ²⁸ βουλή, ης, ή, counsel, purpose. ²⁹ δεσμώτης, ου, ό, prisoner, captive. ³⁰ ἐκκολυμβάω, swim away, swim out. ³¹ διαφεύγω, escape, escape by flight. ³² ἑκατόνταρχης, centurion. ³³ διασώζω, save, bring safely to. ³⁴ κωλύω, forbid, hinder. ³⁵ βούλημα, τος, τό, purpose, will. ³⁶ κελεύω, order, command. ³⁷ κολυμβάω, swim up and down, swim. ³⁸ ἀπορρίπτω, throw away from, throw overboard. ³⁹ ἐξιμι, go away, leave. ⁴⁰ σανίς, ίδος, ή, board, plank. ⁴¹ οὕτως, thus, so. ⁴² Μελίτη, ης, ή, Malta, Melita. ⁴³ νῆσος, ου, ή, island. ⁴⁴ βάρβαρος, barbarous, barbarian. ⁴⁵ παρέχω, offer, afford. ⁴⁶ τυγχάνω, obtain, happen. ⁴⁷ φιланθρωπία, ας, ή, (loving) kindness, love for mankind.

ἀνάψαντες¹ γὰρ πυράν,² προσελάβοντο³ πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν⁴
τὸν ἐφεστῶτα,⁵ καὶ διὰ τὸ ψύχος.⁶ Συστρέψαντος⁷ δὲ τοῦ Παύλου³
φρυγάνων⁸ πλήθος, καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυράν,² ἔχιδνα⁹ ἐκ τῆς θερμῆς
διεξελθοῦσα καθήψεν¹¹ τῆς χειρὸς αὐτοῦ. Ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι¹²⁴
κρεμάμενον¹³ τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους,
Πάντως¹⁴ φονεὺς¹⁵ ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα¹⁶ ἐκ τῆς
θαλάσσης ἡ Δίκη¹⁷ ζῆν οὐκ εἶασεν.¹⁸ Ὁ μὲν οὖν, ἀποτινάξας¹⁹ τὸ θηρίον⁵
εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν οὐδὲν κακόν. Οἱ δὲ προσεδόκων²⁰ αὐτὸν μέλλειν⁶
πίμπρασθαι²¹ ἢ καταπίπτειν²² ἄφνω²³ νεκρόν: ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν
προσδοκόντων,²⁰ καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον²⁴ εἰς αὐτὸν γινόμενον,
μεταβαλλόμενοι²⁵ ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι.

Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχεν χωρία²⁶ τῷ πρώτῳ τῆς νήσου,²⁷⁷
ὀνόματι Ποπλίῳ,²⁸ ὃς ἀναδεξάμενος²⁹ ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως³⁰
ἐξένισεν.³¹ Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου²⁸ πυρετοῖς³² καὶ⁸
δυσεντερίᾳ³³ συνεχόμενον³⁴ κατακεῖσθαι: ³⁵ πρὸς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν,
καὶ προσευξάμενος, ἐπιθείς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἰάσατο³⁶ αὐτόν. Τούτου⁹
οὖν γενομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθενείας³⁷ ἐν τῇ νήσῳ²⁷

¹ ἀνάπτω, kindle, set on fire. ² πυρά, ἄς, ἡ, fire. ³ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ⁴ ὑετός, ου, ὁ, rain. ⁵ ἐφίστημι, stand over, come upon. ⁶ ψύχος, ους, τό, cold. ⁷ συστρέφω, gather up, bring together. ⁸ φρύγανον, ου, τό, bush, shrub. ⁹ ἐχιδνα, ης, ἡ, viper, serpent. ¹⁰ θερμή, ης, ἡ, heat. ¹¹ καθάπτω, take hold of, seize. ¹² βάρβαρος, barbarous, barbarian. ¹³ κρεμάννυμι, hang, hang up. ¹⁴ πάντως, altogether, by all means. ¹⁵ φονεὺς, ἑως, ὁ, murderer. ¹⁶ διασώζω, save, bring safely to. ¹⁷ δίκη, ης, ἡ, penalty, punishment. ¹⁸ ἐάω, permit, allow. ¹⁹ ἀποτινάσσω, shake off. ²⁰ προσδοκάω, wait for, look for. ²¹ πίμπρημι, burn with fever, swell up. ²² καταπίπτω, fall, fall down. ²³ ἄφνω, suddenly. ²⁴ ἄτοπος, out of place, unusual. ²⁵ μεταβάλλω, change, change my mind. ²⁶ χωρίον, ου, τό, place, field. ²⁷ νήσος, ου, ἡ, island. ²⁸ Πόπλιος, ου, ὁ, Publius. ²⁹ ἀναδέχομαι, undertake, receive. ³⁰ φιλοφρόνως, courteously, hospitably. ³¹ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ³² πυρετός, οὔ, ὁ, fever. ³³ δυσεντερία, ας, ἡ, dysentery. ³⁴ συνέχω, hold fast, oppress. ³⁵ κατὰκειμαι, lie down, lie sick. ³⁶ ἰάομαι, heal. ³⁷ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness.

προσῆρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο: οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν¹ ἡμᾶς, 10
καὶ ἀναγομένοις² ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρείαν.

Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας³ ἤχθημεν ἐν πλοίῳ παρακεχειμακότι⁴ ἐν τῇ νήσῳ,⁵ 11
Ἀλεξανδρίνῳ,⁶ παρασήμῳ⁷ Διοσκούροις.⁸ Καὶ καταχθέντες⁹ εἰς 12
Συρακούσας¹⁰ ἐπεμείναμεν¹¹ ἡμέρας τρεῖς: ὅθεν¹² περιελθόντες¹³ 13
κατηντήσαμεν¹⁴ εἰς Ῥήγιον,¹⁵ καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου¹⁶
νότου,¹⁷ δευτεραῖοι¹⁸ ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους:¹⁹ οὗ²⁰ εὐρόντες ἀδελφούς, 14
παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι¹¹ ἡμέρας ἑπτά: καὶ οὕτως εἰς τὴν
Ῥώμην²¹ ἤλθομεν. Κάκειθεν²² οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, 15
ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν²³ ἡμῖν ἄχρι Ἀππίου²⁴ Φόρου²⁵ καὶ Τριῶν
Ταβερνῶν:²⁶ οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας τῷ θεῷ, ἔλαβεν θάρσος.

Ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς Ῥώμην,²¹ ὁ ἑκατόνταρχος²⁸ παρέδωκεν τοὺς δεσμίους²⁹ 16
τῷ στρατοπεδάρχῃ:³⁰ τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετράπη³¹ μένειν καθ' ἑαυτόν, σὺν
τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.³²

¹ τιμάω, honor, value at a price. ² ἀνάγω, lead up, restore. ³ μῆν, ὁ, month, certainly. ⁴ παραχειμάζω, winter, pass the winter. ⁵ νῆσος, ου, ἡ, island. ⁶ Ἀλεξανδρίνος, Alexandrian. ⁷ παράσημος, peculiar, marked (with a figurehead). ⁸ Διόσκουροι, ων, ὁ, Dioscuri, Castor and Pollux. ⁹ κατάγω, bring down, lead down. ¹⁰ Συράκουσαι, ὦν, ἡ, Syracuse. ¹¹ ἐπιμένω, continue, remain. ¹² ὅθεν, from where, from which. ¹³ περιέρχομαι, go about, go around. ¹⁴ καταντάω, come to, arrive. ¹⁵ Ῥήγιον, ου, τό, Rhegium. ¹⁶ ἐπιγίνομαι, come to pass, arise. ¹⁷ νότος, ου, ὁ, south wind, south. ¹⁸ δευτεραῖος, on the second day, on the next day. ¹⁹ Ποτίοιοι, ων, ὁ, Puteoli. ²⁰ οὗ, where, when. ²¹ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ²² κάκειθεν, and thence, and from there. ²³ ἀπάντησις, εως, ἡ, meeting, act of meeting. ²⁴ Ἀππίος, ου, ὁ, Appius. ²⁵ Φόρον, ου, τό, market, forum. ²⁶ ταβέρναι, ὦν, ἡ, taverns. ²⁷ θάρσος, ους, τό, courage. ²⁸ ἑκατοντάρχης, centurion. ²⁹ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ³⁰ στρατοπεδάρχης, ου, ὁ, military commander. ³¹ ἐπιτρέπω, permit, allow. ³² στρατιώτης, ου, ὁ, soldier.

Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι¹ τὸν Παῦλον τοὺς ὄντας 17

τῶν Ἰουδαίων πρώτους· συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγεν πρὸς αὐτούς,

Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον² ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθουσιν³

τοῖς πατρώοις,⁴ δέσμιος⁵ ἐξ Ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν

Ῥωμαίων·⁶ οἵτινες ἀνακρίναντές⁷ με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι, διὰ τὸ 18

μηδεμίαν αἰτίαν⁸ θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί. Ἀντιλεγόντων⁹ δὲ τῶν 19

Ἰουδαίων, ἠναγκάσθην¹⁰ ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα,¹¹ οὐχ ὥς τοῦ ἔθνους

μου ἔχων τι κατηγορησά. ¹² Διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν⁸ παρεκάλεσα 20

ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι·¹³ ἕνεκεν¹⁴ γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν

ἄλυσιν¹⁵ ταύτην περικείμεαι.¹⁶ Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον, Ἡμεῖς οὐτε 21

γράμματα¹⁷ περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὐτε παραγενόμενός

τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέν τι περὶ σοῦ πονηρόν. 22

Ἀξιούμεν¹⁸ δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς·¹⁹ περὶ μὲν γὰρ τῆς αἵρέσεως

ταύτης γνωστόν²¹ ἐστὶν ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ²² ἀντιλέγεται.⁹

Ταξάμενοι²³ δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ἦκον²⁴ πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν²⁵ πλείονες· 23

οἷς ἐξετίθετο²⁶ διαμαρτυρόμενος²⁷ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πείθων τε

αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπὸ τε τοῦ νόμου Μωϋσέως καὶ τῶν

¹ συγκαλέω, call together. ² ἐναντίος, opposite, hostile. ³ ἔθος, οὐς, τό, custom. ⁴ πατρώος, paternal, received from one's father. ⁵ δέσμιος, οὐ, ὁ, prisoner, one bound. ⁶ Ῥωμαῖος, οὐ, ὁ, Roman, Roman citizen. ⁷ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁸ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ⁹ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ¹⁰ ἀναγκάζω, force, compel. ¹¹ Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ¹² κατηγορέω, accuse, charge. ¹³ προσλαλέω, speak to, speak with. ¹⁴ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ¹⁵ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ¹⁶ περικείμεαι, be around, surround. ¹⁷ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ¹⁸ ἀξιόω, consider worthy. ¹⁹ φρονέω, think, judge. ²⁰ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ²¹ γνωστός, known, acquaintance. ²² πανταχοῦ, everywhere. ²³ τάσσω, arrange, appoint. ²⁴ ἦκω, have come, am present. ²⁵ ξενία, ας, ἡ, hospitality, lodging place. ²⁶ ἐκτίθημι, declare, explain. ²⁷ διαμαρτύρομαι, testify solemnly.

προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ¹ ἕως ἑσπέρας.² Καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς 24
 λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν.³ Ἀσύμφωνοι⁴ δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους 25
 ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἓν, ὅτι Καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ
 ἅγιον ἐλάλησεν διὰ Ἡσαΐου⁵ τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, 26
 λέγον, Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπόν, Ἀκοῇ⁶ ἀκούσετε,
 καὶ οὐ μὴ συνῆτε·⁷ καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδῃτε. Ἐπαχύνθη⁸ 27
 γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως⁹ ἤκουσαν, καὶ
 τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν·¹⁰ μήποτε¹¹ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς,
 καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν,⁷ καὶ ἐπιστρέψωσιν,
 καὶ ἰάσομαι¹² αὐτούς. Γνωστὸν¹³ οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν 28
 ἀπεστάλη τὸ σωτήριον¹⁴ τοῦ θεοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται. Καὶ ταῦτα 29
 αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς
 συζήτησιν.¹⁵

Ἐμείνεν δὲ ὁ Παῦλος διετίαν¹⁶ ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι,¹⁷ καὶ ἀπεδέχετο¹⁸ 30
 πάντας τοὺς εἰσπορευομένους¹⁹ πρὸς αὐτόν, κηρύσσων τὴν βασιλείαν 31
 τοῦ θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, μετὰ πάσης
 παρρησίας, ἀκωλύτως.²⁰

¹ πρωῒ, early in the morning, at dawn. ² ἑσπέρα, ας, ἡ, evening. ³ ἀπιστέω, disbelieve, be faithless. ⁴ ἀσύμφωνος, discordant, in disagreement. ⁵ Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ⁶ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ⁷ συνίημι, understand, consider. ⁸ παχύνω, fatten. ⁹ βαρέως, with difficulty, heavily. ¹⁰ καμμύω, close (the eyes), close. ¹¹ μήποτε, never, lest perchance. ¹² ἰάομαι, heal. ¹³ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁴ σωτήριος, saving, bringing salvation. ¹⁵ συζήτησις, εως, ἡ, mutual questioning, disputation. ¹⁶ διετία, ας, ἡ, space of two years, two years. ¹⁷ μίσθωμα, τος, τό, what is rented, rented house. ¹⁸ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ¹⁹ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ²⁰ ἀκωλύτως, without hindrance, freely.